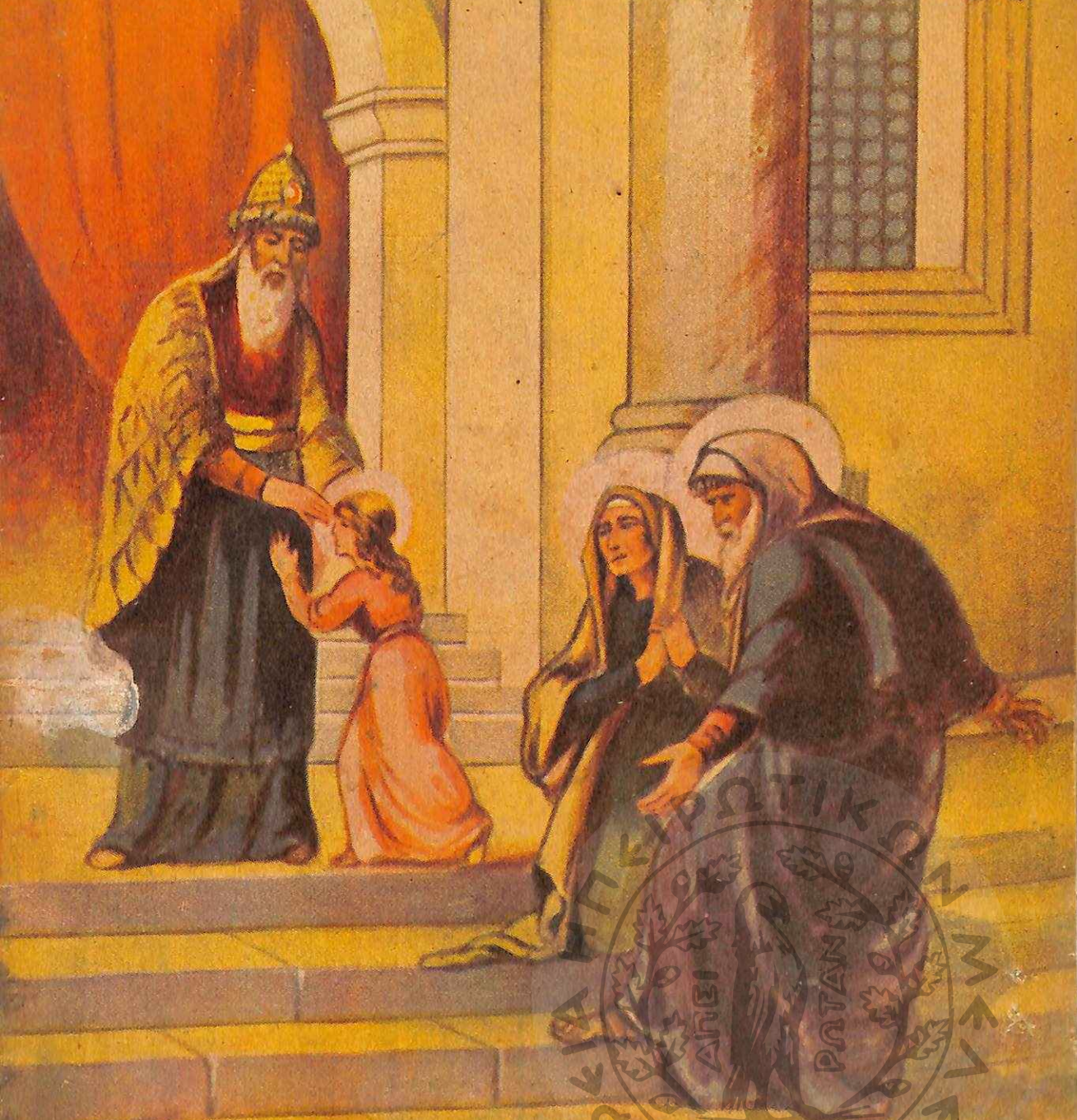

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΖΩΗ

Δ. Καραγιάννης

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΡΩΤΙΚΟ
ΤΑΧΥΔΕΛΤΙΟ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1949
ΑΡΙΘ. 173

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Τὸ σάλπισμα τῆς Ἐκκλησίας

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδων ἐξαπέλυσε πατρική προτροπή ὅπως ἐπιστρατευθῇ ὅλη ἡ ἀγάπη μας μεταξὺ ὅλων τῶν κλάδων γιὰ τὸν ἔρανο τοῦ ἐπαναπατριμοῦ.

Τόσες χιλιάδες ἄνθρωποι θ' ἀντιμετωπίζουν μέσα στὸ χειμῶνα προβλήματα σοβαρὰ ἐπανερχόμενοι στὰ χωριά τους μετὰ τὴ γαλήνη τοῦ τόπου. Οὔτε σπίτι, οὔτε τροφίμα, οὔτε καύσιμος ὕλη, οὔτε ζῶα ἀπαραίτητα γιὰ νὰ συνεχίσουν τὴ δουλειὰ τῆς γῆς καὶ τῆς συντηρήσεώς τους δὲν ὑπάρχουν.

Ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος τῆς ὑπαίθρου ποὺ τόσο σκληρὰ δοκιμάστηκε ἔχει ἀνάγκη στοργῆς καὶ περιθάλψεως. Οἱ σύμμαχοι, τὸ Κράτος καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία πιστεύουμε πὺς δὲ θὰ μείνουν ἀδιάφοροι σ' αὐτὸ τὸ βροντολάλητο συναγερμὸ.

Νὰ καταβληθῇ κάθε προσπάθεια νὰ συλλεχθοῦν μεγάλα ποσὰ ποὺ θὰ χρειασθοῦν γιὰ τὴν ἀνακούφιση τῶν ἀνθρώπων τῆς ὑπαίθρου, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἐλπίδα μας γιὰ τὴν οἰκονομικὴ ἀνασυγκρότηση τῆς χώρας.

Ὡς ξαναχτισθοῦν οἱ Ἐκκλησίες, τὰ σχολεῖα, τὰ σπῖτια τους, γιὰ νὰ ξαναρχίσουν καὶ πάλι τὴν ὁμορφὴ καὶ εἰρηνικὴ ζωὴ ποὺ τόσα χρόνια τὴ στερήθηκαν.

*

Ἡ « Ἑνορία »

Παρακολουθοῦμε μετὰ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της τὴν « Ἑνορία » τοῦ κ. Α. Κεραμμύδα.

Δὲν εἶναι ἓνα περιοδικὸ ἢ μιὰ προσπάθεια τύπου ἀλλὰ μιὰ φωνὴ ποὺ ἀπευθύνεται στὴν καρδιά τῆς πνευματικῆς μορφώσεως τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ κόσμου, στὸν ἱερέα καὶ στοὺς γύρω του.

Εἶναι ἓνας καλὸς φίλος καὶ σύμβουλος γιὰ τὴν καλλιτέρευση τῆς ἐνοριακῆς πνευματικῆς ζωῆς. Παρέχει πολὺτιμες πληροφορίες, ὑποδείξεις, πνευματικὰ σημειώματα, ἀκόμα, καὶ φιλολογικὴ χριστιανικὴ ὕλη, καὶ συνηγορεῖ θερμὰ γιὰ τὴν ἀνύψωση τοῦ κλήρου καὶ τὴν καλλιτέρευση τῶν πνευματικῶν παραγόντων ποὺ θὰ ἐξασφαλίσουν μιὰ προηγμένη χριστιανικὴ κοινωνία.

Τὸ θεωροῦμε ὑποχρέωσή μας ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ νὰ συστήσουμε δλόθερμα σ' ὅλους τοὺς φίλους τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἔχουν μιὰ πνευματικὴ προσέγγιση μετὰ τὴν « Ἑνορία » ποὺ δὲν ἀφορᾷ μόνον ἐκείνους ποὺ εἶναι στενὰ γύρω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, μὰ καὶ ὅλους ὅσους ἐνδιαφέρονται γιὰ τὸ πνευματικὸ καλὸ τοῦ τόπου. Καὶ ὅταν τὴν ἀποκτήσουν ἂς τὴ συστήσουν καὶ στοὺς φίλους των.

Σφίγγουμε ἐγκάρδια τὸ χερί τοῦ ἐκλεκτοῦ συναδέλφου κ. Κεραμμύδα, ποὺ μετὰ ἀξίειται

συνεργὸ τὴ σύζυγό του προσφέρουν σοβαρὰς ὑπηρεσίας στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου.

*

Ἑργαστήρια ἐλευθέρων σπουδῶν κοπιτικῆς καὶ ραπτικῆς

Στὸ μέγαρο τοῦ Συλλόγου τῶν « Τριῶν Ἱερarchῶν » λειτουργεῖ μετὰ ἀρίστα ἀποτελέσματα, ἐργαστήριον ἐλευθέρων σπουδῶν κοπιτικῆς καὶ ραπτικῆς κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπου ὄχι μόνον διδάσκεται ἡ τέχνη, ἀλλὰ καὶ οἱ νέες ποὺ φοιτοῦν ἐκεῖ ὁδηγοῦνται στὸ χριστιανικὸ δρόμο.

Ἐπίσης παρόμοια ἐργαστήρια λειτουργοῦν στὴ Θεσσαλονίκῃ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κ. Σμαρῆς Νάτση, ὁδ. Κασάνδρου 48, καθὼς καὶ τὰ ἐργαστήρια κοπιτικῆς καὶ ραπτικῆς τοῦ κ. Ἰακώβου Ἀκριβοπούλου, Ἀριστοτέλους 14, ὅπου στίς εὐρύχωρες αἰθουσὰς τους λειτουργοῦν καὶ κατηχητικὰ σχολεῖα μετὰ πολυάριθμες μαθήτριες.

Ὅπως ἐγράψαμε καὶ ἄλλοτε, εἶναι παρήγορο τὸ ὅτι στὴ χώρα μας γίνεται ἀρκετὴ κίνησις ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως τῶν κοριταίων ποὺ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν φοιτοῦσαν ἐν ἀφθονίᾳ στὰ γυμνάσια καὶ γενικώτερα στὴ θεωρητικὴ ἐκπαίδευση.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΝ ΜΑΣ ΚΙΝΗΣΙΝ

Τὴν 14ην Σεπτεμβρίου ὁ Διευθυντὴς μας κ. Λάμπρος Ζαχαρῆς ἐπεσκέφθη τὴν Σπάρτην ὅπου τὴν Κυριακὴν 18ην τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν ὁμίλησεν εἰς τὴν ὥραν τοῦ Ἑωγγελλίου εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀγ. Νικωνος καὶ τοῦ Κοινωνικοῦ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς Ἑωγγελλιστρίας. Ἐπίσης εἰς Σπάρτην ὁμίλησεν ἀπὸ τὸν τοπικὸν Ραδιοφ. Σταθμὸν τὴν ἐσπέραν τῆς ἰδίας Κυριακῆς.

Μετὰ τὴν Σπάρτην ἐπεσκέφθη τὸ Γύθειον καὶ μετὰ διήμερον διαμονὴν ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας λόγω ἐπείγουσων ἐργασιῶν μας.

Τὴν 29ην Σεπτεμβρίου ὁ κ. Ζαχαρῆς ἐπεσκέφθη τὰς Καλάμας, ὅπου εἰς τὸ Κινηματοθέατρον « Τριανόν », σύμφωνα μετὰ τὸ κατ' ἔτος πρόγραμμά μας, ἔδωσε διάλεξιν μετὰ ἐπικαιρὸν θέμα ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου εἰς τὰς 2 Ὁκτωβρίου, Κυριακὴν, καὶ τὴν 7ην ἰδ. μηνὸς ἐπέστρεψεν ἐνταῦθα. Εἰς τὴν περιόδειαν τῶν Καλαμῶν συνώδευσε τὸν Διευθυντὴν μας καὶ ἡ σύζυγός του κ. Ἀσπασία Ζαχαρῆ, ἀλλὰ λόγω αἰφνιδίας ἀσθενείας τῆς ἡναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ ἀμέσως χωρὶς νὰ ἐπικοινωνήσῃ, ὡς συνήθη, μετὰ τὰς γυναικεῖας χριστ. οργανώσεις.

Ἡ εἰκὼν τοῦ ἑωγγελλοῦ μας

Ἡ εἰκὼν τοῦ ἑωγγελλοῦ μας « τὰ Εἰσόδια » εἶναι ἔργο τοῦ καλλιτέχνη κ. Δ. Καποκεφάλου.

« ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΖΩΗ »

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ

ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
Ἑωστικῶν... Δρχ. 20000
Ἑωστικῶν... Δρχ. 1 1/2
Ἱδρυματα-Ἑταιρ. Δρχ. 40000
Χρηματικὰ ἐμβάσματα:
« Οἰκογενειακὴ Ζωὴ »
Ἑωγγελλιστρίας 16-Ἀθῆναι

Διευθυντής: ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

Ἱδιοκτήτρια: ΑΣΠΑΣΙΑ ΜΑΝΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ-ΖΑΧΑΡΗ

* * * ΕΤΟΣ ΙΣΤ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 173

Γραφεῖα: Ἑωγγελλιστρίας 16 — Ἀθῆναι

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ: 34.754

* * * ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1949 * * *

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟ

Βροχερὴ νυχτιά τοῦ φθινοπώρου. Σ' ἓνα ἐξοχικὸ σπίτι, δυὸ ὄρες μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλιν, τὸ μονάκριβο παιδάκι μιὰς εὐτυχισμένης ἀγροτικῆς οἰκογενείας παθαίνει ἔξαφνα δηλητηρίαση ἀπὸ δάγκωμα φιδιοῦ.

Οἱ ὄρες περνοῦν μετὰ φοβερὴ ἀγωνία. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα, μόνοι σ' αὐτὴ τὴν ἔρημην γωνιά, χωρὶς καμμιάν ἀνθρώπινη βοήθεια, εἶναι ἀνίκανοι ν' ἀπαλλάξουν τὸ μικρὸ ἄγγελό τους ἀπὸ τὸν κίνδυνον τοῦ θανάτου κι' ἔτσι σπαρταρὰ κατὰ χλωμο στὸ κρεββατάκι του, μέσα σὲ φριχτοὺς πόνοὺς καὶ χαροπαλεύει. Δὲν ὑπάρχει πιά καμμιά σωτηρία. Γονατίζουν κι' οἱ δυὸ μπρὸς στὸ εἰκόνισμα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τὸ φωτίζει τὸ χλωμὸ καντήλι, καὶ κάνουν μιὰ δλόθερμη προσευχή, μετὰ δακρυσμένα μάτια. Ὑστερὰ ὁ ἄντρας παίρνει τὴν ἀπόφαση ν' ἀφήσῃ τὴ γυναῖκα του κοντὰ στὸ ἐτοιμοθάνατο παιδί κι' ἐτοιμάζεται νὰ πάη νὰ ζητήσῃ τὴ βοήθεια τῆς ἐπιστήμης. Ἄν κατορθώσῃ νὰ φέρῃ τὸ γιατρό, ὑπάρχουν ἐλπίδες νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κακὸ.

Σελώνει τ' ἄλογό του, ὅσο μπορεῖ πρὸ γρήγορα, φορεῖ τ' ἀδιάβροχό του, παίρνει τὸ ὄπλο του καὶ ξεκινᾷ. Ἐξω σκοτάδι βαθύ. Ὁ οὐρανός, σκεπασμένος μετὰ σύννεφα δλόμαυρα, ἔσπᾳ σὲ φοβερὴ νεροποντὴ, ποὺ ὅσο πάει καὶ δυναμώνει. Τὰ νερὰ τρέχουν ποτάμι στίς πλαγιὰς καὶ στίς χαράδρες καὶ σχηματίζουν ὀρμητικὸς καταρράχτες. Κάπου, κάπου ἀκούγονται τρομερὲς βροντὲς.

Γιὰ νὰ φτάσῃ ὡς τὴν πόλιν, ἔπρεπε νὰ διαβῇ ἀπὸ πυκνὰ δάση, ἀπὸ ρε-

ματιὰς κι' ἀπὸ γκρεμούς. Ὅμως τίποτα δὲν τὸν φοβίζει. Μέσα στὸ σκοτάδι καὶ στὴν ἄγρια καταιγίδα, χτυπᾷ τ' ἄλογό του καὶ τρέχει σὰν ἀστραπή. Ἡ ἰδέα νὰ φτάσῃ γρηγορώτερα, τὸν κάνει ν' ἀψηφᾷ ὅλους τοὺς κινδύνους. Ἀπὸ τὴ βροχὴ εἶναι καλὰ προφυλαγμένος μετὰ τὸ ἀδιάβροχό του καὶ γιὰ τοὺς κακοποιούς κρατᾷ στὸ χερί τὸ πιστόλι.

Θάχῃ περάσει τὸ μισὸ τοῦ δρόμου, ὅταν ἀπότομα τ' ἄλογό του σταματᾷ, χλιμιντρίζει, τινάζεται, δὲ θέλει νὰ προχωρήσῃ. Αὐτὸς εἶναι ἔτοιμος νὰ τοῦ δώσῃ μιὰ δυνατὴ καμουτσιὰ. Μὰ κεινὴ τὴ στιγμὴ μιὰ ἀστραπή, θαρρεῖς σταλμένη ἀπὸ τὴ Θεῖα Χάρι, ρίχνει τὸ φῶς της. Καὶ τί βλέπει! Μπροστὰ του ξανοίγεται ἓνας ἀπότομος γκρεμός, ποὺ κατὰλήγει σὲ τρομακτικὴ χαράδρα, μετὰ κοφτερὲς πέτρες!.. Ἀλλ' ὅμως!.. Ἐνὰ βῆμα ἀκόμα, ἂν δὲν πρόφτανε τὸ φῶς τῆς ἀστραπῆς, θὰ ριχνόταν μαζί μετ' αὐτοῦ στὸν ἄβυσσον καὶ θὰ γινόταν χίλια κομμάτια.

Κάνει τὸ σταυρὸ τοῦ ἀνατριχιασμένος καὶ ὀπισθοχωρεῖ ψιθυρίζοντας « Θεέ μου, Σ' εὐχαριστῶ ». Ἐνῶ προσπαθεῖ μέσα στὸ σκοτάδι νὰ ξαναβρῇ τὸ δρόμό του, σκέπτεται πὺς ἔλαβε ὅλα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα γιὰ τὸν καιρὸ καὶ γιὰ τοὺς κακοποιούς, μὰ λησμόνησε κάτι ποὺ χωρὶς αὐτὸ τοῦ ἦταν ἀδύνατον ν' ἀντιμετωπίσῃ ἓναν ἄλλο θανατηφόρο ἐχθρό, τὸ φοβερὸ σκοτάδι, ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ τὸν πλανέψῃ καὶ νὰ βρεθῇ σ' ἐκείνη τὴν ἀπότομη ἄβυσσον. Εἶχε ξεχάσει τὸ φανάρι του!..

Σοῦ διηγήθηκα αὐτὴ τὴν ἱστορία, ἀγαπητέ μου φίλε, γιὰ νὰ σοῦ μιλήσω γιὰ κάποιο ἄλλο φανάρι, ποὺ ἴσως τὸ καταλαβαίνεις καὶ ποὺ εἶναι τόσο ἀπαραίτητο!

Ἄς ἀφήσω καλύτερα τὸν ψαλμωδὸ νὰ σοῦ πῇ γι' αὐτὸ δυὸ λόγια.

«**Λύχνος τοῖς ποσὶ μου ὁ νόμος σου καὶ φῶς τοῖς τρίβοις μου.**» Αὐτὸ εἶναι τὸ φανάρι, ποὺ πρέπει νὰ ἔχης πάντα μαζί σου στὴ σκληρὴ ὁδοιπορία σου, μέσα στὰ στενὰ καὶ δυσκολοπερπάτητα μονοπάτια τῆς ζωῆς. Γράψε τὴ συμβουλὴ αὐτὴ μέσ' στὸ νοῦ σου καὶ μὴ λησμονῆς ποτὲ πῶς ἡ ζωὴ εἶναι νύχτα βαθεῖα κι' ὀλοσκοτεινὴ, χωρὶς τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, τὸ μοναδικὸ λυχνάρι γιὰ κάθε ἀνθρώπινη ὑπαρξή. Τὸ φῶς του, γνήσιο καὶ καθαρὸ, πάντα ἄσβεστο, θὰ φωτίζει τὸ δρόμο σου καὶ δὲ θὰ σ' ἀφήσῃ νὰ σκοτᾶς στίς κακοτοπιὰς τῶν πόθων καὶ νὰ βρεθῇς ἐξαφνὰ στοὺς γκρεμοὺς τῆς ἀμαρτίας.

Μπορεῖ νὰ εἶσαι πλούσιος, σοφός, δυνατός, νὰ ἔχης ὅλα τὰ μέσα γιὰ νὰ βρῇς τὴν εὐτυχία. Ὅμως χωρὶς τὸ Θεῖο Φανάρι διατρέχεις τὸν κίνδυνο νὰ χαθῇς.

Θέλεις νὰ μάθης αὐτὴ τὴν ἀλή-

θεια; Ρίξε ἓνα βλέμμα γύρω σου καὶ θὰ δῇς, μ' ἀνατρίχιασμα ψυχικόν, πόσοι ὅμοιοί σου καταστρέφονται, γιατί δὲ σκέφτηκαν ποτὲ νὰ βάλουν ὡς ὁδηγό τους τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ.

Νέοι καὶ νέες, μορφωμένοι μὲ ὅλα τὰ ἐφόδια, ὁρμῶν στὴ ζωὴ.

Ἄλμιμον ὅμως! Πόσοι ἀπ' αὐτοὺς χάνονται πρόωρα μέσ' στὸ σκοτάδι καὶ βρίσκονται στὸ χεῖλος κάποιας ἀβύσσου κι' ἄλλοι ὀπισθοχωροῦν τρομαγμένοι, γιατί κάποιο χέρι ἢ κάποιο φῶς σταλμένο ἀπὸ τὴ Θεία Χάρη τοὺς ἐμποδίζει.

Μὴ σὲ πλανοῦν τὰ ψεύτικα χαμόγελα καὶ οἱ ἀπατηλὲς ὑποσχέσεις. Ὅσοι προθυμοποιοῦνται νὰ σὲ ὁδηγήσουν, χωρὶς νὰ κρατοῦν στὸ χέρι τους τὸ φανάρι τοῦ Θείου νόμου, μὴ τοὺς πιστέψης, γιατί θὰ μετανοιώσης, μὰ θὰ εἶναι ἴσως ἀργά.

*

Κάθε μέρα, πρῶτα ἀπ' ὅλες σου τίς φροντίδες, ἀφιέρωσε λίγες στιγμὲς στὴ μελέτῃ τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐκεῖ, μέσα στὰ ὀλοδύναμα λόγια, ποὺ εἶπε τὸ γλυκὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, ὑπάρχει **φῶς, περισσότερο φῶς**, ὅπως εἶπε ὁ Γκαίτε στίς τελευταῖες του στιγμὲς. ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

ΚΑΛΩΣΥΝΗ

Μὰς παιδεύει ἡ ζωὴ καὶ μὰς δοκίμασαν τὰ βάραι· τὰ ὥραια τὰ καλοκαίρια περᾶσαν πιά ποὺ τόσο μὰς ὠρίμασαν γιὰ τὰ βαρεῖα τῆς συλλογῆς νυχτέρια.

Γιὰ ὅλα τώρα εἵμαστε πρᾶσι κι' ἀδιάφοροι, μὲ τὴν καρδιά γυρτὴ ἀπὸ καλωσύνη, ξένοι γιὰ τὴ ζωὴ μας τὴν παράφορη ποὺ τόσο μὰς ἐκέρσεν ὁδύνῃ.

Κι' ἐμεῖς ζήσαμε κάποτε στὰ νεῖατα μας κι' εἴχαμε τὴν καρδιά κι' ἐμεῖς καμίνι· κι' ἀλλάξαμε σκοπούς, ὥσπου τὴ στράτα μας νὰ τὴν βροῦμε στὴν ταπεινότητι.

Μὲ τὴ συμπόνια, μὲ οἶκτο, τὴν ἀλλάξαμε τὰ φλογερά, τ' ἄλλοτινά μας πάθη· τὴ μάσκα τὴν ἀνθρώπινη πετάξαμε καὶ τὴ ψυχὴ μας εἶδαμε ὡς τὰ βάθη.

Θάτανε κοῖμα, κοῖμα τὰ ὅσα γίνανε τὰ γερατειὰ μ' ἡμᾶς νὰ τὰ φέραν, σὰν νῆαται πανίδες ποὺ μὰς στήσανε τὰ νεῖατα κι' ὄχι δῶρα ποὺ προσφέραν.

Μ' ἄς εἶναι ὅσο πικρὰ κι' ἂν μετανοιῶνουμε βόηκαυς τὸν καλὸ στεγνὸ μας δρόμο· καὶ τὸ σταυρὸ πὺδ ἀνάλαφρα σηκώνουμε σὶνὸν κουρασμένο, τὸ σκυφτό μας ὄμο...

ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΜΑΡΚΙΝΑΣ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΟΥ

ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΧΩΡΙΣ ΣΤΕΓΗ

ΜΙΑ ΚΟΠΕΛΛΑ ἀπὸ τὴν ἐπαρχία ἤρθε νὰ μὲ συναντήσῃ. Μοῦ διηγήθηκε ἓνα περιστατικὸ ποὺ τῆς συνέβη γιὰ νὰ καταλήξῃ σὲ μιὰ θερμὴ παράκληση.

Καθόταν μιὰ μέρα μελαγχολικὴ καὶ ἐπλεκε σ' ἓνα παγκάκι τοῦ Βασιλικοῦ Κήπου. Ἐκεῖ ποὺ μέσα στὸ χαρούμενο περιβάλλον κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τῆς σκιάς τῶν δέντρων ὀνειροπολοῦσε τὸ πατρικὸ της σπίτι, μιὰ ἄγνωστη τὴν πλησίασε καὶ κάθησε κοντά της.

Οἱ δυὸ νέες δὲν ἄργησαν νὰ γνωριστοῦν.

Ἡ πρώτη εἶχε ἔλθει στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ ἰδῇ τὴν φοιτήτρια ἀδελφὴ τῆς. Ἡ ἄλλη ἔφτασε κι' αὐτὴ ἀπὸ τὸ μακρινὸ χωριὸ τῆς μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ βρῇ δουλειά.

Πολλὲς μέρες περιπλανήθηκε χωρὶς νὰ κατορθώσῃ τίποτα.

Μιὰ καλὴ κυρία τὴν κράτησε στὸ σπίτι της γιὰ λίγες μέρες. Μὰ τὸ διάστημα τῆς φιλοξενίας τελεῖωσε καὶ πετιέται στὸ δρόμο. Ποὺ θὰ πάη; Οὔτε συγγενεῖς, οὔτε χρήματα ἔχει.

Στὰ τελευταῖα τῆς λόγια ἡ νέα ποὺ ἐξιστοροῦσε αὐτὸ τὸ γεγονὸς εἶχε δακρῦσει. Ἦθελε νὰ βρῇ μιὰ διέξοδο νὰ μὴν ἀφήσῃ ἄστεγη τὴν καυμένη. Ζήτησε τὴν βοήθειά μου γι' αὐτό.

Τέτοιες σκηνὲς δὲν εἶναι σπάνιες καὶ πρὸ παντὸς τούτῃ τὴν ἀνώμαλη ἐποχὴ ποὺ ἡ χώρα μας δοκιμάζεται ἀκόμα μέσα στὸ ἐσωτερικὸ της δράμα, ποὺ πλησιάζει πιά στὸ τέλος του.

Μέσα στὰ ἀπειρα ζητήματα ποὺ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθοῦν γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησι καὶ τὸν ἐπαναπατρισμό, τὸ πρόβλημα τῆς στέγης καὶ τῆς ἐργασίας προβάλλει ἔντονα καὶ ἰδιαίτερα σὲ πολλὰ κορίτσια ποὺ ἔχασαν τίς περιουσίες καὶ τοὺς δικούς τους. Κάτι πρέπει νὰ γίνῃ. Μιὰ ἰδιαίτερη φροντίδα πρέπει νὰ ὑπάρξῃ γιὰ τὰ θύματα αὐτά, κρατικὴ ἢ ἰδιωτικὴ, παράλληλα μὲ ὅ,τι ὑπάρχει σήμερα,

ἢ «Λέσχη τοῦ ἐργαζομένου κοριτσιοῦ, τὸ «Σπίτι τοῦ κοριτσιοῦ», ἢ «Χέν», κ.λ.π.

Θυμοῦμαι μιὰ τραγωδία ποὺ ἐξελέχθηκε τίς πρώτες μέρες κηρύξεως τοῦ πολέμου.

Μιὰ ἄσπλαχνη κυρία, διώχοντις τὴν μικρὴ ὑπηρετήριά της, τὴν ἔστειλε στὸν σιδηροδρομικὸ σταθμὸ τῆς Πελοποννήσου μὲ τὰ χρήματα τοῦ εἰσιτηρίου νὰ φύγῃ γιὰ τὸ χωριὸ της.

Ἡ μικρὴ δὲν τὰ κατάφερε νὰ βγάλῃ τὸ εἰσιτηριὸ τῆς λόγω τοῦ συνωστισμού. Κάποιοι ἐπιτήδριοι ἀλλήτες τὴν παραπλάνησαν καὶ τῆς πῆραν τὰ χρήματα. Τὴν ἄλλη μέρα οἱ ἐφημερίδες ἐγραφαν. «Δεκαετίς νεάνις, εὐρέθῃ νεκρὰ εἰς τὴν διασταύρωση Βερανζέρου καὶ Σωκράτους μὲ κακώσεις εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος της. Πρόκειται περὶ συγγενοῦ ἐγκλήματος».

Πόσα δράματα ἀστέγων κοριτσιῶν ποὺ γίνονται θύματα τῆς δυστυχίας δὲν συμβαίνουν κάθε μέρα καὶ τὰ περισσότερα παραμένουν ἄγνωστα μέσα στὴν πολυθόρυβη Ἀθήνα!

ΑΣΠΑΣΙΑ ΖΑΧΑΡΗ

ΜΟΜΙΣ ΕΞΕΔΟΘΗ

ΓΙΑΤΙ Ο ΠΟΝΟΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ;

ΛΑΜΠΡΟΥ ΖΑΧΑΡΗ

Με προλογικὸ σημεῖωμα τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Β. Βέλλα καὶ εἰκονογράφου τοῦ καλλιτέχνη κ. Δ. Καψοκεφάλου, εἶναι ὁ συντροφος κάθε πονεμένου, ποὺ ὁδηγεῖ στὴν παρηγοριὰ καὶ στὴ γαλήνη. Εἶναι ἐξαιρετικὸ φάρμακο γιὰ τὴν ταραγμένη ἐποχὴ μας. Εἶναι τὸ καλύτερο δῶρο γιὰ τοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς λυπημένους. Πωλεῖται στὰ Γραφεῖα μας καὶ στὰ κεντρικὰ βιβλιοπωλεῖα.

Τιμὴ δρχ. 10.000

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟ ΑΛΛΟ ΘΑΥΜΑ

Μεγάλη μου φίλη,

Όταν πάρης το γράμμα μου θα μπορέσης να πής με Ικανοποίηση: επί τέλους ή Έλένη άρραβωνιάστηκε. Είναι εύτυχιση!

Χθές το βράδυ, ο Κώστας ήλθε να με ζητήσει από τη θεία μου, αφού αυτή αντικαθιστά τους γονείς μου. Οι γονείς του, ήλθαν στο φτωχικό σπιτάκι μας, όλα τα έμπόδια, που μας έκαναν τόσο να υποφέρουμε, υπεχώρησαν μπροστά στη σταθερή αγάπη μας. Δέχονται στο πλουσιόσπιτό τους την έκληρη όρφανή.

Πόσο είμαι εύτυχιμένη! Ξέχασα τα πικρά παιδικά μου χρόνια. Αν ήμουν όπως άλλοτε εύσεβής, θα ευχαριστούσα όλον τον Θεό, που μου χάρισε μια ανέλπιστη εύτυχία.

Καλή μου φίλη, πόσο νοσταλγώ τη θερμή πίστη που είχα άλλοτε! Σε ποιόν ν' αποθέσω την ανέκφραστη ευγνωμοσύνη που με πλημμυρίζει! Την έμπιστεύομαι σε σένα, ανεκτίμητη φίλη μου, για να σ' ευχαριστήσω για την άπειρη καλωσύνη σου για μένα.

Η Έλένη έρριξε μια τρυφερή ματιά στη φωτογραφία του Κώστα, που της χαμογελούσε και βγήκε να ταχυδρομήσει το γράμμα της.

Υστερα από δυό ώρες ένα άμυδρο φως φωτίζει το δωμάτιο της Έλένης. Το γραφείο της είναι ακόμη άνοιχτό, ή φωτογραφία του Κώστα χαμογελά ακόμη. Μά επάνω στο κρεβάτι το ωραίο σώμα της κόρης είναι ξαπλωμένο ακίνητο.

Αυτοκινητικό δυστύχημα. Την έφεραν λιποθυμισμένη. Κρατούσε ακόμη στο χέρι της το γράμμα της Κατίνας.

Κοντά της ή θεία της μιλεί σιγανά στην αδελφή. Περίμεναν τον περίφημο χειρουργό, που θα έλεγε αν υπήρχαν ακόμη ελπίδες...

Κι' ο Κώστας; Δεν ξαίρει τίποτε ακόμη. Πλέει σ' άκεανό εύτυχίας... ανεβαίνει δυό δυό τις σκάλες... μά ή ανήξερη αδελφή, του ανακοινώνει την άπιστευτη είδηση... Χλωμιάζει, αισθάνεται πως οι δυνάμεις του τον εγκαταλείπουν, τα γόνάτα του τρέμουν. Θέλει να δει την Έλένη, γιατί δεν έχει τη δύναμη να δεχτεί την μεγάλη αυτή δοκιμασία... όρμα στο δωμάτιο και συναντάται με τον ξακουστό χειρουργό.

— Είμαι ο άρραβωνιαστικός της Έλένης.

— Η κατάστασή της είναι πολύ σοβαρή, θ' αναλάβω μια πολύ επικίνδυνη έγχειρηση, είπε κι' έφυγε.

Ο Κώστας διαλογίζεται ότι: ή Έλένη του άνάνηρη, κι' αυτός δεν μπορεί να κάνει τίποτε. Τη γνώρισε πέρυσι, πάλαιψε ένα ολόκληρο χρόνο για να πετύχει τη συγκατάθεση των γονέων του και τώρα... Τ' ολόδροσο λουλούδι των είκοσι Μαΐων κοίτεται μαραμμένο, χλωμό. Πέρασε μια ή-μέρα απ' την εύτυχιμένη στιγμή που τη ζήτησε απ' τη θεία της ή ένας αιώνας;

Η άρρωστη έγχειρίστηκε. Θα έμενε όλη της τη ζωή ακίνητη, άνάπηρη. Παρακάλεσε τον μνηστήρα της να πάρη πίσω τον λόγο του, εκείνος όμως ήθελε να παντρευτούν άμέσως για να μπορέ να είναι πάντα κοντά της, να την περιποιείται μερόνυχτα.

Δεν δέχτηκε βέβαια την εύγενή του προσφορά, είπε στη φίλη της, αλλά θα του χρεωστώ παντοτεινή ευγνωμοσύνη.

Η φίλη της θαύμαζε την άνωτερότητα του Κώστα... θα έπιθυμούσε κι' αυτή να έμπνεύσει ένα παρόμοιο αίσθημα...

Η Έλένη φαινόταν εύτυχιμένη, παρά την μεγάλη της άτυχία. Μά ήταν σι' άλλη-θεια ή προσπαθούσε να φαίνεται χαρούμενη, για να μη λυπήσει τον Κώστα;

«Θεέ μου, έλεγε, αν υπήρχες, λυπήσου με. Μου πήρες κάθε χαρά, δώσε μου την δύναμη και τη γαλήνη Σου... Δεν μπορώ πιά. Είναι αλήθεια πως ή θεία είναι πολύ περιποιητική, οι φίλες μου με θυμούνται κι' ο Κώστας με περιβ' αλλε πάντα με την ίδια λεπτότητα κι' αγάπη. Άλλ' ως πότε;»

Η Έλένη ήξευρε πως ή ανθρώπινη καρδιά έχει όρια, πως ο Κώστας ήταν είκοσι οκτώ χρονών νέος, γεμάτος ζωή, ήταν πολύ λεπτός για να πάρη πίσω το λόγο του, κι' έπρεπε να μη τον δέχεται. Μά δεν είχε το θάρρος.

Πρέπει να συνοδεύσω αύριο τη μητέρα στην έκκλησία, της είπε ένα Σαββατόβραδο ο Κώστας.

— Να προσευχηθής και για μένα, του άπάντησε σιγανά, που δεν ξέρω πιά να προσεύχουμαι.

Την κοίταξε μ' άπορία, ήταν ή Έλένη, ή έξελιγμένη, που μιλούσε έτσι;

— Ναί, θα προσευχηθώ και για τους δυό μας, θα ζητήσω από τον Πανάγαθο να ήμαστε πάντα ενωμένοι.

Ο Κώστας είπε τα λόγια αυτά γιατί καταλάβαινε πως ή μητέρα του προσπα-

θούσε να τον άποσάση απ' την άρρωστη μνηστή του. Μια χαριτωμένη και καλή φίλη της Έλένης, ή Άννα, τον έκτιμούσε πολύ κι' μητέρα του έπιθυμούσε να τον συνδέσει μαζί της. Ήταν νέα, πλούσια, μορφωμένη... Ικανή να τον παρηγορήσει.

Η Έλένη αισθάνθηκε την προσπάθεια αυτή κι' αν στο βάθος την εύρισκε λογική, όμως υπέφερε τρομερά. Η Άννα έρχόταν συχνά να τη δει. Την λυπόταν πολύ και προσευχόταν γι' αυτήν. Να μπορούσε να πήγαινε ή Έλένη στην Παναγία της Τήνου, σκεπτόταν...

Μια μέρα, σ' ένα φιλικό κύκλο, άναφερε στον Κώστα την ιδέα της:

— Πιστεύεις πως ή Παναγία της Τήνου θα μπορούσε να την κάνει καλά; ρώτησε με λαχτάρα.

— Άπόλυτα. Πέρυσι ήμουν μερικές μέρες εκεί. Πόσα θαύματα είδα!... Με πόση θερμή πίστη ήλθαν οι προσκυνητά, με πόση κατανύξι προσηύχοντο.

— Ω! να μπορούσε να γίνει καλά! Ψιθύρισε ο Κώστας, που του φαινόταν άδύνατο. Κι' όμως κάποια άμυδρή έλπίδα φωτίζε τη μαύρη του νύχτα.

Την άλλη μέρα ή φίλη της της διηγέθηκε πως πέρασε στη φιλική συγκέντρωση. Ξεύρεις τι πρότεινα στον Κώστα;

— Να σέ πάμε στην Τήνο, για να γυρίσης καλά.

Τι λές Άννα μου, έγω να γίνω καλά, πιστεύεις πως μπορεί να γίνω καλά;

Δεν πίστευε στα θαύματα της Παναγίας της Τήνου, ή φωνή όμως της Άννας ήταν τόσο πειστική, ώστε ή Έλένη πρόσθεσε:

— Έστω, θα κάνω ότι θέλετε. Θα προσευχηθώ για να εκτελέσω τον προορισμό μου.

Η φίλη της ένθουσιάστηκε, δεν περίμενε ν' άκούση τέτοια καρτερικά λόγια απ' την Έλένη.

Ήταν διατεθειμένη να κάνει το κουραστικό, γι' αυτήν ταξίδι, με την έλπίδα ν' άπαλλαγ ή απ' την ζήλεια που έννοιθε όταν σκεπτόταν ότι ο Κώστας θα έπρεπε να παντρευτεί μιάν άλλη κοπέλλα, ότι δεν μπορούσε να περάσει ολόκληρη τη ζωή του κοντά σε μια άνάπηρη, ότι έπρεπε ν' άποκτήσει οικογένεια.

— Ίσως ή Παναγία με λυπηθ ή, τότε θα την παρακαλέσω να μου συγχωρήσει την άδιαφορία μου, έλεγε στη φίλη της, αλλά δεν είμαι άξια να μω κάνει αυτή τη χάρη.

— Ο Θεός δεν μάς άνταμείβει άνάλογα με την άξία μας. Μας στέλνει τη δοκιμασία ή τη χαρά, σύμφωνα με τα σχέδιά Του. Έτσι μπορεί να σου γιάννη την ψυχή ή το σώμα.

— Να μω γιατρέψη την ψυχή! Ω! πόσο θα τό θελα! Θα πρέπει να μην ύπάρχω πιά για τον Κώστα, μά δεν μπορώ.

— Αν ή Παναγία δεν σου άποκαταστήσει την ύγεια θα σου δώση την υπεράνθρωπη δύναμη, που σου χρειάζεται για να άποδώσης την έλευθερία στον μνηστήρα σου.

Η Έλένη κοιμήθηκε ξαλαφρωμένη. — Παναγία μου, ψιθύρισε πριν άποκοιμηθ ή, λυπήσου με.

Κι' έννοιθε κι' όλας ότι θα μπορούσε μια μέρα να ένωση την αγαπημένη της φίλη Άννα με τον Κώστα.

Η μέρα της άναχωρήσεως έφθασε, ή Έλένη υπέφερε πολύ. Το ταξίδι την κούρασε, είχε πυρετό, προσπαθούσε να προσευχηθ ή μαζί με την πιστή, μεγάλη της φίλη, Κατίνα, τα λόγια της έσβηναν, ήταν πολύ έξησθημένη.

Πόσοι άρρωστοι!... Πόσοι πονεμένοι! Παράλυτοι, χλωμοί.

Υστερα από μικρή άνάπαυση, ζήτησε να την οδηγήσουν στην έκκλησία.

— Είσαι πολύ κουρασμένη μικρή μου.

— Η Παναγία θα με ξεκουράσει.

Άνυπομονούσε να βρεθ ή κοντά της. Την ώδήγησαν και σ' όλη την άκολουθία των εισοδίων, ήταν σαν σε έκσταση.

Όταν γύρισαν ή Κατίνα τη ρώτησε.

— Πές μου παιδί μου, τι αισθάνθηκες όταν βρέθηκες κοντά στη Μεγαλόχαρη;

— Κάτι που δεν είχα νοιώσει ποτέ άλλοτε. Μω φάνηκε πως με κοίταζε με συμπόνο'α. Που μ' άφαιρούσε κάθε πόνο, ήμουν τόσο εύτυχιμένη κοντά της, κάτω απ' τη μητρική παρουσία της. Ναί, μπορεί να με κάνει καλά, τό αισθάνουμαι, έχει τη δύναμη, είμαι βεβαία.

Όταν πρόφερε τα λόγια αυτά, σιγανά, τό πρόσωπό της πήρε μια παράξενη λάμψη.

Της είχα δοθ ή και πάλι ή άσύγκριτη χάρη, να μπορέ να προσεύχεται.

Εναπόθεσε στη Μητέρα του πόνο, όλο της τον πόνο, με την πεποίθηση ότι θα την έννοιθε, θα την άνακούφιζε. Πόσο ήταν εύτυχιμένη: Πίστευε και πάλι, και προσευχόταν! Πως στερήθηκε τόσο καιρό μια τέτοια γλυκύτητα!...

Την άλλη μέρα την ώδήγησαν και πάλι, μαζί μ' άλλους άρρώστους. Η λειτουργία ήταν προς τό τέλος της:

— Κι' όλας; είπε λυπημένη ή Έλένη γιατί θα διέκοπτε την προσευχή της, που ήταν μια άνάταση όλου της του είναι.

— Πόσα θαύματα δεν γίνονται την ώρα αυτή, της είπε ή φίλη της, ό τυφλός βλέπει, ό κουφός άκούει, ό παραλυτικός περιπατεί.

Σε λίγο οι άρρωστοι μετελάμβαναν.

— Παναγίτσα μου δώσε μου τό φως μου! Παναγία μου κάνε με καλά! Κύριε γιάτρεψε τους άρρώστους, ψιθύριζαν όλοι.

Κι' όλοι περίμεναν ν' άκούσουν τα εύλογημένα λόγια του Κυρίου: «Πήγαινε, ή πίστις σου σ' έσωσε».

[Συνέχεια στη σελ. 4073]

Μηνολόγιον.

Εἶν' ἡ ζωὴ μου γεμάτη ἡμερομηνίες
οὐκ ἔστι Μηνολόγια ἐκεῖνα τῆς Ἐκκλησίας
ποὺ σιάζουν κερὶ, μαρτύρια καὶ λιβάδι
— κόκκινα χτυπητὰ κεφαλαῖα στὰ μαύρα ψηφιδά
εἶν' ἡ ζωὴ μου γεμάτη ἡμερομηνίες.

Τῇ ὀγδόῃ τοῦ Μηνὸς Ἰουνίου
τὴν μνήμην τελοῦμεν . . .

Κληματαριὰ ἄπλωσε στὸ σπίτι μας
καὶ βγάνει χουστὰ τσαμπιά
νὰ ντύσουνε τὴν κούνια σου, μωρό μου.

Τῇ εἰκοστῇ Δεκεμβρίου . . .
Δευτέρα ἄραγε νῆταν ἡ Κυριακή;
Ξέρω πὼς Πάσχα ἦταν Κυρίου.
Γυροῦσες ἀπ' τὰ ξένα.

Γαλάζια ὀρχοῦμενα λουλούδια
τὸ φόρεμά σου ἱστορίζε στὴ γλῶση,
φεγγοβολοῦσε ὁ κόσμος κι' ἡ γιασεμιά μας,
ἡ κοιμισμένη γιασεμιά τῆς αὐλῆς μας,
ρώτησε :

Γύρισε μήπως ἡ ἀνοιξη, ἀδελφούλα;

Τρέμουλο τὸ δάχτυλο φυλλομετροῦει . . .

Ἰουλίου . . . Ἀρραβωνιάστηκες τὴ φλόγα
αὐτὴ τὴ μέρα.

Ἔσκυψε, σ' ἀγκάλιασε ὅλη,
δύο καφτὰ φιλιὰ σοῦ ἀκούμπησε
στὰ μάγουλά σου

καὶ δὲν τὰ σβήνει χέρι τοῦ ἀνθρώπου
κι' ὅσα ποτάμια καὶ βουνομάρες
εἶναι στὴν πλάση
τὴν αἵματηρὴ βαφὴ τους δὲν ξεπλύνουν.

Περναίε πολεμοτακισμένος ὁ στρατός,
σέρονται μουντὴ κι' ἀξεδιάλυτη ἀράδα
τοῦ βογγητοῦ ντυμένος τὴν ὁμοιομορφία.
Κι' ἄξαφνα, Θεέ μου, ὁ ἕνας

σπάνει τὴ γραμμὴ,
κυλιέται χάμω μέσ' τὸν κορνιαχτὸ
ἕνας καὶ μοναχός,

καὶ σπαρταρᾷ
γιατὶ ἀπ' τὰ μάτια του τὰ νικημένα
ἔσβησε πῦρ διαπαντός
τ' ὠραῖο τέρας καὶ τ' ὄραμά του.

Ἔτσι καὶ σὺ
ξεκόβεις μέσ' τὸ θολὸ τὸ πλῆθος
μιά καὶ μοναχὴ,
σημαδεμένη μέρα τοῦ Μαρτιοῦ
ὄχεντρα μέσ' τὶς μέρες,
καταραμένη, καταραμένη!

Τρέμουλο τὸ δάχτυλό κι' ἄς σταματήσῃ.

Τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ Μηνὸς Νοεμβρίου
μνήμη τῆς Μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης.

ΥΠΑΤΙΑ ΔΕΛΗ

Οἱ Μητέρες τῆς Ἑλλάδας

Ὁ ἄμνός ὁ αἶρων τὶς ἁμαρτίες μας

ΠΑΛΙΑ ΜΟΥ γνωριμιά ἡ Κούλα,
ἀπὸ τ' ἀξέχαστα ἐκεῖνα χρόνια
τοῦ συσσιτίου.

Μαζεμένες γύρω στὸ καζάνι ἀνυ-
πομονοῦσαμε πότε θὰ πάρῃ βράση
τὸ δόλιο τὸ μπλιγοῦρι. Ἐξω μαζε-
μένο τὸ πλῆθος βούιζε: παιδιὰ,
γρηές, ἀγόρια, μάνες, μωρά, κόσμος
ὀλάκερος ξενηστικωμένος, ποὺ λαχτα-
ροῦσε τὴ ζεστὴ τὴν κουταλιά νὰ χω-
θῇ τροφή καὶ γιαιτρικὸ μαζὶ, μέσα
στὰ σπλάχνα τ' ἀγριεμένα ἀπὸ τὴν
πεῖνα.

— Πότε ἐπιτέλους θὰ βράσῃ τὸ
εὐλογημένο νὰ τὸ μοιράσωμε νὰ ἡ-
συχάσωμε κι' ἐμεῖς κι' ὁ πονεμένος
κοσμάκης.

Ἀχ, αὐτὰ τὰ ξύλα τὰ χλωρὰ ποὺ
δὲ λέν νὰ κάνουν τὴ δουλειά τους.
Καίεται τὸ σφουγγάρι;

Πιότερος καπνὸς παρὰ φλόγα.

Καὶ νὰ ἡ Κούλα μὲ τὸ μωρὸ στὴν
ἀγκαλιά καὶ τὸ ἀγοράκι τῆς στὸ χέ-
ρι περνᾷ τὸ κεφάλι ἀπὸ τὴν πόρτα.

— Τὰ ξύλα φταῖνε. Ἀφήστε με νὰ
μπῶ νὰ τὰ «συμπίσω». Καὶ μπαίνει
βέβαια κι' ἀμέσως τὰ ξύλα ἀνάδιναν

μιά λάμψη γιορτερὴ καὶ τὸ μπλιγοῦ-
ρι τὸ ἀναίσθητο ζωντάνευε. Ἀρχίζε
νὰ κοχλάζῃ θριαμβευτικὰ καὶ νὰ κά-
νῃ φουσκάλες καταποδιαστές.

— Γιά σου, βρε Κούλα, ἀξίζεις σή-
μερα διπλὴ μερίδα.

Αὐτὴ ἦταν ἡ πιὸ τακτικὴ κι' ἡ πιὸ
νοικοκυρεμένη πελάτισσα τοῦ συσσι-
τίου μας. Τὸ ἕνα τῆς τὸ μπράτσο
χρονικὴς πιασμένο ἀπὸ ἕνα ἀτροφικὸ
μωρὸ, σὰν κουρέλι, καὶ μὲ τ' ἄλλο
νὰ σέρνῃ τὸ ἀνήλικό ἀγόρι ποὺ μό-
λις περπατοῦσε. Σὰν παλιδὸς ἀνάπη-
ρος πολέμου εἶχε μάθει νὰ κατα-
φέρνῃ ὅλες τὶς δουλειές μὲ τὸ ἕνα
χέρι.

Γνωρίζαμε πάνω κάτω τῆς κάθε
μιάς τὴν κατάστασι, τὰ οἰκονομικά
καὶ λίγο πολὺ τὸ εἶδος τῆς δυστυ-
χίας τῆς.

Ἦξευρα πὼς ὁ ἄντρας τῆς Κούλας
εἶχε λύσει τὸ πρόβλημα τῆς δικῆς
τοῦ ζωῆς πηγαίνοντας ἐργάτης στὴ
Γερμανία. Γιατὶ καὶ τοῦτο τὸ παρά-
ξενο φροῦτο φῦτρωσε υἱὸν τόπο μας:
Ἀνθρώποι ποὺ βύζαξαν γάλα ἑλλη-
νικὸ πῆγαν ἐθελοντικὰ νὰ δουλέ-

ψουνε με το Γερμανό, νάχη ο Γερμανός κανόνια και τάνκς για να σκοτώνη πιο πολλούς. 'Αργότερα όμως που τσακίστηκε το άφεντικό, ο περίφημος σύζυγος ξαναγύρισε στη γυναίκα για νάβρη προστασία και ανακούφιση. Ξαναβρήκε σπιτικό μόλις του χρειάστηκε και ενώ από την άλλη μεριά τόσο αληθινοί τίμιοι Έλληνες σκόρπισαν και χάθηκαν, αυτός δεν έπαθε το παραμικρό.

Ύστερα από τρία χρόνια απαντήθηκα με την Κούλα στο δρόμο. Τη χάρηκα με τη χαρά που αντίμωνες παλιό καλό φίλο. 'Η ίδια ξύλινη λιγνάδα, το ίδιο ξέσαρκο πρόσωπο με καναδυό ριτίδες παραπάνω και με κείνο τον μορφασμό μισό πίκρα μισό καρτεριά, που σου θυμίζει μάσκα αρχαίας τραγωδίας.

Σήκωνε ένα βαρύ χοντρό καλοραμμένο δέμα κι' από την άλλη το απαραίτητο μωρό. Και το κοριτσάκι σου τι γίνεται, εκείνο το φιλάσθενο;

— Πάει τ'όχασα μόλις άρχισε να παίρνη έπάνω του...

Από τα χρόνια εκείνα του συσσιτίου μου είχε ή Κούλα έμπιστοσύνη. Μου ξομολογίονταν τους καύμους και τα περασμένα της. Και τώρα που άνταμωθήκαμε έτοι στην τύχη μου τάπε όλα χωρίς να την πολυρωτήσω. Και πάλι ήταν μονάχη. Και πάλι ο σύζυγος έλειπε. "Ομως όπως κατάλαβα είχε αλλάξει άφεντικό. Τώρα είχε περάσει στη δούλεψη του Μάρκου, όχι στο βουνό, μα σε δούλεψη άλλη κρυφή και επικίνδυνη. Στις συλλήψεις που γίνανε και στην Πελοπόννησο βρέθηκε κατά τα χωριά της Τρίπολης και πιάστηκε στη φάκα.

— Έϊτανε ύποπτος, λέει, τον συλλάβανε και τον στείλανε σένα νησί... ξέρω γώ... μουστειλε και ένα δελτάριο. «Είμαστε καλά, λέει, δεν μάς πειράζουν όμως έσύ κοίτα να μου στείλεις ρούχα και κανένα φράγκο» Νά τώρα δά του πάγω στο ταχυδρομείο αυτό το δέμα... "Οσο για λεφτά... τι θα γίνουν τα παιδιά; Έβαλα μιá μπουγάδα ρούχα και τα οίκονόμησα...

Μ' όλο το κρύο ο Ίδρωτας έσταζε από το λιγνό ζαρωμένο μέτωπό της.

Τι να της έλεγα; — Καλή δύναμη Κούλα, τόσο μόνο είπα. Καλή δύναμη βασανισμένη Κούλα...

Τράβηξε το δρόμο της καμπουριασμένη κάτω από το διπλό της φορτίο. Τράβηξα κι' έγώ το δικό μου με πικραμένη καρδιά. Πληθος οί έρωτήσεις χύθηκαν να με βασανίζουν: 'Ως που θα πάη το κακό αυτό; ώς πότε; Ποιός θα ίστορήσει την τραγωδία σου πολυβασανισμένη γυναίκα της Έλλάδας; Ποιός θα βρεθί να διαλαλήσει τους καύμους σου καρτερική και λιγομίλητη γυναίκα της ύπαιθρου;

Οί άντάρες όλες ξεσπούν έπάνω σου, όλα έσύ τα πληρώνεις ενώ δε φταίς για τίποτα. Στις καταραμένες έτούτες μέρες έσύ έγινες ο άμνός ο αίρων τας άμαρτίας των πάντων. Λείπει ο σύντροφός σου στο στρατό κυνηγώντας από βράχο σε βράχο κι' από κορφή σε κορφή, τα κοπέλια του Μάρκου. Στις δικές σου λίγες πλάτες θα πέσουν τα παιδιά. Τα παιδιά. Τα μπράτσα σου θα προσμένει το χωράφι, από τα δικά σου χέρια θα χορτάσουν τα ζωντανά. 'Αλλού πάλι σέρνεται ο πατέρας δημης στα χιονισμένα κορφοβούνια! "Αγρια μούτρα και χέρια με πολυβόλο έσυραν το άδέρφι σου συνεργό στις κακουργίες της "Ο.τι κιάν γίνη όπως κιάν γίνη είτε δίκαια είτε άδικα θα ξεσπάσει σε σένα. Τα δικά σου πόδια θα άνεβοούν όλους τους Γολγοθάδες. Δεν είναι μπόρα και να μην τη λουστεις. Πάντας τους μετεωρισμούς του ο "Υψιστος έξέπεμψε επί σέ, πικραμένη μάνα της Έλλάδας. 'Η κάθε μέρα, ή κάθε συμφορά που μάς βρίσκει έσένα φορτώει με νέο βάρος και καινούργια ευθύνη. "Οπου κι' άν στρέψεις πάντα ένας Γολγοθάς ψηλώνει αντίκρυ σου.

Γκρέμισαν, όλοένα γκρεμίζονται γύρω μας θρόνοι, μεγαλεία, δόξες, άξίες. "Ας είσαι καλά έσύ. Μένεις άκατέλιτη στον αιώνιο θρόνο σου. Μά να. 'Η άγάπη σου δε λυώνει, ή καρτεριά δε λιγοψυχά, ο ήρωϊσμός ο δικός σου Μητέρα δε μαραινεται. Σ' αυτόν βασίζεται ή ζωή και ή ζωή της πατρίδας μας.

ΤΑΤΙΑΝΑ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ο ΣΟΛΟΜΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΤΟΥ

Καθώς ξέρουμε, ο Σολομών δέν ήταν μόνο ένας συνετός βασιλιάς και μεγάλος ποιητής, αλλά ήταν συνάμα και προφήτης και άνθρωπος, που έφερνε τη σοφία και στο νοϋ και στην καρδιά του. Τη σοφία του αυτή μπορούμε να την βρούμε συγκεντρωμένη στο βιβλίο των Παροιμιών, που την πρώτη τους μετάφραση από το 'Εβραϊκό κείμενο μάς την έδωσαν οί έβδομήκοντα

τα (Ο!) 'Ο συνεργάτης μας λογοτέχνης κ. Πέτρος 'Ολύμπιος είχε την έμπνευση να αποδώσει λογοτεχνικά και έμμετρα μερικές από τις παροιμίες αυτές, τις όποιες παραθέτουμε πιο κάτω. 'Οπως μάς γράφει, την εργασία αυτή την έκαμε για να μπορέσει ο λαός μας να κρατήσει και τις παροιμίες αυτές στο σοφό του θησαύρισμα.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ

Μην Τσιγκουνεύεσαι την καλωσύνη στο φτωχό όταν το χέρι σου μπορεί και το καλό να κάμη.

— 'Ακούραστος άν είσαι στη δουλειά σου σαν την πηγή θα σοῦρθη ο θησαυρός και θα λιποτακτήση ή φτώχεια.

— Τεμπέλης ποῦβαλε τα χέρια του στην τσέπη δύσκολα στο στόμα του τα φέρνει.

— "Οποιος στηρίζεται στα ψέμματα γίνεται τσοπάνης στους άνέμους.

— Μην κρίνεις τους κακούς γιατί θα σε μισήσουν. Κρίνε μονάχα το σοφό κι' αυτός θα σ' άγαπήσει.

— "Οποιος άλλους ξεπλανά προς τον κακό το δρόμο κι' αυτός από τη διαφθορά ποτέ δέν θα γλυτώσει.

— 'Αγκάθια μόν' φυτρώνουνε στα χέρια του μεθύσου.

— "Αν ξεχαστείς και άκριτα το φίλο σου χτυπήσεις με το δικό σου χέρι ο έχθρός και σένα θα σε πλήξει.

— Το φίλο του πατέρα σου και το δικό σου φίλο μη τον άφίσεις. Κάλλιο ο φίλος σου κοντά παρά άδερφός στα ξένα.

— 'Ο "Αδης κι' ή άπώλεια, ή διψασμένη γή και το νερό και ή φωτιά, ποτέ δέν λένε: φτάνει!

— Για να μη σου λειψη ή γνώση φύλαγε την στην καρδιά.

— Οί δρόμοι των δικαίων λάμπουν όμοια με το φως.

— Ευτυχισμένος ο άνθρωπος που βρήκε τη σοφία, τρισευτυχής όποιος τη φρόνηση κοντά του θα γνωρίσει.

(Παράφραση και απόδοση από τους Ο')

ΠΕΤΡΟΣ 'ΟΛΥΜΠΙΟΣ

Γύρω από την Τέχνη

Τὸ «Μουσεῖον Ἔργων Τέχνης Τηνίων καλλιτεχνῶν» τῆς Τήνου

Τοῦ ἐκτάκτου συνεργάτου μας κ. Ἰωάν. Σ. Τερζοπούλου

ΣΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ σημείωμα ἀνεφέρα τὴ δράση τῶν μεγάλων Τηνίων καλλιτεχνῶν, πὺν ὑπῆρξαν θεμελιωτὲς τῆς Νεοελληνικῆς Τέχνης. Οἱ μεγάλοι αὐτοὶ διδάσκαλοι καὶ δημιουργοὶ (Χαλεπᾶς, Γύζης, Λύτρας, Φιλιππότης, Σῶχος κλπ.) δὲν λησμόνησαν τὴν ἰδιαίτη πατρίδα τους, τὴν Τήνον. Ἀφιέρωσαν τιμῆς ἕνεκεν στὸ ἐκεῖ Ἱερὸν Ἰδρυμα πλεῖστα σπουδαῖα ἔργα Τέχνης, καὶ ἡ προσφορά αὐτὴ δὲν εἶναι μονάχα δεῖγμα τοῦ ὑπέροχου πατριωτισμοῦ, πὺν διακρίνει τοὺς Τηνίους, ἀλλὰ καὶ ὑποχρέωσις πρὸς τὸν τόπον τοὺς παρέσχε τὰ μέσα γιὰ εὐρύτερες σπουδές, καὶ φυσικὰ τὴν ἀνάδειξή τους στὸ καλλιτεχνικὸ τους στάδιο.

Πῶς κατορθώθηκε νὰ συσταθῇ στὴν Τήνον μουσεῖον πὺν περιλαμβάνει ἔργα ἀποκλειστικῶς Τηνίων καλλιτεχνῶν (γλυπτὰ, πίνακες, ἀνάγλυφα κλπ.), εἶναι ἀθλὸς πὺν ὀφείλεται στὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Ἡ «Ἀδελφότης τῶν ἐν Ἀθῆναις Τηνίων» ἕνα σωματεῖον, τοῦ ὁποῦ ἡ πολυσχιδὴ δράση καὶ ἱστορία φθάνει τὰ ἑβδομήκοντα τρία χρόνια — ἰσόχρονη δηλαδὴ μὲ τὸν «Παρνασσόν» — συνέλαβε τὴν ἰδέα τῆς συστάσεως τοῦ μουσεῖου, πὺν ἔγινε πραγματικότης. Μὲ ἰδιαίτη στοργὴ ἔσπευσε τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου, καὶ ἔτσι μέσα σὲ λίγα χρόνια συγκεντρώθηκαν ἀρκετὰ ἔργα Τέχνης.

Τὸ μουσεῖον βρίσκεται σὲ μὴν εὐρύχωρη αἴθουσα, παραπλεύρως ἀπὸ τὴν αἴθουσα ὑποδοχῆς τοῦ ἀνωτέρου Ἰδρυματος.

Ὁ ναὸς αὐτὸς τῆς Τέχνης — ὅπως πρέπει νὰ ὀνομαστῇ — πὺν τὸν θαυμάζει ὁ κάθε ἐπισκέπτης τῆς Τήνου, ὅτε ἀπὸ

τὸ προσκύνημα τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Μεγαλόχαρης, μᾶς ἀποκαλύπτει τόσες ἀφθαστες ἐμπνεύσεις, πλεῖστα ἐκμαγεῖα ἀριστουργημάτων, καὶ σὲ γενικὲς γραμμὲς τὸ κληρονομικὸ δῶρο τῆς καλλιτεχνικῆς διαθέσεως τῶν Τηνίων. Ὅλα τὰ ἔργα περικλείουν τὴ σύγχρονη καλαίσθησι, παρέχουν εἰκόνα ἑξαιρετικῆς ἰδιοφυΐας. Καταφαίνεται ἰδιαίχουσα ἀντίληψις χρωμάτων καὶ ρυθμικῆς. Οἱ πίνακες τῶν Τηνίων ζωγράφων ἔχουν τὸ χρῶμα τοῦ Ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν αὐτὸ, τὸ ἔμφυτο, ἐκδηλώνεται σαφέστερα εἰς τὰ κατὰ μέρη θαυμάσια σχεδιαγράμματα.

Κεφαλαιὰ παρθένων, προσωπογραφίαι, τοπία, τὰ πάντα, ἀποπνέουν ὡς τις τελευταῖες γραμμὲς τὴ βαθειὰ ἀντίληψιν τῶν δημιουργῶν των. Τὴν ἴδια εὐγένεια βρίσκουμε καὶ στὴν εἰκόνα τοῦ σατύρου, εἴτε μιᾶς προτομῆς, ἢ ἐνὸς γυμνοῦ. Πρέπει νὰ σημειώσω τὴν κατὰ καιροὺς πολύτιμη συνδρομὴ τοῦ μονίμως διαμένοντος εἰς Τήνον φιλότεχνου κ. Στεφ. Παρίση. Ἀκούραστος κι' αὐτὸς ἐργάτης τῆς ὥραιας Τέχνης προσφέρει μεγάλες ὑπηρεσίες στὸ κεφάλαιο τῆς αἰσθητικῆς καὶ εἶναι ὁ κυριώτερος συντελεστὴς τῆς διακοσμητικῆς τοῦ μουσεῖου. Ὁ ὑποφαινόμενος σὲ πρόσφατη διάλεξιν, καὶ συγκέντρωση πολλῶν καλλιτεχνῶν, ἐπρότεινε τὴ μεταφορὰ τοῦ μουσεῖου σὲ ἰδιαίτερον οἶκημα καὶ τὴν οἰκονομικὴ Κρατικὴ ἀρωγὴ φυσικὰ, γιὰ νὰ μὴ ὀρεσθῇ νὰ καταστῇ Ἑθνικὸν μουσεῖον. Πιστεύω πῶς ἡ ἀρμολία ὑπηρεσίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας θὰ ἐνισχύσῃ τὸ περίφημο αὐτοῦ μοῖσειον ἔργων τέχνης.

Μεταξὺ τῶν ἔργων τοῦ Γιαν. Χαλεπᾶ βρίσκονται ἐκεῖ: ἡ «Φιλόστοργος μήτηρ», ἡ «Ἀριάδνη», ἡ «Ἀθηνᾶ», ὁ «Σάτυρος παίζων μὲ τὸν ἔρωτα», καὶ ἡ «Ἀναπαυομένη» (προπλάσματα) πὺν εἶναι ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἔργα του. Ἐπίσης ἔργα τοῦ Λαζάρου Φυτάλη: ὁ «Πατριάρχης Γρηγόριος Ε'», ὁ «Ρήγας Φεραίος», ὁ «Ἀδαμ. Κοραῖς», τὰ προπλάσματα «Ἰ. Καποδίστριας» καὶ «Ἐλένη Φυτάλη» (μήτηρ τοῦ καλλιτέχνου). Γλυπτὰ καὶ ἀνάγλυφα τοῦ Λαζάρου Σώχου σημειῶνω: «Μήτηρ Θεοῦ», «Κολοκοτρώνης», ἡ «Μάχη τῶν Δερβενακίων», προτομὲς τοῦ Βασ. Γεωργίου Α' σὲ ἐφηβικὴ ἡλικία, τοῦ Ζαοίφῃ καὶ τοῦ βασιλόπαιδος Ἀλεξάνδρου (προπλάσματα). Ἔργα τοῦ Δημ. Φιλιππότη: ὁ «Συλοθραύστης», ὁ «Ψαροῦς», ὁ «Θεριστής», προτομὲς τοῦ Ἀλεξ. Κουμουνοῦρου καὶ τοῦ Δέδε (προπλάσματα). Ἐνδιαφέροντα ἔργα εἶναι ὁ «Κανάρης πυρπολῶν», ὁ «Θησεύς», ὁ «Πάρις τοξεύων τὸν Ἀχιλλέα» καὶ προτομὴ τοῦ Γλάδστωνος (Γεωργ. Βιτάλη). Ὁμοίως ὁ «Ἰψεν», τύπος περισσερεῶνος τῆς Τήνου, ἡρώων πεσόντων (Ἰ. Βούλγαρη), ἡμίγλυφον «Ἀπτερόν Νίκης», (Λαμπαδίτη), ὁ «Καῖν» (Λουκά Δούκα), κεφαλὴ γοαίας (Μάρκου Φυτάλη), κεφαλὴ κόρης (Λαζάρου Λαμέρα) ὁ «Ἀγωνιστής» (Γραμανδάνη), κ. ἄ. Ἐξω ἀπὸ τὸ μουσεῖον βρίσκεται προτομὴ τῆς Μπουμπουλίνας ἔργο τοῦ διαπρέποντος ἤδη Λαζάρου Λαμέρα.

Ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον προκαλοῦν οἱ πίνακες τῶν Τηνίων ζωγράφων, ὅπως ὁ περίφημος πίνακας τοῦ Νικ. Γύζη ὁ «Ἰωσήφ ἐξηγῶν τὸ ὄνειρον ἐν τῇ φυλακῇ» (ἐνύπνιον) ὁμοίως ἔργα τοῦ ἰδίου, τὰ «Ἀρραβωνιάσματα» ἡ «Ἀρραβῶνες παίδων», «Ἐρως καὶ ψυχὴ», ἡ «Νίκη» καὶ «Τάμα». Ἄλλοι πίνακες εἶναι ἐκεῖ: ὁ «Οὐρανὸς τῆς Φλάνδρας», οἱ «Παρίσιοι ἐν ὄρει χειμῶνος» (Ματθ. Ρενιέρη). — ὁ καλλιτέχνης διαπρέπει ἤδη εἰς τὰς Βρυξέλλας, — ὁ «Ἀγίασμός» (Νικηφ. Λύτρα), ὁ «ναύτης τῆς Μαύρης Θαλάσσης», τὸ «μοῖρο-λόι τῶν Ψαρολιανῶν», μονὴ Ἀγ. Τριάδος Τήνου, ἡ παιδίσκη, προσωπογραφία τοῦ Γιάν. Χαλεπᾶ (Νικολ. Λύτρα) κλπ. Τέ-

λος σειρά ἄλλων διαφόρων ἔργων, σχέδια μεγάλου Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας (Εὐγενίου Νικολάου), ἔργα διακοσμητικῆς Τέχνης κ. ἄ.

Δύο ἡμίγλυφα ἔργα τοῦ Χαλεπᾶ καὶ Φιλιππότη, εἶναι στὸ κοιμητήριον τῆς Τήνου. Πρέπει νὰ περισωθοῦν καὶ νὰ κοσμήσουν τὸ μουσεῖον, διότι μὲ τὴν πάροδο τῶν ἐτῶν ἐκεῖ ὅπου εἶναι, θὰ χάσουν τὴν ἀρχικὴν τους μορφὴν. Θὰ ἦτο εὐχὴ ἔργον νὰ μεταφερθοῦν ἐντὸς τοῦ μουσεῖου. Πολλὰ ἔργα τοῦ Γύζη καὶ τοῦ Νικηφ. Λύτρα, ὅπως πληροφορήθηκα βρίσκονται στὴ Γερμανία (Μόναχο-Λειψία-Βερολίνον), ὅπου οἱ παραπάνω καλλιτέχνες διέμεναν πολὺ διάστημα. Ἄν περισώθησαν, ἂς συσταθῇ μιὰ ἐπιτροπὴ, μιὰ καλλιτεχνικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ἂς γίνουν οἱ σχετικὲς ἐνέργειες μέσω τῶν συμμαχικῶν ἀρχῶν.

Νὰ περισυλλεγοῦν ἐπίσης ὅσα ἔργα εἶναι στὴν κυριότητα τῶν κληρονόμων τῶν μεγάλων Τηνίων καλλιτεχνῶν (Χαλεπᾶ, Γύζη, Φιλιππότη, Λύτρα κλπ.), γιὰ νὰ κοσμήσουν τὸ μουσεῖον τῆς Τήνου. Νὰ γίνῃ ἔστω καὶ ἀναγκαστικὸς νόμος, γιὰ νὰ ἐκλείψῃ ἐπὶ τέλους ἡ κακὴ διαφύλαξίς τους. Ἄς ἀναγραφῇ ἔστω ἐπὶ τριετίαν στὸν προϋπολογισμό τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος ἕνα σοβαρὸ κονδύλι, γιὰ νὰ πάρουν μιὰν ἀποζημίωσιν ἐκεῖνοι πὺν τὰ κατέχουν σήμερα.

Ἐπίσης ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυματος πρέπει νὰ κάμῃ ἐκκλήσιν στοὺς σημερινούς καλλιτέχνες, νὰ συγκληθοῦν καὶ νὰ στείλουν μερικὰ ἔργα τους στὸ μουσεῖον, ἀντὶ νὰ εἶναι ἀθέατα ἀπὸ ἐτῶν στὰ ἔργαστήρια τῆς ὁδοῦ Ἀναπαύσεως, τοῦ Πύργου (Τήνου), τῆς Λεωφ. Ἀλεξάνδρου, ἢ ἄλλου. Θὰ πρέπει ὅλα αὐτὰ νὰ προσέξουν οἱ ἀρμόδιοι, γιὰτὶ τὰ ἔργα τῶν Τηνίων καλλιτεχνῶν ἔχουν ἰδιαίτη ἀξία. Μὲ ὅλα τὰ γλίσχρα μέσα κατῶρθωσαν οἱ καλλιτέχνες αὐτοὶ νὰ ἀναπτύξουν τὴν καλλιτεχνία εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος, καὶ χωρὶς αὐτοὺς δὲν γνωρίζω ποῖα θὰ ἦτο ἡ καλλιτεχνικὴ ἐπίδοσις στὴ χώρα μας. Τὸ Μουσεῖον τῆς Τήνου πρέπει νὰ τύχῃ κάθε Κρατικῆς στοργῆς. Ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἡ ὁ-

[Συνέχεια στὴ σελίδα 4073]

H. V. Morton

Γυναίκες της 'Αγίας Γραφής: ΣΑΡΑ

Μετάφραση της κ. ΑΘΗΝΑΣ ΧΑΤΖΗΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (Μυλωνά)

Ο ΑΒΡΑΑΜ, ο σύζυγος της Σάρας, είναι ο πρώτος άνδρας της Γραφής που έχει συνείδηση της θείας αποστολής. Σε κάθε βήμα της ιστορίας του συναντούμε πάντα τα λόγια: «Είπεν ο Κύριος τῷ Ἀβραάμ». Όταν ο μοντέρνος Ἀραβας σπρώχνεται από την ανάγκη να κάμει κάτι λέγει: «Ο Θεός μου μίλησε σήμερα». Καί ο Ἀβραάμ, όπως φαίνεται, είχε συνείδηση αὐτῆς της προστακτικῆς φωνῆς που καθωδήγησε ολόκληρη τὴν πορεία τῆς ζωῆς του.

Από πρώτη ὄψη, θὰ φαινόταν ὅτι ἡ προσωπικότητα τῆς Σάρας χάνεται κάτω από τὸν δυναμικὸ ἴσκιό του ἀνδρός της. Ὅμως οἱ λέξεις τῆς Γραφῆς ἔχουν τὴν εκπληκτικὴ ἱκανότητα νὰ εὐρύνονται καὶ νὰ ἐκτείνονται, κι' ἐκεῖνος πού ἔχει ἐμβαθύνει μέσα τους δὲν θὰ σκεπτόταν ἔτσι γιὰ τὴ Σάρα. Ἄν καὶ βραχεῖα ἡ ἀφήγησή της γιὰ τὴ γυναῖκα αὐτή, ὅμως εἶναι τὸ πλήρες πορτραῖτο μιᾶς πραγματικῆς γυναίκας.

Ἦταν ἀσυνήθιστα ὁμορφὴ. Καὶ ὑπάκουη. Στ' ἀλήθεια, ἦταν ἡ πρώτη ὑπάκουη γυναῖκα τῆς Βίβλου. Πρῶτα ἡ Εὐὰ κι' ἀργότερα ἡ γυναῖκα τοῦ Λῶτ πλήρωσαν μὲ σκληρὴ τιμωρία τὴν ἀνυπακοή τους. Ἀλλὰ ἡ Σάρα ἦταν καμωμένη ἀπὸ διαφορετικὴ ποιότητα. Ἄν καὶ σὲ δύο περιπτώσεις ὁ θυμὸς της βγήκε ἀπὸ τὰ ὅρια ὅμως ποτὲ δὲν παράκουσε τὸν ἄνδρα της. Ἦταν ἐπίσης ἓνα πρότυπο συζύγου, γιατί σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῶν συνεχῶν ταξιδιῶν τους ποτὲ δὲν σκέφτηκε νὰ ἐλέγξει οὔτε νὰ κάμει ἀνόητες ἐρωτήσεις, τηρώντας ἔτσι τὸν πρῶτο κανόνα τοῦ ἀγαθοῦ συνοδοιπόρου. Όταν τῆς ζητοῦσαν ν' ἀφίση τὸν τόπο της καὶ νὰ ταξιδέψει σὲ μιὰ ξένη χώρα γιὰ νὰ

βοηθήσει τὸν ἄντρα της στὴν ἐκπλήρωση τοῦ θεόπνευστου προορισμοῦ του, ἀκολουθοῦσε πειθήνια καὶ μὲ τὴν σιγουριά—ὅπως ἡ συμπεριφορὰ ολόκληρῆς τῆς ζωῆς της ἔδειξε—ὅτι ὁ Ἀβραάμ εἶχε πάντα δίκαιο. Ἡ σιωπηλὴ αὐτὴ συνταξιδιώτισσα ὑπῆρξε ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἀγαθὰ στὴ ζωὴ τοῦ Ἀβραάμ. Γιατί ἔμαθε αὐτός, κατὰ τὴν μακρόχρονη πορεία τῶν περιπλανήσεών του, ὅτι εἶναι ἀδύνατο νὰ συμβιάσει κανεὶς τὸ ταξίδεμα μὲ τὴν ἀσυμφωνία. Μιὰ τέτοια ἀσυμφωνία τὸν ἐξανάγκασε νὰ χωρίσει μὲ τὸ Λῶτ καὶ νὰ τὸν στείλῃ στὴν ἀριστερὴ πλευρὰ ἐνῶ αὐτὸς πῆρε τὴν δεξιὰ.

Ποτέ, οὔτε μιὰ φορὰ μέσα στὰ ἀτέλειωτα ἐκεῖνα χρόνια τῶν ταξιδιῶν, δὲν φάνηκε ἡ Σάρα ἄνιση πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ κόπου. Εἶχε τὸ χαρακτῆρα τῆς πρακτικῆς γυναίκας. Πολλὲς φορὲς χανόνταν ὁ Ἀβραάμ μέσα στὰ σύννεφα, ἀλλὰ αὐτὴ εἶχε ρίξει βαθειὰς τὶς ρίζες της στὴ γῆ.

Ὅπως οἱ περισσότεροί μεγάλοι ἄνδρες, ὁ Ἀβραάμ εἶχε πολλὰς ἐρεθιστικὰς συνήθειες. Μιὰ ἀπ' τὶς ἐνοχλητικώτερες γιὰ τὴ Σάρα πρέπει νὰ τὴν ὀνομάζουμε οἱ βασιλιάδες. Συνήθως οἱ ἄνδρες πού ἔχουν παντρευτεῖ ὁμορφες γυναῖκες δοκιμάζουν ἓνα τέτοιο φόβο. Γιὰ τὸν Ἀβραάμ ὅμως ἦταν τόσο μεγάλος πού τὸν ἔκανε νὰ φθάσῃ σὲ σημεῖο νὰ τὴν παρουσιάσῃ ὡς ἀδερφή του. Εἶχε τὴν ἰδέα ὅτι ἂν οἱ ἐρωτόληπτοι μονάρχες τῆς Ἀνατολῆς γνώριζαν πὼς ἦταν ἀνδρόγυνος θὰ τὸν παραμέριζαν ἀμέσως γιὰ ν' ἀρπάξουν τὴ Σάρα. Πολὺ κακὰ ἔκρινε ὁ Ἀβραάμ τοὺς δύο βασιλιάδες πού μὲ μάτια ἐρωτικά κοίταξαν τὴν ὁμορφὴ γυναῖκα του. Ἦταν καὶ οἱ δύο τους τέλειοι

«κύριοι». Ὁ Ἀβραάμ τὴν ἔπαθε ἄσχημα, γιατί ἀκριβῶς ἡ σύσταση τῆς γυναίκας του στοὺς βασιλεῖς ὡς ἀδερφῆς του ἔφερε τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα ἀπ' ὅτι αὐτὸς ἐπιζητοῦσε. Ἡ Σάρα κλείστηκε πρῶτα στοῦ Φαραὼ κι' ἔπειτα στοῦ Ἀβιμελὲχ τὰ χαρέμια. Κι' ὅμως πολὺ εὐγενικά κι' οἱ δύο ὅταν ἔμαθαν τὸν πραγματικὸ τους δεσμό ἔστειλαν τὴ Σάρα μαζί μὲ μιὰ ἀνάλογη ἐπίπληξη πίσω στὸν ἄνδρα της.

Τὸ δράμα τῆς Σάρας μεγαλώνει, ὅταν γιὰ πιά κι' ἄτεκνη, παίξει τὸ ρόλο της, σὲ πρῶτο ἀναγραφόμενο ἀνθρώπινο τρίγωνο. Εἶναι μιὰ παράξενη ἱστορία γιὰ τὶς δικές μας δυτικὲς ἰδέες τῆς ἡθικῆς. Γνωρίζοντας ὅτι ὁ Θεὸς εἶχε ὑποσχεθεῖ στὸν Ἀβραάμ πληθωρικοὺς ἀπογόνους κι' ἀνίκανη ἡ ἴδια νὰ γίνῃ μητέρα, παραχώρησε στὸν ἄνδρα της μιὰ νεαρὴ αἱγυπτία σκλάβα, τὴν Ἀγαρ. Αὐτὸ τὸ κορίτσι ἦταν κτῆμα τῆς Σάρας καὶ σύμφωνα μὲ τὶς συνήθειες τῆς ἐποχῆς τὰ παιδιὰ της θὰ ἦταν καὶ παιδιὰ τῆς Σάρας. Ἀλλὰ τότε συνέβηκε κάτι τόσο φυσικὸ στὴν ἀνθρώπινη φύση, ὥστε εἶναι δύσκολο νὰ καταλάβῃ κανεὶς πὼς εἶναι δυνατὸ νὰ νομίζουν πολλοὶ τὴν ἱστορία αὐτὴ φανταστικὴ. Στὶς πρώτες σελίδες τῆς Γενέσεως ἀναγνωρίζουμε ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀξιοπεριέργα πράγματα γιὰ τὴ Βίβλο: ὅτι ἐνῶ περιοδεύουμε μέσα σὲ φανταστικὰ ἀπομακρυσμένους ἐποχὲς, κινούμεστε ὅμως πάντα μέσα στὴν ἀναλλοίωτη καρδιά τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Εὐθύς μόλις ἡ Ἀγαρ ἐνόησε ὅτι αὐτὴ κι' ὅχι ἡ Σάρα εἶχε ἐκλεγεί γιὰ νὰ ἰδρύσῃ τὴν φυλὴ τοῦ Ἀβραάμ ἄρχισε νὰ παίρνῃ πολὺ ἀέρα. Ἡ ταπεινὴ σκλάβα ἄρχισε νὰ σηκώνῃ κεφάλι στὴν κυρία της. Κόμπαζε μπρὸς τὴ Σάρα γιὰ τὸ θρόισμά της. Ἀλλὰ ἡ Ἀγαρ εἶχε ὑποτιμῆσει τὴν Σάρα καὶ ὑπερεκτιμήσει τὴν ὑπομονὴ τοῦ Ἀβραάμ. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ παραδώσῃ αὐτὸς τὴν Ἀγαρ στὴ Σάρα νὰ τὴν πειθαρχήσῃ. Τότε, τόσο σκληρὰ τὴν μεταχειρίστηκε ἡ Σάρα, ὥστε ἀπελπισμένη ἡ Ἀγαρ δραπέτευσε στὴν ἔρημο.

Τόσο οἱ ἄνδρες ὅσο καὶ οἱ γυναῖκες πρέπει ἴσως νὰ αἰσθάνονται διαφορε-

τικά γιὰ τὴν Ἀγαρ καὶ τὴ Σάρα. Στούς ἄνδρες πρέπει νὰ φαίνεται ὁδυνηρὰ ἄλογη ἡ στάση αὐτῆς τῆς Σάρας, πού ἐνῶ ὑπέδειξε τὸ σχέδιο εἶχε τὴν σκληρότητα νὰ κακομεταχειρισθῇ τὴν Ἀγαρ σπρώχνοντάς τὴν ἴσως σὲ θάνατο. Ἡ συμπεριφορὰ αὐτὴ παρουσιάζεται σὰν μιὰ τυπικὴ γυναικεῖα διαστροφή, μιὰ ἀπὸ κείνες πού ἔχουν κάμει τοὺς ἄνδρες νὰ ἀναγνωρίσουν μὲ ἀτελυσία τὴν ἀδυναμία τῆς γυναίκας νὰ ἀντιμετωπίσῃ κατευθεῖαν μιὰ ὑπόθεση. Οἱ γυναῖκες ὅμως, καὶ προπαντὸς οἱ ἄκλερες σύζυγοι πρέπει νὰ συμμερίζονται τὴ δικαιολογημένη ὁργὴ τῆς Σάρας, πού νοιώθοντας τὴν ταπεινώσῃ κατάβαθα, μέσα σὲ πυρὴν τῆς καρδιάς της, ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ ὑποφέρει τὸν καγχάζοντα θρίαμβο μιᾶς νεώτερης γυναίκας.

Κι' ὅμως ἡ Ἀγαρ διωγμένη ἀπὸ τὴ Σάρα κι' ἐγκαταλειμένη ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ ἀποτελεῖ μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ συγκινητικὲς εἰκόνες τῆς Γραφῆς. Ἐτσι, γιὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι καὶ μέσα σὲ τὸ πιὸ τραγικὸ μέρδεμα τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων ὑπάρχει καμμιά φορὰ λίγο δίκιο σὲ ὅλες τὶς πλευρές, ὁ Ἀγγελος Κυρίου βρισκόντας τὴν Ἀγαρ κοντὰ στὴν πηγὴ τὸν δρόμο τοῦ Σῶρ, τὴν διέταξε νὰ γυρίσῃ πίσω καὶ νὰ θέσῃ πάλι τὸν ἑαυτῆς σὲ χέρια τῆς κυρίας της. Ἐτσι ἐπέστρεψε ἡ Ἀγαρ κι' ἐγινε ἡ μητέρα τοῦ Ἰσμαὴλ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἰσχυρίζονται ὅτι κατὰγονται οἱ Ἀραβες.

Ἐκεῖνος πού ἔχει ταξιδέψει στὶς χώρες τῆς Ἀραβίας θὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν πισότητα τῆς περιγραφῆς πού μιλά γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τῶν τριῶν ξένων ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ. Ἦρθαν γιὰ νὰ τοῦ ποῦν ὅτι ἡ Σάρα, ἂν καὶ μακριὰ πιά ἀπὸ τὴν ἡλικία τῆς μητρότητος, θὰ γεννοῦσε τὸν Ἰσαάκ. Καθόνταν σὲ ἀνοιγμά τῆς σκηνῆς του, μέσα στὴ μεσημεριανικὴ πύρα. Όταν εἶδε τοὺς ἀγνωστούς σηκώθηκε κι' ὅπως θὰκανε κάθε σεῖχης σήμερα ἀκόμα, ἔτρεξε νὰ τοὺς συναντήσῃ ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς τέντας μὲ βαθειὰ υπόκλιση. Ὑστερὰ διέταξε τὴ γυναῖκα του νὰ ζημιώσῃ πῆτες ἐνῶ ὁ ἴδιος ἔσφαξε ἓνα τρυφερὸ μοσχάρι

[Συνέχεια στὴ σελ. 4073]

Ἡ χριστιανικὴ δράσις στὴν Ἀγγλία

Y.M.C.A. : Ἕνας κολοσιαῖος πνευματικὸς ὀργανισμὸς

Τοῦ συνεργάτου μας κ. Ἑμμ. Χατζημεμμανουήλ

ΜΙΑ ἀπ' τὶς πιὸ ἱστορικὲς καὶ πιὸ δραστήριες χριστιανικὲς ὀργανώσεις νέων στὴν Ἀγγλία εἶναι ἡ «ὀργάνωση Χριστιανῶν νέων» (Young Men's Christian Association). Στὴν Ἑλλάδα, ὅπως καὶ σχεδὸν σ' ὅλο τὸν κόσμον ἡ ὀργάνωση αὕτη εἶναι γνωστὴ ὡς Y.M.C.A. ποὺ εἶναι τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ τίτλου της. Τὸ ἔργο της εἶναι ἀφιερωμένο στὰ νεῖα καὶ χρησιμοποιεῖ κάθε εἶδος δραστηριότητος γιὰ νὰ τὰ ὀδηγήσῃ στὸ χριστιανικὸ φῶς. Μιὰ πολὺπλευρὴ ἐκπαιδευτικὴ καὶ ἡθοπλαστικὴ ἐργασία ἀπ' τὸ 1844, ποὺ εἶναι τὸ ἔτος τῆς ἱδρύσεως τῆς ὀργάνωσης ἕως σήμερον, ἔχει ἀφιερωθεί νὰ καλύψῃ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Λίγο καιρὸ πρὶν ἀπ' τὸ 1844, ἓνας δραστήριος νέος ὁ George Williams, ξεκίνησε ἀπ' τὸ Somerset κ' ἦρθε στὸ Λονδίνο γιὰ νὰ κερδίσῃ μιὰ εὐρύτερη ἐμπορικὴ πεῖρα. Μαζὶ ὅμως μὲ τὸ δῶρο τῆς ἐμπορικῆς του δραστηριότητος ἔφερε καὶ μιὰ βαθειὰ καὶ ἀκέραιη χριστιανικὴ πίστη, ὅπως καὶ μιὰ ἀξιοθαύμαστη φυσικὴ ζωτικότητα, τὴν ὁποία διατήρησε ἀνθηρῇ, κ' ὅταν ἀκόμα πέρασε τὰ 60 τοῦ χρόνιου. Μιὰ πίστη ὅμως φλογερὴ σ' ἓνα τόσο ζωντανὸ ἄνθρωπο δὲν μένει ποτὲ ἀποκλειστικὰ ἀτομικὴ. Κατὰ κανόνα γίνεται πυρήνας ποὺ γεννᾷ νέες ἐστίες. Ἐχει ἀνάγκη νὰ χαρῇ τὴ χαρὰ τῆς ζωτάνιας της στὴ διαπίστωση τῆς δημιουργικῆς της πνοῆς. Ἔτσι φυσικὸς καρπὸς τῆς πίστεως αὐτῆς τοῦ Williams ἦταν τὸ ἱεραποστολικὸ κήρυγμα μεταξὺ τῶν συναδέλφων του ὑπαλλήλων τῆς μεγάλης ὑφασματεμπορικῆς Ἑταιρίας Hitchcock & Rogers. Ἡ «κατ' οἶκον ἐκκλησία» δημιουργήθηκε στὸ δωματιό του καὶ μιὰ «ἱεραποστολικὴ κοινωνία» ἱδρύθηκε μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρίας. Μὰ τὰ συζητούμενα θέματα δὲν ἦταν πάντα βιβλικὰ ἢ στενὰ χριστιανικά. Φιλολογικὲς συγκεντρώσεις γινότανε «κατὰ τὶς ὁποῖες

οἱ νέοι διαβάσανε δοκίμια καὶ δίνανε ὁμιλίες σὲ τέτοια θέματα ὅπως ἡ «ἀστρονομία». «Ἡ ἱστορία τοῦ καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ ἁγ. Παύλου, ἡ καὶ παρόμοια». Στὴν Ἑταιρία οἱ νέοι ἀρχισαν νὰ ζητοῦν τὸν Χριστὸ καὶ σχεδὸν εἶχαν προσηλυτισθεῖ. (History of the Y.M.C.A. p 36 L.L. Doggett). Μὰ ἡ ἱεραποστολικὴ δραστηριότης τοῦ Williams δὲν σταμάτησε ἕως ἐδῶ. Ἐνέργειες ἔγιναν νὰ προσηλυτισθοῦν καὶ οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι τῶν ἄλλων ἐταιριῶν. Τὴν 6 Ἰουνίου τοῦ 1844 ἔγινε ἡ πρώτη συγκέντρωση δώδεκα ὑπαλλήλων διαφόρων ἐταιριῶν μὲ τὸ σκοπὸ νὰ συζητηθῇ ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας καὶ νὰ εὐρεθοῦν τὰ μέσα τῆς νέας προσπάθειας. Τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς δευτέρας ἐπαφῆς τῶν ἰδίων ἀνθρώπων ἦταν νὰ τεθοῦν οἱ βάσεις ὅχι πιά μιᾶς εἰδικῆς χριστιανικῆς ἐργασίας μεταξὺ τῶν συναδέλφων των, ἀλλὰ μιᾶς ἐργασίας ποὺ θὰ γινότανε γιὰ νὰ φέρῃ στὸ χριστιανικὸ ποίμνιο ὅλους τοὺς νέους ποὺ περιπλανῶντο ἐκτὸς τοῦ χριστιανικοῦ περιβάλλοντος. «Οἱ ἱδρυταὶ εἶχαν συνείδηση τῆς ἀξίας τῶν νέων ἀνθρώπων ποὺ ἦταν ἐκτὸς τοῦ συνδέσμου των. Γνωρίζοντες κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν χαρὰ νὰ τοὺς φέρουν κοντὰ τοὺς περιορίσανε ὅλες τοὺς τὶς προσπάθειες στὸ νὰ κερδίσουν τοὺς νέους γιὰ τὸ Χριστό». (The Story of the Y.M.C.A. p. 4, Basil Hewer). Ἔτσι προσήλθε ἡ Y.M.C.A.

Ὁ σκοπὸς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας τῆς ὀργάνωσης ὁρίζεται καθαρώτερα ὡς ἑξῆς. «Εἶναι μιὰ πνευματικὴ κίνησις, ἡ ὁποία ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνώσῃ τοὺς νέους καὶ τὰ παιδιὰ στὴν ἀδελφικὴ κοινωνία τοῦ ἱ. Χριστοῦ. Ζητεῖ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ μὲ μέσα τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ τοὺς βοηθήσουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δυνάμεων τοῦ σώματος, τοῦ νοῦ καὶ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦτο καθ' ὅλο τὸ χρόνον ποὺ διαρκεῖ ὁ σχηματισμὸς τοῦ χαρακτῆρος. Ἐπίσης ζητεῖ νὰ

τοὺς κάμῃ ἱκανοὺς νὰ πάρουν μέρος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν συνανθρώπων των» (Voluntary Agencies in Adult education, σελ 6). Οἱ δογματικὲς διαφορὲς μπαίνουν στὴν ἄκρη. Ἀπὸ τὴν ἱδρυσὴ της ἡ ὀργάνωση ἔχει πάρει ὑπερδογματικὸ χαρακτήρα. Εἶναι χαρακτηριστικὸ, ὅτι τὰ πρῶτα 12 ἱδρυτικὰ μέλη της ἀνῆκαν σὲ τέσσερις διάφορες χριστιανικὲς ὁμολογίες. Τοῦτο ὅμως δὲν τοὺς ἐμπόδισε νὰ χαράξουν μιὰ γραμμὴ συνεργασίας στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινοῦ τους σκοποῦ. Ζωντανὴ καὶ ξεκαθαρισμένη ἀπ' τὸ πλέγμα τῆς σοφιστείας τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου εἶναι ἡ ὁμολογία ἐκείνου ποὺ εἶναι ἕτοιμος νὰ γίνῃ μέλος τῆς ὀργάνωσης: «πιστεύω ὅτι στὸ πρόσωπο τοῦ ἱ. Χριστοῦ ἀποκαλύφθηκε ὁ Θεὸς καὶ δι' αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἐξελιχθῇ. Βεβαίως τὸν πύθο μου καὶ τὴν ἀπόφασή μου νὰ Τὸν ἀκολουθήσω. Θὰ προσπαθῶ μὲ τὴν βοήθειά Του νὰ ἀκολουθήσω τὸ παράδειγμά Του καὶ νὰ ὑπακούω στὶς ἐντολές Του» νὰ ἐκφράσω ἀκόμα τὸ πνεῦμα Του σὲ ἐργασία καὶ χαρὰ καὶ σὲ κάθε σχέσιν τῆς ζωῆς. Συνδεόμενος μὲ τὰ ἀνὰ ὅλον τὸν κόσμον μέλη θὰ ἐργασθῶ γιὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς βασιλείας Του».

Μιὰ πολὺπλευρὴ καὶ μ' ὅλα τὰ μέσα τῆς ἐπιστήμης τῆς ψυχολογίας τοῦ νέου, τῆς σωματολογίας του καὶ γενικὰ τῆς ἀγωγῆς ἐργασία, γίνεται γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό. Ὁ νέος ἀναζητεῖται παντοῦ. Καὶ ὅταν καὶ μόνον ἡ διάθεσις ὑπάρξῃ, θὰ τοῦ δοθοῦν ὅλα τὰ μέσα ἀναλόγως πάντα τῶν ἐνδιαφερόντων καὶ κλίσεων ποὺ ἔχει, γιὰ νὰ ἀναπτύξῃ τὸ πνεῦμα του, τὸ νοῦ του καὶ τὸ σῶμα του καὶ νὰ ἀρωματίσῃ τὴν ψυχὴν του μὲ τὸ χριστιανικὸ μῦθος. Ἐχουν ὀργανωθεῖ ἰδιαίτερα σχολεῖα γιὰ κείνους ποὺ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν μηχανικὴ, γιὰ τὶς ναυτικὲς ἐργασίες, γιὰ τὴν γεωργίαν. Ὑπάρχουν λέσχες γιὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν νέων καὶ μορφωτικὲς βιβλιοθήκες. Πάντα ἰδιαίτερες εὐκαιρίες γιὰ τὴν μελέτη τῆς Ἀγίας Γραφῆς δίδονται καὶ γιὰ τὴν παρακολούθησιν διαλέξεων σὲ θέματα πολιτισμοῦ Χριστιανικοῦ. Ὅπως κατὰ τὸν πρῶτον πόλεμον ἀνάλογα μὲ

τὶς συνθήκες τῆς ζωῆς ἔγινε ἀναπροσαρμογὴ τῶν μεθόδων ἐργασίας, ἔτσι καὶ κατὰ τὸν τελευταῖον. Ἡ Y.M.C.A. στάθηκε στὸ πλευρὸ τοῦ στρατιώτου, τοῦ αἰχμαλώτου, τοῦ τραυματίου. Κοντὰ στὴν οἰκογένειά του καὶ στὶς ἀνάγκες τῆς ψυχῆς του. Πάντα ἀνάλογα μὲ τὶς συνθήκες, πάντα μὲ τὴν κατάλληλὴ μέθοδο, σταθερὰ ὅμως πρὸς τὸν ἴδιον σκοπὸ.

Στὴν τόσο ἠθικὰ κρίσιμη μεταπολεμικὴ τούτῃ περίοδον ποὺ περνοῦμε ἡ Y.M.C.A. ἀντιδρᾷ μὲ μιὰ ἐπιτυχή προσπάθειαν. Ξεκινάει ἀπ' τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦ μεταπολεμικοῦ κόσμου εἶναι κυρίως ἠθικόν, κ' ὅτι ἐλπίδες τῆς εὐτυχίας του λύσεως ὑπάρχουν μονάχα ὅταν ἡ τεχνικὴ πρόοδος συμβαδίσῃ μὲ ἀναλόγου βαθμοῦ ἠθικὴ ἐξύψωσις. Ἔτσι μὲ μιὰ ἐπιτυχή συνεισότησιν μὲ τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Cambridge καὶ μὲ ἓνα μεγάλο ἀριθμὸ βιομηχανιῶν, δίδει τὴν εὐκαιρίαν σὲ ἀνώτερα τεχνικὰ στελέχη τῶν βιομηχανιῶν αὐτῶν νὰ παρακολουθήσουν γιὰ ὀρισμένο διάστημα μαθήματα τέχνης καὶ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ περίοδος αὕτη στέκεται μιὰ ἐξαιρετικὴ εὐκαιρία γι' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ τοὺς ἀπομακρύνει ἀπ' τοὺς καπνοὺς τῶν ἐργοστασίων καὶ τοὺς βοηθεῖ νὰ φρεσκάρουν τὸ πνεῦμα τους καὶ νὰ γεμίσουν τὴν ψυχὴν τους μὲ τοὺς παλμοὺς νέων πνευματικῶν προσανατολισμῶν. Ἡ κοινωνία ἔτσι πλουτίζεται μὲ ἐργάτες ὀπλισμένους γιὰ τὸ ἔργο τοῦ ὀδηγοῦ στὴν ἠθικὴ ἀνασυγκρότησιν τοῦ κόσμου καί, οἱ ἐργάτες αὐτοὶ δὲν μιᾶνε ἀπ' τὸν ἀμβωνα τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἐκιννοῦνε ἀπ' τὰ γραφεῖα τῶν ἐργοστασίων.

Μιὰ ἐλπιδοφόρος ἀκόμα προσπάθεια ἐκδηλώνεται στὴν ἰδιαίτη φροντίδα γιὰ τὴν ὀργάνωση σχολείων γιὰ ὀδηγητικὰ στελέχη νέων. Οἱ νέοι τῶν σχολείων αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνουν τὰ 18 καὶ μὲ μιὰ εἰδικὴ ἐκπαίδευσιν εἶναι ἕτοιμοι καὶ ὄριμοι νὰ ἀναλάβουν τὸ ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς.

Μιὰ λαμπρὴ ἱστορία, ποὺ συνεχίζεται μὲ τὴν ἴδια ἀποδοτικότητα καὶ σήμερον, καλύπτει τὴς σελίδες τῆς ὀργάνωσης. Τὸ [Συνέχεται στὴ σελίδα 4078]

ΚΑΡΒΟΥΝΑ

Η ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ καὶ πάλι στὸ μαγευτικὸ ἐξώστη τοῦ Μυρσινιδίου. Ὁ συνηθισμένος κύκλος τῶν ἀγαθῶν Μοναχῶν μετ' ἐπὶ κεφαλῆς τὸν σοφὸν ἡγούμενον Ἀμβρόσιον. Φυσάει ἓνα πολὺ φρέσκο μελτέμι καὶ τὰ κύματα ἀγριεμένα χτυποῦν στοὺς βράχους τῆς ἀκτῆς. Τὸ Μοναστήρι τὰ βλέπει ἀτάραχο. Εἶναι καλά στερεωμένο. Ἕνας ἐπισκέπτης ἔχει τὸν λόγο. Διηγείται κατὰ πού τοῦ συνέβη μιὰ φορὰ σ' ἓνα Μοναστήρι. «Θὰ τὸ θυμοῦμαι σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ—εἶπε. Ταραχὴ στὴν ἀδελφότητα. Μιὰ συκιά φυτρωμένη κοντὰ στὴ στέρνα τοῦ περιβολιοῦ εἶχε χάσει τὶς ρίζες τῆς στὸν τοῖχο καὶ εἶχε φθάσει ὡς τὸ νερό. Σταλαγματιά δὲν ἐκρατοῦσε ἡ στέρνα καὶ κινδύνευε νὰ ξεραθῇ τὸ περιβόλι. Ὅλοι ἀνησυχοῦσαν. «Ποῦ θὰ πάη αὐτὴ ἡ δουλειά;» Συμβούλια ἐπὶ συμβουλίων. Ἐπὶ τέλος ἓνας Μοναχὸς εἶπε ἀποφασιστικά: «Νὰ κόψουμε τὴ συκιά γιὰ νὰ γλυτώσουμε τὸ περιβόλι». Καὶ ἀναγκάστηκαν ὅλοι νὰ συμφωνήσουν. Ἐπῆγα στὸ Μοναστήρι, τὴν ὥρα, πού οἱ Μοναχοὶ μετὰ τὰ τσεκούρια ἔκοβαν τὴ συκιά. Σὲ λίγο τὸ δέντρο ἦταν κομμάτια κομμάτια. Ὁ ἡγούμενος εἶπε καὶ ἔβγαλαν βαθειὰ καὶ τὸν κορμό. Ἐγὶνε λάκκος στὴ θέσῃ τοῦ δένδρου. Ἕνας ἕνας ἰδρωμένοι οἱ μοναχοὶ μετὰ τὰ τσεκούρια γύριζαν στὰ κελλιά τους γιὰ νὰ ἐτοιμασθοῦν νὰ τὸν ἑσπερινό. Εἶχε χτυ-

πήσει τὸ καμπανάκι τῆς προετοιμασίας. Μόνον ὁ μοναχὸς Ἀβράμιος ἐξακολουθοῦσε νὰ μένῃ μπρὸς στὴν κομματιασμένη συκιά. Κάτι ἐσχεδίαζε. Ἦταν γέρος κυρτωμένος ἀπὸ τὰ χρόνια του, δοσμένος στ' ἀλήθεια στὸν Χριστὸ καὶ στὸ Μοναστήρι. Χρόνια πνευματικὸς, εἶχε καλὰ μελετήσει τὴν ἀμαρτία καὶ ἤξαιρε καλὰ νὰ τὴν πολεμά.

Ἀρχισε νὰ καθαρίζῃ τὸν λάκκο, πού εἶχαν ἀνοίξει γιὰ νὰ κόψουν τὸν κορμὸ τοῦ δένδρου καὶ ἔπειτα ἐμάζεψε ξερά κλαδιά καὶ ἔστρωσε κάτω. Ἐπάνω τους ἔστοίβαξε ξύλα ξερά, ὁλόκληρο ὄγκο. Τὸν ἔφτιαξε καλὰ καλὰ κ' ἔπειτα ἀναψε ἓνα σπέρτο καὶ ἔβαλε φωτιά. Ὡρα πολλὴ ἔκαιαν τὰ ξύλα καὶ ἐκεῖνος διαρκῶς ἔβαζε ἄλλα καὶ ἄπλωνε τὰ ἀναμμένα κάρβουνα παντοῦ ὅπου ἦσαν ρίζες τῆς συκιάς. Ἐστάθηκα περιέργως ἐμπρὸς του καὶ τὸν ἐρώτησα: «Γιατί, πάτερ Ἀβράμιε, σὺ δὲν ἐπῆγες στὴν Ἐκκλησίαν στὸν Ἑσπερινό: Τί τὴν θέλεις τὴ φωτιά πού ἀναψες;» Ὁ ἀσπρομάλλης μοναχὸς ἔρριξε ἐπάνω μου ἓνα βλέμμα γεμάτο χάρη. Ἕνα χαμόγελο ἀνθίσει στὰ χεῖλη του καὶ ἔπειτα μοῦ εἶπε: «Ἑσπερινὸ κάνω κι' ἐγώ». Τὸν κύτταξα καὶ πάλι περιέργως καὶ τοῦ εἶπα: «Ἡ φωτιά εἶναι ὁ Ἑσπερινός;» Ἐκεῖνος γέλασε μετὰ τὴν καρδιά του καὶ ἔπειτα μοῦ εἶπε: «Εἶσαι νέος ἀκόμα. Δὲν ξέρεις καλὰ τὴν ζωὴ. [Ἐ.]λοιπόν:

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

ΑΝΑΜΕΝΑ!..

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Ποῦ κόψανε οἱ ἀδελφοὶ τὸ δέντρο καὶ τὸ κάνανε κομμάτια-κομμάτια, πού ἔβγαλαν ἀκόμα καὶ τὸν κορμὸ καὶ ἀνοῖξαν αὐτὸ τὸ λάκκο, τίποτα δὲν ἔκαναν. Στὴ θέσῃ του ἔπειτα ἀπὸ λίγο, θὰ ξεφυτρωναν ἓνα σωρὸ συκίες. Οἱ ρίζες χαλάσανε τὴ στέρνα. Οἱ ρίζες πρέπει νὰ κοποῦν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατόν ὁλότελα νὰ κοποῦν γιατί εἶναι ἀπλωμένες σὲ ὅλη τὴν ἔκτασιν ἐδῶ, γι' αὐτὸ ἐγὼ ἔβαλα τὴ φωτιά στὸν λάκκο καὶ ἀπλώνω καὶ θρακιά μετὰ προσοχὴ ὅπου εἶναι οἱ ρίζες τοῦ δένδρου γιὰ νὰ τις ξεράνω; Τώρα ἡ φωτιά περωνιάζει ὅλες τὶς ρίζες. Ἐτοί θὰ ξεραθοῦν καὶ θὰ γλυτώσουμε ἀπὸ τὸ κακό».

Λέγοντας τὰ λόγια αὐτὰ ὁ πεπειραμένος γέρον, αἰσθάνθηκε μιὰ ἱκανοποίησιν νὰ γεμίξῃ τὴν ψυχὴν του. Ἐρρίξε ἐπάνω μου ἓνα βλέμμα γεμάτο στοργὴ καὶ μοῦ εἶπε: «Ἐλα κοντὰ μου, κάθησε ἐδῶ καὶ ἄκου τί θὰ σοῦ πῶ. Πρόσεξε στὴ ζωὴ σου. Εἶδες: Ἄμα φυτρώσῃ ἓνα δέντρο ὅσο εἶναι μετὰ δύο-τρία φύλλα, μικροῦλι, τὸ ξερριζώνει μετὰ τὸ μικρὸ δακτυλάκι τοῦ χεριοῦ σου. Ἄμα τὸ ἀφήσῃς καὶ μεγαλώσῃ, καὶ γίνῃ μιὰ πιθαμὴ, πενήντα πόντους, πάλι τὸ ξερριζώνει, ἀλλὰ ὄχι καὶ τόσο εὐκόλα. Ἄμα πῶς πολλὴ μεγαλώσῃ ἀκόμα πῶς δύσκολα τὸ ξερριζώνει. Ἄμα γίνῃ μεγάλο δέντρο μ' ἓναν κορμὸ χονδρὸ, δὲν ἡμπορεῖς πῶς νὰ τὸ ξερριζώσῃς.

Μπορεῖς νὰ τὸ κόψῃς μετὰ τὰ τσεκούρια νὰ τὸ κάνῃς κομμάτια-κομμάτια σὰν τὴ συκιά. Δὲν μπορεῖς ὅμως νὰ τὸ ξερριζώσῃς. Οἱ ρίζες θὰ μένουν μέσα στὴ γῆ χωμένες καὶ ἂν δὲν ξεφυτρώσουν πάλι, πάντα θὰ σαπίσουν μέσα καὶ θὰ μένουν ἐκεῖ σάπιες. Παιδί μου, πρόσεξε στὴ ζωὴ σου. Ἡ ἀμαρτία ξεφυτρώνει μέσα στὴν ψυχὴν στὴν ἀρχὴ μικρὴ κι' ἀδύνατη. Ξερίζωσέ τὴν ἀμέσως. Μὴν τὴν ἀφήσῃς νὰ μεγαλώσῃ. Γιατί θὰ δυσκολευτῇς ἔπειτα νὰ ἀπαλλαγῇς ἀπ' αὐτήν. Ἄν, Θεὸς φυλάξῃ, τὴν ἀφήσῃς καὶ γίνῃ σὰν τὸ θεριεμένο δέντρο, ἔ, τότε δὲν μπορεῖς νὰ τὴν ξερριζώσῃς. Μπορεῖς νὰ κόψῃς τὰ κλαδιά της καὶ τὸν κορμὸ της, μὲ οἱ ρίζες της θὰ μένουν μέσα στὴν ψυχὴν σου καὶ πολλὰς φορὰς θὰ αἰσθάνεσαι μετὰ τὴν ἀναμνήσιν της πολλοὺς κλονισμοὺς. Τότε θὰ χρειασθοῦν ἀναμμένα κάρβουνα νὰ βάλῃς στὴν καρδίαν σου, δηλ. μεγάλες θλίψεις καὶ μεγάλες δοκιμασίες νὰ περάσῃς καὶ βάσανα. Ἀληθινὴ φωτιά ἀναμμένη...» Ἀκούγα μετὰ βαθειὰ κατάνυξιν τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ Γέροντος. Ἐγείρα τὸ κεφάλι μου βαρὺ καὶ βυθίστηκα σὲ σκέψεις μεγάλες.

Καὶ μεῖς ὅλοι, ἂς κάνουμε τὸ ἴδιο ἀγαπητοὶ μου φίλοι. Ἀς λάβουμε ἀπόφασιν νὰ ξερριζώσουμε τὴν ἀμαρτίαν ἀπὸ τὴν ψυχὴν μας μόλις φυτρώσῃ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου κ. Παντελεήμωνος

Τα προβλήματα του γάμου

Η έσφαλμένη συμπεριφορά στο γάμο

Του Άμερικανού Ψυχιάτρου W. Béran Wolfe

B'

Ο γάμος είναι χρέος και συμβόλαιο, που η λύση και η εκπλήρωσή του απαιτούν μακρά και επίμονη προπαγάνδα.

Η αντιμετώπιση και η λύση ενός μεγαλύτερου προβλήματος δε λύνει αναγκαστικά και ένα μικρότερο πρόβλημα. Δεν μπορείτε να θεραπεύσετε τα νευρωτικά γνωρίσματα με το γάμο, γιατί η αγάπη δε μεγαλώνει καλά στο έδαφος της νευρώσεως. Και όταν τα συμβαλλόμενα μέρη είναι νευρωτικά, τότε ο γάμος μεγαλώνει μάλλον και δεν ελαττώνει τις δυσκολίες. Οι γυναίκες, που παντρεύονται μόνο και μόνο για να εξασφαλίσουν το ψωμί τους για όλη τους τη ζωή, παίρνουν ακριβώς αυτό που ζητήσανε, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις το ψωμί αυτό είναι πικρό. Οι άνδρες, που παντρεύονται για να έχουν μια βολική και ανέξοδη αντικαταστάτρια της νοσοκόμου και της οικονόμου παίρνουν και αυτοί ό,τι ζητήσανε: στην καλύτερη περίπτωση μια πιστή σκλάβια και στη χειρότερη μια γκρινιάρη υπηρέτρια, που κάνει τη ζωή τους ανυπόφορη, επειδή νοιάζεται μόνο για τα μικροπράγματα.

Η κατάρρα του ανταγωνισμού των φύλων

Η δεύτερη μεγάλη αιτία έλλειψης προσαρμογής στο γάμο είναι ο ανταγωνισμός για την επικράτηση, ανάμεσα στα δύο φύλα. Ο ανταγωνισμός αυτός έχει πάρει σήμερα πολύ έκδηλη μορφή και είναι, εις ένα βαθμό, αποτέλεσμα της κινήσεως της χειραφετήσεως των γυναικών από το κυριαρχικό ανδρικό φύλο. Άνεξαρτήτως από την αξία που έχει, σαν δύναμη που δίνει ζωή στην επαγγελματική σφαίρα μέσα σε μιαν ατομιστική κοινωνία, ο ανταγωνισμός είναι ο θάνατος της αγάπης και ο ύψαλος επάνω στον οποίο μπορεί να βουλιάξει ο γάμος.

Για κάθε γυναίκα, που πιστεύει πως είναι ίση από κάθε άποψη με τον άνδρα και με ζωή που της επιτρέπει να απολαμβάνει με την πληρέστερη έννοια όλα τα προνόμια του γυναικείου της φύλου, αντιστοιχούν δωδεκάδες γυναίκες που είναι αποθαρρυνμένες από την επικρατούσα πατριαρχική παράδοση, και παρακινούμενες από την αποθάρρυνσή τους αυτή, ή μιμούνται τον άνδρα και τον ανδρισμό ως

το σημείο που επιτρέπουν τα όρια της φυσιολογικής τους ικανότητας ή προσπαθούν να αποδείξουν την αδυναμία και την εξάρτησή τους, σκλαβώνοντας με την αδυναμία τους τους άνδρες και αποκτώντας ένα συναίσθημα υπεροχής, με το να υπονομεύουν μάλλον τον κυρίαρχο άνδρα παρά με μια ενεργητική επίθεση εναντίον των προνομίων του.

Και στις δυο περιπτώσεις, τόσο η γυναίκα που ανδροφέρνει όσο και η γυναίκα που γαντζώνεται επάνω στον άνδρα σαν την κλιματίδα, υπερτιμούν τον ανδρισμό και υποτιμούν τη θηλυότητα, ή πρώτη με την αυτοκολακεία της μιμήσεως, και η άλλη με την έμμεση κολακεία της αδυναμίας, που βασίζεται πάνω στην υποτιθέμενη μεγαλύτερη ανεξαρτησία και ικανότητα του αρρενός.

Πολλοί νομίζουν ότι οι ψυχολόγοι επιθυμούν την κατάργηση κάθε ανταγωνισμού, τίποτε όμως δεν απέχει περισσότερο από την αλήθεια. Πιστεύουμε πως ο ανταγωνισμός είναι φυσικό κίνητρο για την ανθρώπινη ανάπτυξη. Μά το μεγαλύτερο μέρος του ανταγωνισμού ανάμεσα στα δύο φύλα, στην εποχή μας, δεχί μόνον ανώτερο φελο είναι αλλά και καταστρεπτικό για την ψυχική υγεία, σε βαθμό που οι άνταγωνιζόμενοι βγαίνουν από την πάλη για την εξασφάλιση προνομίων τόσο καταβεβλημένοι σωματικά και τόσο διαστρεβλωμένοι ψυχικά, που αποτελούν πρόβλημα δημοσίας υγιεινής.

Το καρκίνωμα του ρωμαντικού παιδιού

Φθάνομε, τέλος, στην τρίτη μεγάλη αιτία δυστυχίας στις συζυγικές σχέσεις, στο συναισθηματικό παιδισμό και στο ρωμαντικό ιδεαλισμό.

Ο ρωμαντικός παιδισμός γίνεται ισχυρή αιτία να μείνουν τα δύο φύλα άνικανοποίητα και είναι ολοφάνερος για κάθε άνθρωπο που αντιλαμβάνεται ότι η ευτυχία μπορεί να προκύψει μονάχα από ώριμες σχέσεις. Είναι μια ψυχολογική φυγή, έτσι που ο ψυχικά ώριμος ενήλικος είναι κάτισπάνιο. Οι περισσότεροι άνθρωποι που συναντούμε στο δρόμο είναι ακόμη συναισθηματικά παιδιά, όνειροπόλοι που πιστεύουν ακόμη με τη φαντασία τους στα παραμύθια, κοινωνικά άπροσαρμοστοι και

ψυχικά εύπεπτα, που ζητούν με την άγνοιά τους να πιάσουν το φεγγάρι.

Οι αιτίες του παιδισμού αυτού των ενήλικων είναι πρό πάντων το χάιδεμα των παιδιών μας, ή υπερβολική μητρική προθυμία δολοφονικών μητέρων, που απομονώνουν από την πραγματικότητα τα άβοηθητα παιδιά τους με πυκνά στρώματα με συναισθηματικά παπλώματα.

Χωρίς αμφιβολία, από όλες τις αιτίες της συζυγικής δυστυχίας, ο ρωμαντικός παιδισμός είναι η πιο συνηθισμένη αιτία. Όπου υπάρχει, προσκρούει στην ίδια τη βάση της πραγματικότητας και επιτρέπει πολύ μικρή προσαρμογή. Μια γυναίκα, που πιστεύει πως οι γυναίκες είναι άδικα καταπιεσμένες και επαναστατεί εναντίον της ανδρικής κυριαρχίας, μπορεί να εξακολουθή να κάνει χρήσιμη ζωή και να κάνει ένα θεαλλώδη αλλά στο τέλος επιτυχημένο γάμο, γιατί κάνει ωριμένες υποχωρήσεις στην πραγματικότητα. Ένας άνδρας που περνά την νεότητά του ως Δόν Ζουάν, για να αποδείξει τον ανδρισμό του, και κατόπιν ξυπνά με την ηλικία και την ώριμότητα για να αναλάβει τις ευθύνες του, μπορεί να γίνει υποδειγματικός σύζυγος και πατέρας και πραγματικός στυλοβάτης της κοινωνίας, παρ' όλο του τό παραελθόν.

Αλλά η νέα, που πιστεύει πως είναι πριγκιποπούλα και έχει την αξίωση να βλέπει τον κόσμο στα πόδια της ή να στέκεται σε προσοχή για να ικανοποιήσει την κάθε της ιδιοτροπία και ο νεός που πιστεύει πως είναι ο εύνοούμενος των θεών και νομίζει ότι η γυναίκα δεν είναι μόνο προνόμιό του αλλά και δικαίωμά του εκ γενετής, σπανίως μεταβάλλουν αυτή τη χρονία τους πίστη και την αταπότη αν δεν υποβληθούν σε δραστική, ψυχολογική επανεκπαίδευση. Τα δικαστήρια των διαζυγίων είναι γεμάτα με τα δυνατά τους παράπονα, τα μυθιστορήματα με τα ρωμαντικά τους πάθη και τις ανώφελες τραγικές τους ζωές και τα φρενοκομεία με τα συντριμμια της υπέρβας τους.

Πρακτικές υποδείξεις

Το γεγονός ότι η οικογένεια ως πατριαρχικός θεσμός βρίσκεται σε πορεία αποσυνθέσεως και το γεγονός ότι οι οικονομικοί παράγοντες περιπλέκουν συχνά την κατάλληλη λύση του προβλήματος του γάμου, μας αναγκάζει να παραδεχθούμε ότι δεν υπάρχει μια μοναδική ιδεατή λύση για το πρόβλημα του γάμου.

Έχοντας υπ' όψη πως κάθε άτομο πρέπει να λύσει το πρόβλημά του σύμφωνα με τον καλύτερο τρόπο που βρίσκει, δίνουμε αυτή τη μοναδική συμβουλή: Υπολογίστε το γεγονός και συνεργασθήτε με τη μεγαλύτερη ικανότητα που

διαθέτετε σύμφωνα με τα καλύτερα κριτήρια της κοινωνικής ομάδας, στην οποία ανήκετε. Αν βρίσκετε πως δεν έχετε πλήρη γνώση της αντικειμενικής πραγματικότητας, συμβουλευθήτε έναν έμπειρο ψυχίατρο, που μπορεί συχνά να ρίξει πολύτιμο φως σε ένα πρόβλημα που φαίνεται με την πρώτη ματιά ανυπέρβλητο.

Η όρθη λύση των προβλημάτων του γάμου κάθε ατόμου περιπλέκεται συχνά με τις μικροστενοχώριες της καθημερινής ζωής. Η διάθεση της κατοχής του άλλου, σ' να είναι κτήμα του, ή ζήλεια, ή υπερβολική έγνοια για τις αίσθησιακές απολαύσεις είναι ενδείξεις ρωμαντικού παιδισμού. Το άτομο που ζηλεύει εκθέτει το συναισθηματικό κατωτερότητάς του, όπως ακριβώς ο αυταρχικός σύζυγος εκδηλώνει το συναισθηματικό του έλλειψης ασφαλείας, προσπαθώντας να λύσει το πρόβλημά του.

Η αγάπη μπορεί να συμπερισθί, μπορεί να χαρισθί αλλά δεν μπορεί να απαιτηθί ποτέ. Είδαμε γυναίκες να παραπονιούνται πικρά πως οι άνδρες τους δεν τις αγαπούν πια σάμπως αυτό να ήταν απόδειξη κάποιου ελαττώματος των συζύγων τους. Μια τέτοια αποτυχία στην αγάπη φανερώνει μάλλον πως οι γυναίκες δεν έγιναν για τους συζύγους τους αρκετά ενδιαφέρουσες, ώστε εκείνοι να εξακολουθούν να έχουν γι' αυτές την πρώτη τους αγάπη.

Δεν υπάρχουν δυο άνθρωποι τέλει. Συχνότερα συμβαίνουν, ακόμη και στα πιο ταπεινά ζευγάρια να διατηρηθεί ένας ή και οι δυο σύζυγοι κάποιο υπόλειμμα παιδικής, ρωμαντικής συμπεριφοράς.

Οι γάμοι θα εξακολουθήσουν να είναι δυστυχείς όσο δεν θα εξαφανίζεται η αταπότη για την παροδυναμία του ρωμαντικού πάθους από τη σκέψη και το λεξιλόγιο των παιδιών μας, αν δεν ανατρέφονται τα παιδιά αντικειμενικά, στον άφορο της στάσης των δύο φύλων και αν δεν διδαχθούν οι άνδρες και οι γυναίκες ότι είναι υπεύθυνοι για τα αίσθηματά τους και τα πάθη τους όπως είναι υπεύθυνοι και για κάθε άλλη αντικανονική τάση στη συμπεριφορά τους.

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ ἄρθρ. 6 § 1
τοῦ Α. Ν. 1092/1938

Υπεύθυνος Διευθυντής
Λάμπρος Ζαχαρίας, Επαγγελματίας 16

Προϊστάμενος Τυπογραφείου
Γρηγ. Θεοφανίδης, Αργυρουπόλεως 22

Με κάθε νέο συνδρομητή που εγγράφεται συντελείτε στην πρόοδο έργου πνευματικού.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ

Του Πανος. Αρχιμανδρίτου κ. Στυλιανού Κορνάρου

ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΕΡΕΟΤΗΤΑ της οικοδομής ο τεχνίτης μεταχειρίζεται όλα τα μηχανικά και τεχνικά μέσα για να είναι στερεά και ασάλευτη στις καταιγίδες και τις ποικίλες ατμοσφαιρικές μεταβολές. Έτσι και ένα έθνος για να είναι στέρεο και ακατάλυτο και αδόλωτο, πρέπει οι άρχηγοί του να φροντίζουν για την στερεά οικοδομή των χαρακτήρων των πολιτών του. Μολαταύτα όμως διά την νεολαίαν επιβάλλεται να στραφεί όλη η στοργική φροντίς και αγρυπνόν το ενδιαφέρον της πολιτείας. Διότι η νεότης είναι η έλπίς του έθνους. Το μέλλον της έκκλησας. Το σύστημα της κοινωνίας. Η συνέχεια της ιστορικής ζωής της πατρίδος. Αυτή είναι ο κοινω-νικός άνθος που θα πρέπει να καρποφορήσει όλους τους εύγενείς ένθουςιασμούς, τ' άγνά αισθήματα, τις μεγαλεπήβολες εξορμήσεις, την έδρασιον του πνευματικού πολιτισμού.

Αλλά για να εκπληρωθεί η νεολαία την σπουδαίαν άποστολήν της και για να δικαιώ-ση τις χρυσές έλπίδες που άναθίσει σ' αυτήν ή κοινωνία, πρέπει να παιδαγωγηθή αναλόγως και να καταρτισθί ο δε καταρτισμός της πρέπει να έπεκταθί σε κάθε στοιχείο και σε κάθε δόναμη της συνθετικής οντότητος που λένεται άνθρωπος. Πρέπει βέβαια να διαπλα-σθί το σώμα αλλά παράλληλα προς την γύ-μναση αυτή να άσκηθί ή ψυχή. Η άσκηση της ψυχής έπιτυγχάνεται διά της θρησκευτι-κής και έθνικης άγωγής. Η ζωή και ή δυ-ναμη του έθνους μας άφου στήριζεται εις την νεότητα πρέπει σ' αυτήν να μεταδοθούν αι θρησκευτικαί ήθικαί και έθνικαί αξίαι, ώστε να είναι ικανοί να συνεχίσουν την εύλογημέ-μένην του έθνους μας κληρονομίαν.

Οι μυαλομένον άνθρωποι εύρσκουν ότι είναι άπαραίτητον να χειραγωγηται ή νεολαία κατά τρόπον στιβαρόν στον δρόμον της προ-νήσεως, της ευσεβείας και της άρετης. Έκεί-νοι που είχαν ταχθί παρά του θεού ως πρω-τοι και άμειοι παιδανωγοί των νέων είναι οι γονεΐς. Κάθε γονιός είναι υπόλογος άπέναντι του θεού διά την άνατροφήν των τέκνων του και διά τουτο όφείλει να τά άνατρέφει πρό πάντος «έν παιδεία και νουθεσία Κυρίου». Αν χωλαίνει ή θρησκευτική και ήθική άγω-γή του παιδιού κανένα σωματικό πλεονέκτημα και κανένα πνευματικό στολίδι δεν είναι ικανό ν' άναπληρώσθ το επικίνδυνον χάσμα.

Μά και κάθε διδάσκαλος και παιδαγωγός που έχει βαθείά έπίγνωση της μεγάλης του άποστολής διά να έμπνεύσθ το πνεύμα και την καρδιά των μαθητών του προς την άλη-θινή σοφία και άρετή πρέπει πρώτος αυτός

να πιστεύη στα άκατάλυτα ήθικά διδάγματα του θεού Διδασκάλου και να έμπνέται από τα έθνικά ιδεώδη εις την έκπληρωση της ύψηλης του άποστολής.

Πρέπει να όμολογήσωμεν την πικράν αλή-θεια πως άν το έθνος μας σήμερα εύρίσκε-ται στην τρομεράν αυτήν δοκιμασίαν, ένοχοι έκτός των προαιωνίων έχθρών μας είναι και οι γονεΐς, είναι και οι διδάσκαλοι εκείνοι που είτε άδιαφόρησαν διά την κατά Χριστόν δια-παιδαγωγήσιν της νεότητος, ή και το χειρότε-ρον έγιναν οι δηλητηριασται και διαστρεβλώ-ται των ψυχών των. Πολλοί από αυτούς έγι-ναν οι καθοδηγηταί στην άναρχίαν και το έγκλημα των παιδιών των και των μαθητών και ένω προορισμός τους και άποστολή τους ήτο ή μόρφωση της ψυχής σύμφωνα με τις χριστιανικές και έθνικές παραδόσεις μας αυ-τοί εξέκλιναν του σκοπού των και έγιναν ά-πάτριδες και προδότες.

Στους μεγάλους κινδύνους οι άρχαιοι Ρω-μαίοι διεσάπτιζαν στους υπευθύνους των άρ-χοντας το «Caveant consules» δηλ. ως είναι άγρυπνοι οι Έπατοι. Την ίδια προειδοποίησιν φρονώ ότι πρέπει να κάμωμεν όλοι σήμερα διά να φρονηματίσωμε και περισώσωμεν την νεολαίαν μας. Είναι πολύ παρήγορον το φαι-νόμενον ότι ή έκκλησία μας ή συμπαραστάτρια του έθνους μας ιδιαίτερη στοργή και μέ-ριμνα έχει δείξει διά την Έλληνική νεότητα. Με τα κατηχητικά Σχολεία, με το χριστια-νικό έντυπο, με όλα τα μέσα που έχει στην διάθεση της αγωνίζεται και μοχθεΐ να όδη-γήσθ την Έλληνικήν νεότητα στον προορισμό της τόν εύγενή και ένδοξο.

† Αρχμ. ΣΤΥΛ. ΚΟΡΝΑΡΟΣ

Ιεροκήρυξ

ΔΕΚΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙΝΕΣ ΔΙΑΘΗΚΕΣ

Ο Χριστιανικός κόσμος δεν υιοθέτησε ποτέ ένιαία και άμετάκλητη Καινή Διαθήκη. Οι δέκα διαφορετικές Καινές Διαθήκες που έξακολοθούν να χρησιμοποιούνται από τις διάφορες έκκλησίες είναι ή Όρθόδοξος, ή Συριακή, ή Προτεστάντική, ή Άβυσσηνιακή, ή Ρωμαϊκή Καθολική, ή Βίβλος των Αγίων της Δευτέρας Παρουσίας, ή Αιγυπτιακή ή Κοπτική, ή Άρμενική ή Γεηγοριανή, ή Έπι-σκοπική και ή Λουθηρανική.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

Της Dr Marguerite Csaba, του Πανεπιστημίου της Βουδαπέστης

ΑΡΡΩΣΤΗΣΕΣ, άγαπητή μου φίλη, κι' ελπίζω μ' όλη μου την καρδιά, πως σύντομα θα ξαναρχίσης μιá κανονική ζωή. Στην περί-πτωση αυτή, προτού παντρευθής, έχει το θάρρος να περιμένης περίπου ένα χρόνο, για να βεβαιω-θής καλά πως έχεις σίγουρα θεραπευθί. Μ' ά-κόμη και τότε, δεν πρέπει ν' άμελήσης να εξα-σφαλίσθ στα παιδιά που θα άποκτήσης τις πρού-ποθέσεις να έρθουν γερά στον κόσμο, καταφεύ-γοντας στη συμβουλή του γιατρού.

Αν όμως τα θλιβερά συμπτώματα, που γνω-ρίζεις τώρα, έμφανισθούν και πάλι μετά την έ-ξοδό σου από το sanatorium... Τότε, συχωρέσε με που θα σε ξυπνήσω, είναι καλύτερα να βγά-λθς από το μυαλό σου μιá για πάντα την ιδέα ν' άποκτήσης δικό σου σπίτι και δική σου οικογένεια. Η παραίτηση είναι σκληρή. Μά τό να δεχθής να παντρευθής σε μιá τέτοια περί-πτωση θα ήταν καθαρή τρέλλα, φτωχή μου φίλη.

Θέλω να με καταλάβης καλά. Στο σημείο αυτό δεν υπάρχουν άκριδες όδηγίες. Κανείς άνθρωπος δεν μπορεί να σου επιβάλθ νόμιμα την υποχρέωση να μη παντρευθής, καμία νομοθεσία δε σου άρνείται αυτό το δικαίωμα. Ακόμα κι' αν θα το έκανε εν όνόματι της κοινωνίας, πάλι θα έκανε κατάχρηση δικαιωμάτων. Θα μπορού-σες λοιπόν, άνάπηρη ή άρρωστη, να κάνης αξιό-λογο γάμο, με τόν όρο να μάθθ, όπως εξ άλλου έχει δικαίωμα, την πραγματική σου κατάσταση ή άρραδωνιστικός σου.

Βετόσο, έμεις οι γιατροί, άρνούμεθα ζωηρά τη συγκατάθεσή μας και δεν έγκρίνομε τους γά-μους, που μπορούν να δώσουν γέννηση σε παιδιά έλαττωματικά. Δεν πρέπει να παραδλέσωμε ωστόσο την ήθική αξία που μπορούν να φέρουν τα παιδιά αυτά στον κόσμο, πρό πάντων με την ψυχή τους, που μπορεί να έχει αξιόλογη ύγεια και να τά κάνθ αξιόλογους ανθρώπους και έκλεκτούς του Θεού.

Έτσι, ο γάμος σου μπορεί να επιτύχθ το σκοπό του. Μά πρέπει, μ' όλα αυτά, να κατα-λάβης πως το άποτέλεσμα αυτό είναι υποθετικό, άβέβαιο, και κοστίζει στη μητέρα πολλές άγά-πες, δάκρυα και πόνους κάθε λογής. Σκέψου τι πόνος είναι για μιá μητέρα να βλέπθ το παιδί της να λιώνθ επί χρόνια, γιατί τα θλιβερά άποτέσματα της άρρώστιας τους παρουσιά-ζονται σε δέκα περιπτώσεις έναντίον μιáς.

Όλοι μας, και πολύ περισσότερο σήμερα, είμαστε υποψήφιοι για τη φυματίωση. Ακόμα πιο πολύ, τα δικά σου παιδιά θα παρουσιάζουν πρόσφορο έδαφος στην ανάπτυξη των όλεθρίων μικροβίων τους, πρό πάντων αν κληρονομήσουν και από τους δυό γονεΐς τους όργανισμό προ-διατεθειμένο για τη φυματίωση. Νά γιατί σε

συμβουλεύω και σ' εξορκίζω να μην παντρευθής, αν ή θεραπεία σου είναι άμφίβολη.

Προσθέτω μάλιστα πως είναι φρόνιμο να εξε-τάσης και από άλλη σκοπιά αυτό το ζήτημα. Στη συζυγική ζωή, πρέπει κανείς να δέχεται πράγματα περισσότερο ή όλιγώτερο ευχάριστα εκ μέρους του συζύγου και να είναι έτοιμος για άμοιβαίες παραχωρήσεις. Αλλά οι συνειθισμένες δυσκολίες αυξάνονται όταν ένας από τους συζύ-γους — και ακόμη χειρότερα όταν πρόκειται και για τους δυό — υποφέρει από κάποια φυσική ή ήθική άναπηρία που ξεπερνά το συνειθισμένο μέτρο. Είναι γνωστό, π.χ. πως οι κουφοί έχουν την τάση να δείχνουν κάποιο σκοτεινό πείσμα, τα πρόσωπα που υποφέρουν από σοβαρές έσωτε-ρικές ασθένειες εύκολα άποκτούν μελαγχολική και ευέξαπτη διάθεση. Η φυματίωση πηγάζει πλάι-πλάι με μιá ιδιοσυγκρασία πολύ ευστη-ρέαση και φαντασιόπληκτη. Παρασιωπώ τις οικογενειακές θύελες που όφειλονται στις νευ-ρικές και ψυχικές άρρώστειες. Αν παντρευθής λοιπόν έναν άρρωστο, θα του προσθέσης και άλ-λες δοκιμασίες. Τι θα μού άπαντήσης, φίλη μου αν ένας από τους δυό σας δεν γίνει τελείως καλά; Θα έχθ τάχα ό άλλος άρκετήν ύπομονή και ψυχική δύναμη, θα έχθ τόσο άτσαλωμένο χαρακτήρα για να μείνθ παντοτεινά τό πιστό στήριγμα του συντρόφου της ζωής του, χωρίς να λυγίσθ; Αν μπορείς να έχθς τη βεβαιά έλ-πίδα πως έτσι θα γίνει, τότε εξαφανίζεται με-ταξύ σας ένα μεγάλο έμπόδιο. Ασφαλώς ή άφο-σιωμένη άγάπη μπορεί να κινή θαύματα και πολλά τέτοια παραδείγματα έχω ιδεί.

Επίτρεπέ μου, ωστόσο, να σου πώ ότι ή συμπόνια δεν είναι πάντα πολύ καλός σύμβουλος και πως δεν πρέπει ν' άκούθ κανείς μ ο ν ά χ α α υ τ ή. Δεν πρέπει να σ' έμποδίσθ ν' άνοίξης τα μάτια στις πιθανές έλλείψεις εκείνου που τραβά την καρδιά σου, γιατί κι' αυτό πρέπει να ήπολογισθί. Μά, με την ύγεια και μάλιστα πριν άπ' αυτή, πρέπει να εξετάσης την ήθική ύγεια. Γνώρισα πραγματικά δυό νέες, που παν-τρεύτηκαν άναπήρους του πολέμου, ή μιá έναν τυφλό και ή άλλη έναν που προσδελήθ από άσφυξιογόνα. Έπειτα από λίγον καιρό, κατάλα-βαν και οι δυό τους πως είχαν υπερτιμήσει τις δυνάμεις τους. Η πρώτη ζήτησε να χωρίσθ από έναν άνθρωπο άσπρο και βίαιο. Η άλλη άναγκάσθηκε να παλαίψθ καιρό για να κατανι-κήσθ τόν ισχυρό πειρασμό των εξεγέρσεων και των άπογοητεύσεων μπροστά στις ξαφνικές ά-παιτησίες και τις παραξενιές του συζύγου της και μέσα στο σπτικό της δεν έβασίλευε ή γα-λήνη...

Η φρόνηση επιβάλλει τόν τρόπο αυτόν για ν' άντιμετωπισθ παρόμοιο ζήτημα, διατί ή ψυ-

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΜΑΣ ΦΙΛΟΥΣ

Η ΜΙΚΡΗ ΕΡΜΙΝΑ

Πόσο ήτανε ταιριασμένο τόνωμα της Έρμινας με την όμορφη της και με την καλωσύνη της. Ήτανε λευκή σαν τὰ κρίνα κι' ή ψυχούλα της άγνη σαν τὸ χιόνι. Χαρούμενη, αξιαγάπητη και γελαστή, ήτανε ή καλωσύνη προσωποιημένη, και συμπονοῦσε ὅλους τοὺς δυστυχισμένους.

Ζούσε σ' ένα μεγάλο δάσος. Ὁ πατέρας της ήτανε ξυλοκόπος κι' ή μητέρα της δούλευε ὅλημερίς, ὥστόσο δυσκολεύονταν νὰ θρέψουν τὴν κόρη τους, γιατί τὰ χρόνια ήτανε δύσκολα κι' ή φτώχεια τους μεγάλη.

Μιά μέρα ή Έρμινα έπαιζε κάπου στο δάσος, κοντὰ στο φτωχοκάλυβο τους, ὅταν φάνηκε στο δρόμο μιά μεγάλη ἔφιππη συνοδεία ἀπὸ ἄρχοντες λαμπροφορεμένους, και ἔπιβλητικούς. Ἐκεῖνος ποὺ βρίσκονταν ἔπικεφαλῆς, εἶπε σὴν Έρμινα.

— Χάσαμε τὸ δρόμο μας μέσ' σὴν φασαρία τοῦ κυνηγιοῦ και δὲν μποροῦμε νὰ πᾶμε σὴν πόλη. Μπορεῖς νὰ μᾶς ὁδηγήσης μικρούλα;

— "Ακου κεῖ ἀπάντησε χαρούμενα και ζωηρά ή μικρή Έρμινα και μῆλκε προστά. Ὁ καρβαλλάρης ποὺ ήταν προστά κατέβηκε ἀπ' τὸ ἄλλογο και προχωροῦσε κουβεντιάζοντας με τὴν Έρμινα.

— Εἶσαι πολὺ ζωηρή και χαρούμενη, τῆς εἶπε. Πρέπει νὰσαι εὐτυχισμένη, πολὺ εὐτυχισμένη. ἔλαχε ποτὲ νὰ λυπηθῆς;

— Συχνὰ λυπᾶμαι, τοῦ ἀπάντησε, ὅταν σκέπτομαι τοὺς δυστυχισμένους

ποὺ δὲν ἔχουνε νὰ φᾶνε. Μεγάλο κακό αὐτό. Δὲν θὰ μπορούσε τάχα νὰ λείψῃ;

— Αὐτὸ εἶναι πολιτικό ζήτημα, τῆς ἀπάντησε ὁμεγάλος ἄρχοντας γελώντας. Δὲν εἶναι δουλειὰ δικιά σου νὰ τὸ σκέπτεσαι. Εἶναι δουλειὰ τοῦ βασιλιᾶ.

— Καὶ ποιὸς εἶναι ὁ βασιλιάς, ἀπάντησε ή μικρή, τὸν ξαίρετε σεῖς;

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ βασιλιάς! τῆς εἶπε τότε ὁ μεγάλος ἄρχοντας και διασκέδασε με τὸ ξαφνιασμό της. Κι' ὥστόσο οὔτε γώ, οὔτε τὸ παιδί μου εἴμαστε εὐτυχισμένοι. Τὸ παιδί μου εἶναι πάντα θλιμένο και μελαγχολικό και ποτὲ με τίποτα δὲν εἶναι ἱκανοποιημένο κι' ἄς μὴ τοῦ λείπει τίποτα. Θέλεις νὰρθεῖς μαζί μου στο παλάτι, νὰ τοῦ κρατᾶς συντροφιά και νὰ παίζεις μαζί του, μήπως και γίνανει ἀπ' τίς κρυφές στενοχώριες ποὺ τὸν μαραίνουν!

Κι' ἔτσι ή μικρή Έρμινούλα, ἄφησε τὸ καλυβδόπιτό της και πῆγε νὰ κρατήσῃ συντροφιά στο πονεμένο βασιλόπουλο.

— Εἶσαι ἐγωῖστής και γι' αὐτὸ εἶσαι δυστυχισμένος, τοῦ εἶπε μιά μέρα, γιατί σκέπτεσαι ὅλο τὸν ἑαυτό σου και κανέναν και τίποτα δὲν σὲ ἱκανοποιεῖ. "Αν ἤξερες πόσοι ἄνθρωποι δὲν ἔχουνε οὔτε νὰ φᾶνε και γυρίζουνε ξυπόλυτοι, και πόσοι μένουνε κατάκειτοι στο κρεβάτι χωρίς γιατρὸ και χωρίς γιατρικά, τότε θὰ ἤσουνε πανευτυχῆς. "Ελα νὰ πᾶμε μιά μέρα σὲς φτωχογειτονιές νὰ δῆς πὼς ζοῦνε οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι!

Και κάποιο βράδυ ντυμένοι ἀπλὰ και φτωχικά, τὸ βασιλόπουλο κι' ή Έρμινα, βγήκανε περίπατο στοὺς μακρινοὺς δρόμους τῆς πολιτείας. Τὸ

χικὴ ὕψις δὲν εἶναι λιγώτερο ἀπαραίτητη ἀπὸ τὴν σωματικὴ και ή χριστιανικὴ φλόγα γιὰ νὰ ζῆση και νὰ μὴ σβυσθῇ ἔχει ἀνάγκη τοῦλάχιστον ἀπὸ κάποιο ἠθικὸ κλίμα, ἀπὸ κάποια ὕψις και ἐλευθέρη ἀτμόσφαιρα.

βασιλόπουλο ξαφνιάστηκε τότε με ὅτι εἶδε, ντράπηκε γιὰ τὸν ἐγωῖσμό του και ἀνακαλύπτοντας ἐκείνη τὴ στιγμή τί καλὸ και τί χαρὰ θὰ μπορούσε νὰ δώσῃ στοὺς ἄνθρώπους ἂν χρησιμοποιοῦσε κατάλληλα τὰ πλούτη του, γύρισε βιαστικά στο παλάτι ποὺ γλεντούσανε κι' ἀνιστόρησε στὸν πατέρα του, ὅτι εἶδε και τὴ χαρούμενη ἀπόφασή του νὰ φροντίζῃ νὰ ἀνακουφίζῃ τοὺς φτωχοὺς. Τότε ὁ βασιλιάς γύρισε στοὺς ἄλλους ἄρχοντες και εἶπε:

— Ὁ πρίγκηπας ἔχει δίκιο και καταλαβαίνω πὼς δὲν πρέπει νὰ ἡσυχάσω ἂν δὲν κάνω εὐτυχισμένο και τὸν τελευταῖο μου ὑπῆκοο.

Και κράτησε τὴν ὑποσχесή του. Ἐγινε ἀλλοιῶτικος ἄνθρωπος, κατα-

πιάστηκε με τίς ὑποθέσεις τοῦ λαοῦ του, ὅχι ὅπως πρῶτα και μοίραζε σὲ ἔργα φιλανθρωπικά τὰ περισσότερα εἰσοδήματά του. Τὸ πριγκηπόπουλο ἔτρεχε μαζί του και μαζί με τὴν Έρμινα σ' ὅλες τίς φιλανθρωπικὲς γιορτές κι' ἔκαναν ὅτι μπορούσαν γιὰ ν' ἀνακουφίσουν τὸν πόνο τῶν ἄλλων.

Και με τὴ συνείδηση πὼς κάνανε τὸ καλὸ, ἔγιναν ὅλο χαρούμενοι και γελαστοί, γιατί ἄκουγαν παντοῦ ἐπαίνους κι' εὐλογίες ἀντὶ κατάρες και βρυσιές.

Κι' ὅταν ἀργότερα τὸ πριγκηπόπουλο μεγάλωσε και μεγάλωσε κι' ή Έρμινα, τὰ δύο παιδιά παντρεύτηκαν κι' ἔγιναν στο βασιλῆιο οἱ πιὸ ἀγαπητοὶ και γι' αὐτὸ και οἱ πιὸ χαρούμενοι ἄνθρωποι. Η ΘΕΙΑ ΡΟΔΑΝΘΗ

Η ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΣΠΡΟΡΟΥΧΩΝ

Ἀσφαλῶς, δὲν ἔχομε σήμερα στο σπίτι μας τὰ ἀφθονὰ ἀσπρόρουχα ποὺ εἶχαν οἱ γιαγιάδες μας. Ποῦ θὰ τὰ βάζαμε ἄλλωστε μέσα στον περιορισμένο χῶρο ποὺ διαθέτομε; τὰ ξέροσε, βαμβοκερά και μεταξωτὰ ἔχουν ἀντικαταστήσει σὲ μεγάλο βαθμὸ τὰ χασεδένια ἑσώρουχα τοῦ παλαιοῦ καιροῦ. Ἐτσι τὰ περισσότερα ἀσπρόρουχα τοῦ σπιτιοῦ εἶναι σεντόνια, μαξιλαροθήκες, τραπεζομάντηλα, πετσέτες κλπ. Γιὰ νὰ τὰ διατηροῦμε ὁμως σὲ καλὴ κατάσταση και νὰ παρατείνουμε τὴ διάρκειά τους ὅσο μπορούμε περισσότερο πρέπει νὰ καταβάλλουμε και τὴν ἀπαραίτητη προσοχή.

Πρῶτοῦ βάλει ή καλὴ νοικοκυρὰ τὰ ρούχα σὴν πλύση, προσέχει μὴν τυχὸν ἔχουν λεκέδες. "Αν ὑπάρχουν τέτοιοι, πρέπει νὰ ἐξαλειφθοῦν και κατόπιν νὰ πλυθῇ τὸ ρούχο, ἔπειδὴ συχνὰ ὁ λεκές σὴν πλύση ψήνεται και δὲν βγαίνει. Τέτοιοι λεκέδες γίνονται ἀπὸ σκουριά, κρασί, τσάι, φρούτα, σοκολάτα, μέλανη κλπ. και πρέπει νὰ βγαίνουν ἀσπραιτῶς.

Συχνὰ τὰ ἀσπρόρουχα ἀποκτοῦν λεκέδες μούχλας μέσα στο κοφίνι ή τὸ σακκούλι τῶν ἀπλῶν ἂν μποῦν ἐκεῖ μέσα ὕγρα. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ρίχνουμε ποτὲ ρούχα στο ἄπλητα ἂν δὲν εἶναι τελείως στεγνὰ. Πρέπει ἐπίσης νὰ προσέχομε ἂν βάζουμε τὰ ἄπλητα κασόνι, νὰ μὴν ἔχῃ τὸ κασόνι καρφία ποὺ νὰ μπορούν νὰ σκουριάσουν τὰ ρούχα. Γι' αὐτὸ καλὸ εἶναι νὰ τὸ στρώνουμε με χαρτί και κατόπιν νὰ ρίχνουμε μέσα τὰ ἄπλητα.

Ἀφοῦ ξεχωρίσουμε τὰ ρούχα κατὰ κατηγορίες, πρέπει νὰ προσέχομε ὁρισμένες ἄλλες λεπτομέρειες. Νὰ μὴν ἔχουν μείνει ἐπάνω τους ξεχασμένες καρφίτσες. Νὰ βγάλουμε τὰ κορδόνια ἀπὸ τὰ σουρωτὰ ρούχα, γιατί ὅταν

βραχεῖ τὸ ρούχο ή σουρά του δύσκολα ἀνοίγει και τότε ή τὸ κορδόνι θὰ σπάσῃ, με κίνδυνο νὰ σχισθῇ και τὸ ὕφασμα σὴν πλύση, ή τὸ ρούχο δὲν θὰ καθαρῇ καλὰ ἂν μείνῃ με τίς σουρες. "Αν ἔνα ρούχο ἔχει μεταξωτὲς κορδέλες πρέπει νὰ τίς βγάλουμε, γιατί ἂν εἶναι χρωματιστὲ, θὰ ξεβάψουν και ἂν εἶναι ἄσπρες θὰ κιτρινίσουν με τὸ καφτὸ και τὸ ζεματιστὸ νερό.

Μεγάλὴ εὐκολία εἶναι γιὰ τὴ νοικοκυρὰ ἂν ἔχει μιά σακκούλα ἰδιαιτέρη γιὰ τὰ μανδύλια και μιάν ἄλλη γιὰ τίς πετσέτες και τίς ποδιές τῆς κουζίνας. Καλὸ εἶναι ἐπίσης νὰ ἔχῃ δύο μέρη γιὰ τὰ ἄπλητα. Τὸ ἔνα νὰ τὸ προορίζῃ γιὰ τὰ ἑσώρουχα και τὸ ἄλλο γιὰ τὰ μεγάλα ρούχα, σεντόνια, τραπεζομάντηλα κλπ. Αὐτὸ εἶναι μεγάλη εὐκολία, γιατί δὲν εἶναι ἀνάγκη, σὲ περίπτωσιν ποὺ ή νοικοκυρὰ χρειασθῇ ὁρισμένα ρούχα νὰ τὰ πλύνῃ ξεχωριστά, νὰ ψάχνῃ μέσα σ' ὅλο τὸ σωρὸ τῶν ἀπλῶν. Ἐπίσης εἶναι εὐκολία στο ξεχώρισμα, γιατί ὅπως εἶναι γνωστὸ, ὅλα τὰ ρούχα δὲν πλένονται μαζί ἀνακατεμένα, πρὸ πάντων τὰ λεπτὰ ρούχα και οἱ δαντέλλες.

Ὅταν πλυθοῦν και στεγνώσουν τὰ ρούχα πρέπει ή ἴδια ή νοικοκυρὰ, με τὰ δικά της χέρια νὰ τὰ ἐξετάσῃ πρὶν διπλωθοῦν και σιδερωθοῦν γιὰ νὰ ξεχωρίσῃ ποιά ρούχα χρειάζονται διόρθωμα. Ὅτι και ἂν ἔχει τὸ ρούχο, ἀνοιγμα, ξήλωμα, κάψιμο, σχίσμα, παλούκωμα, ή νοικοκυρὰ θὰ τὸ προσέξῃ καλύτερα και θὰ βοῇ τὸν κατάλληλο τρόπο νὰ τὸ διορθώσῃ, μαντάροντας ἐγκαίρως τὰ μικροσχισίματα, ποὺ ἂν ἀφεθοῦν σὴν τύχη τους, θὰ ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ καταστραφῇ γρήγορα ὁλόκληρο τὸ ρούχο.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΤΟΥ Κ. ΤΑΚΗ ΔΟΞΑ

ΓΙΑΝΝΗ ΤΡΙΚΚΗ: «Απατηλές σκιές», πεζογραφήματα. — Μετά το Ναπ. Λαπαθιώτη που κι' αυτός μάλλον σάν πάρεργο καλλιεργούσε το πεζό ποίημα — ή τη μικρή πρόζα, αν θέλετε — ελάχιστοι λογοτέχνες έμειναν πιστοί σ' αυτό το είδος που μπορεί να μην είναι ξεπερασμένο πιά, μα προστά στα τελευταία έπιτεύγματα του Δυρικού Λόγου φαίνεται χώρος άνικανος να περικλείση ένα πλήρες αίσθητικό περιεχόμενο.

Ο κ. Γιάννης Τρίκκης απομένει ο θερμότερος λάτρης της μικρής πρόζας. Έπιγραμματικός στήν έκφραστική του, έμπειρος από μια έντονη βίωση, και συγκροτημένος στα βαθύτατα επίτευγμάτα του διασπούν το ψυχικό φράγμα για να γίνουν Τέχνη, συνεχίζει και στη νέα του συλλογή «Απατηλές σκιές» την ίδια αγωνιώδη πορεία: την αδιάκοπη αυτοβύθιση για μια πλατύτερη σπουδή του «έγώ» του. Πορεία που μπορεί να μην ολοκληρώνη τις διακυμάνσεις της με πρωτότυπα μέσα, μα χαρακτηριστική για την ποικιλία των έντυπων ένδων εδωκύντου ανθρώπου, που πασχίζει να μάθη και να πλάση τη ζωή του.

Απλοί, ίσως γυμνοί, είναι οι τόνοι που χρησιμοποιεί ο κ. Τρίκκης στα έκατο πεζογραφήματα των «Απατηλών σκιών». Οι τόνοι όμως τούτοι, χρωματισμένοι με κάποια φιλοσοφική ένταση, σημαδεύουν ενδιαφέρουσες ψυχογραφικές ώρες που προδίδουν έσωτερική προετοιμασία. Ο κ. Τρίκκης δε μεταχειρίζεται την Τέχνη μονάχα για ν' αποκαλύψη τον έαυτό του και να τον λυτρώση. Δίνει και τη μάχη του για την αξία της ζωής που άλλοτε με μέτρο τη χαρά κι' άλλοτε το αίσθημα προσπαθεί να την όμολογήση.

*

ΝΙΚΟΥ ΒΟΚΟΒΙΤΣ: «Το τραγούδι του Άγνωστου», ποίημα. — Ένα σύμβολο κινείται μέσ' από την ποιητική πλακέτα «Το τραγούδι του Άγνωστου» του κ. Νίκου Βόκοβιτς: ο Άγληνας ήρωας. Και πιδ συγκεκρυμένα: ο άγληνιστής του τελευταίου Πολέμου.

Γύρω απ' αυτό το σύμβολο, ο ποιητής στρέφει τη δραματική του άπολογία που άλλοτε με έντονη περιγραφική ζωντάνια κι' άλλοτε με έξηρημένο μοιρολογητικό τόνο διατρέχει όλόκληρη την τελευταία Έλληνική Ιστορία, από τη νύχτα της Κατοχής ως την ημέρα της Έλευθερίας. Φυσικά, ούτε κουραστική θεματογραφία ούτε προπαγάνδα ιδεολογική κάνει. Η φυσικώτατη ροή του ποιήματος που χωρίζεται σε χαρακτηριστικές έποχές, τον ύποβοηθει να δώση σε άνάγλυφες εικόνες μια

τόσο πλατειά και καθολική ζωή με μια και μοναδική έμπνευση: Το Νεκρό Στρατιώτη. Μάτωνε αυτός τη φλέβα του να ποιστούν

[οι κάμποι.

Έπικρατεί σήμερα ή γνώμη ότι ή Έλληνική Ποίηση τείνει να συμμίξη ή ν' άδερφώση τον έλεύθερο στίχο με το δημοτικό τραγούδι. Ο κ. Βόκοβιτς, παρά την κάποια τεχνική του άμέλεια, κατορθώνει τούτη την έπιμείζια σ' ένα αξιόλογο σημείο. Θα πρόσθετα μάλιστα κι' αυτό: ότι το κατορθώνει άνετα και γλαφυρά. Γιατί ο λυρισμός που κυριαρχεί στο «Τραγούδι του Άγνωστου» υπερφυλάγει τον κοινόχρηστο σε περιεχόμενο ρυθμό της δημοτικής Ποίησης και εισάγει στίχο με στίχο όλα τα καθαρά στοιχεία που του έξασφαλίζουν τη γνησιότητα και τη δημοσυγική αὐτοτέλεια.

Έπειτα ο κ. Βόκοβιτς άπέφυγε κι' άλλο ένα έμπόδιο: τον περιορισμένο έλεγειακό τόνο που τον άντικατέστησε με μια γενική συνθετικότητα ώστε να συντελεσθή ένα πραγματικό ποιητικό χρονικό, που το χαρακτηρίζει ή άπόλυτη Έλληνικότητα.

*

ΘΑΝΟΥ ΒΙΛΙΕΡΗ: «Μεσοπορεία», ποίηματα. — Δέν έχω ύπ' όψει μου τα προηγούμενα βιβλία του κ. Θάνου Βιλιέρη για να συγκρίνω τη σημερινή του εργασία με το αρχικό ξεκίνημα και τους μεταγενέστερους σταθμούς της. Α' ό την ποιητική του συλλογή «Μεσοπορεία» όμως εύκολα κανείς μπορεί να προϋποθέσει μια στερεή πρώτη βάση και κάποια έξελιγμένα ένδιαμεσα διαλείμματα που έδωσαν στον ποιητή και τον τρόπο να σκέπτεται και με προσόντα να έκφραζεται.

Η «Μεσοπορεία» παρουσιάζει τη διάλειψη της εικόνας και της αίσθησης. Το αίσθητικό τούτο μέσο, άντίθετα με την αλτία και τη μορφή που έχει σ' ένα νέον, για τον κ. Βιλιέρη άποτελεί ένδειξη ώριμότητας και σιγουριά. Οι φιλοσοφικές τομές άλλωστε που έχει το πρώτο μέρος («Ανάβαση») και ή αισθηματική άνδοφορία που προσιάζει το δεύτερο («Ρωμαντική ραψωδία»), προδίδουν αυτή την καλλιέργεια που ύπήρξε ώπου ο ποιητής να φτάση στο σημερινό του βιβλίο.

Έσωτερική αναδίφηση κι' άγώνας για λύτρωση, κάπου-κάπου κάπως αυτόματα δοσμένα, είναι ή «Α.νάβαση». Ο ποιητής ύποφέρει κι' όπτασιάζεται κι' έπιχειρεί μια ήρωική νουσταλία, που δείχνει το πάθος και τη διάθεσή του να σωθή από το βαρύ περιβάλλον που σφικτοδένει γύρω του ή έποχή μας με τις προσωπικές για τον ίδιο προσεκτάσεις. Άν αυτή ή πορεία είχε άφομοιωθεί περισσότερο στον κ. Βιλιέρη, ή ποίησή του θα ταν πιδ ανθρώπινη και γι' αυτό πιδ αὐθόρμητη.

Την αὐθορμία τούτη την έχει πιδ άδολη στη «Ρωμαντική ραψωδία», όπου διακυμαίνεται απ' την τυφλωμένη αίσθηματική υπερβάσια ως τη ζωότερη αίσθησιακή γένση. Έδώ ο κ. Βιλιέρης, λιγότερο τεχνίτης έντυπωσιακών σχημάτων λόγου, άφησε έλεύθερο τον έαυτό του να έκφραστή σε μια περιολή που φαίνεται πως τη ζει και τη νιώθει άμεσώτερα κι' εύχοριστώτερα.

ΤΑΚΗΣ ΔΟΞΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

[Συνέχεια από τη σελίδα 4059]

κι' έφερε βούτυρο και γάλα γι' αυτούς. Καθισμένη στο δίπλανό χώρισμα της σκηνής που σχημάτιζε μια γιδίσια προβιά κρεμασμένη από το κέντρο της ή Σάρα κρυφάκονγε τις προφητείες των ξένων. Ξέσπασε σε γέλια στη σκέψη ότι αυτή, τόσο γρηά πιά και στείρα, θα γινόνταν ή μητέρα του Ίσαάκ.

Η μακρυνά ζωή της Σάρας τελειώνει με μια νότα θριάμβου. Γίνεται ή υπερέφανη μητέρα του Ίσαάκ. Γιατί μια άκόμα φορά ξεσπάζ ή όργή της εναντίον της Άγαρ. Μεγαλόπρεπα πιστή στη ζωή γίνεται ή μητέρα, ή μαχήτρα για τα δικαιώματα του παιδιού της: — «Διώξε αυτή τη σκλάβα και το γυιό της», φωνάζει, «γιατί ο γυιός αυτής της δούλας δέν θα γίνη κληρονόμος με τον γυιό μου, δέν θα γίνη Ίσος με τον Ίσαάκ».

Η κραυγή αυτή συμπληρώνει το πορτραίτο της Σάρας. Η γυναίκα που ήξερε να έξουσιάζει και να ύπακούη, να μην άνέχεται αντίπαλο κι' όμως νάναι έτοιμη ν' αὐτοθυσιάσθ, ή γυναίκα ή πρακτική μέχρι τον χαμηλότερο βαθμό κι' όμως ή προικισμένη με κείνες τις ξεχωριστές ιδιότητες του πνεύματος, που στην ηλικία που οι όμόφυλές της θα πετιόνταν στην άκρη σάν κάτι άχρηστο, αυτή να γίνεται ή αγαπημένη και άσυναγώνιστη σύντροφος του συζύγου της. Αυτή ήταν ή Σάρα.

Λονδίνο 8 Όκτωβρίου 1949

ΑΘΗΝΑ ΜΥΛΩΝΑ-ΧΑΤΖΗΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΤΟ ΑΛΛΟ ΘΑΥΜΑ

[Συνέχεια από τη σελίδα 4051]

Ο Ιερέυς πλησιάζει την Έλένη για να τη μεταλάβει... Αισθάνεται κάτι το άκαθόριστο, μιάν άπέραντη εύτυχία. Ο Κύριος γιάτρεψε το σώμα της, ή την ψυχή της;

Η φίλη της, που παρακολουθεί την έκφραση του προσώπου της, δέν θα παραξενευτή αν δ,ή την άνάπρη να σηκώνεται και να περιπατή.

Στην ψυχή της Έλένης αρχίζει ένας θεϊός διάλογος:

— Παρακαλεί: Κύριε, δός μου την ύγεια μου, λυπήσου με, πόνεσα πολύ, χάρισέ μου την ποθητή εύτυχία.

Κάποια φωνή της άπαντά:

— Καυμένη Έλένη, έχεις άκόμη έμπι-

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

[Συνέχεια από τη σελίδα 4057]

ποία πάντοτε πρωτοστατεί σε τέτοιες κοινωνοφελείς κατευθύνσεις πιστεύω να πράξη το καθήκον της.

Και έπειδή ο λόγος περί Κράτους, νομίζω ότι δέν είναι άσκοπο από των σηλών αυτών της «Οικογενειακής Ζωής», να τονίσω την έλλειψη ένδιαφέροντος για την ένίσχυση της καλλιτεχνικής διαθέσεως των Τηνίων. Η νήσος Τήνος είναι τόπος της θρησκείας, του βαθέος αισθήματος, της βαθείας διανοήσεως και της Τέχνης, που έξευγενίζει το άτομον. Το Έπουργείο Παιδείας πρέπει να ιδρύση το ταχύτερο στην Τήνο Τεχνική Σχολή ή μικρή Άκαδημία Καλών Τεχνών, όπου να διδάσκωνται τα κλασικά μαθήματα που έχουν καλλιτεχνική κλίση έντόπιοι, που άποφοιτώντας θα χρησιμεύουν ως διδάσκαλοι στα λοιπά σχολεία του κράτους, διδάσκοντας το Νεοελληνικό σχέδιο, και την Ιστορία της άναγεννήσεως της Νεοελληνικής Τέχνης. Υπάρχουν έτοιμες έλπίδες, με τη σχολή που θα συσταθ, να βλαστήσουν νέοι καλλιτέχνες, ώστε ή έκλαίτευση των Καλών Τεχνών να δώση πολιτισμό στο Έθνος. Τελειώνοντας όφειλω να γνωρίσω ότι υπό του κ. Λούβαρη, διατελέσαντος Έπουργού της Παιδείας, είχε γίνει σχετική προεργασία για την ίδρυση της άναφερθείσης σχολής, εκτοτε όμως ουδέμία ένέργεια έγινε.

ΙΩΑΝ. Σ. ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΣ

στοαύνη στην ανθρώπινη εύτυχία; δέν είδες πόσο ψεύτικη είναι: Πιστέψέ με, μη ποθείς σ' αυτό τον κόσμο την πρόσκαιρη χαρά, σήμερα λάμπει κι' αύριο χάνεται, σβήνει. Κόλταξε ψηλά, άκολούθήσέ με, ζήτησε τη θεία γαλήνη.

Κοπιάσες ήδη ν' άνεβης τ' άπότομο βουνό του πόνου, κάνε μερικά βήματα άκόμη. Είσαι κοντά στην κορυφή, πρόσφερε στον ούράνιο Νυμφίο, με χαρά, τον έαυτό σου.

Ζήτησέ μου τη δύναμη να δώσης στον έπίγειο μνηστήρα σου την έλευθερία του. Κι' έγώ θα σ' έλευθερώσω απ' την άμαρτία, θα σοδ δώσω την χαρά μου, που κανείς δέν θα μπορή να σοδ άφαιρέση.

Η Έλένη άκουε συγκινημένη. Η άγάπη της για τον Κώστα της φαίνεται μακρινή... νοιώθει μια ύπεσκόσμια χαρά και λείει άποφασιστικά:

— Άς γίνη Κύριε το θέλημά Σου κι' όχ το δικό μου.

ΟΥΡΑΝΙΑ ΜΠΟΝΗ

Η σημασία τῶν πρώτων χρόνων τῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ

Τῆς Elen Garrett, Παιδαγωγοῦ

ΚΑΘΕ χρονιά στην πρώτη περίοδο τῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ, εἶναι σημαντική. Κάθε χρονιά συντελεῖ κάπως διαφορετικά στην ἀνάπτυξή του καὶ ἔχει κάποια διαφορετική σημασία γιὰ τὸ χρόνο ποὺ προηγήθηκε καὶ τὸ χρόνο ποὺ θ' ἀκολουθήσει. Γιατί, κάθε χρονιά συνδέεται μὲ τὰ χρόνια ποὺ προηγήθηκαν καὶ μὲ τὰ χρόνια ποὺ θ' ἀκολουθήσουν· ἔχει ὀρισμένα, ὁλοτέλεια δικά της, χαρακτηριστικά. Ὅπως μαθαίνουμε πάντα, πρῶτα νὰ περπατοῦμε κι' ἔπειτα νὰ τρέχουμε, καὶ πρῶτα νὰ τρέχουμε κι' ἔπειτα νὰ περπατοῦμε, μὲ ὅμοιο τρόπο μαθαίνουμε πρῶτα νὰ πιάνουμε κι' ἔπειτα νὰ μεταχειριζόμαστε τὰ δάκτυλά μας καὶ ἀργότερα νὰ σπάζουμε καὶ νὰ καθαρίζουμε τὸ καρύδι. Ἡ πείρα, ἡ παρατήρηση καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα βοηθοῦν τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς δασκάλους νὰ προβλέπουν τέτοιες μεταβολές στην ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν τοὺς καὶ νὰ τὰ υποβοηθοῦν.

Ἐκεῖνοι ποὺ μορφώνουν, ἀνατρέφουν καὶ καθοδηγοῦν τὸ παιδί, πρέπει νὰ ἐπωφελοῦνται ἀπὸ κάθε γνώση ποὺ μποροῦν νὰ ἀποκτήσουν γιὰ τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴ μάθησή του καὶ ἀφοῦ αὐτὸ σημαίνει πρὶν ἀπ' ὅλα τὴν ἀνανώριση τῆς συνέχειας τῆς ἀναπτύξεως τοῦ παιδιοῦ νὰ ἐνισχύσουν τὴν ἀνάπτυξη αὐτὴ στὸ παιδί. Καὶ ἀφοῦ ἡ ἔρευνα καὶ ἡ πείρα δείχνουν πῶς ὀρισμένα χαρακτηριστικά ἀναλογοῦν περισσότερο σὲ μιὰν ἡλικία, παρὰ σὲ μιὰν ἄλλη, πρέπει κι' ἐμεῖς τὴν ἀνατροφή μας νὰ τὴν ὀργανώνουμε ἀνάλογα μὲ τὰ χαρακτηριστικά αὐτά. Πρέπει ἡ ἀνατροφή μας νὰ προσσαρμόζεται σὲ κάθε ἡλικία, σὲ τὰ ἀνάγκες τῆς καὶ στὰ χαρακτηριστικά της.

Ἀφοῦ ἀκόμα τὸνίζεται πῶς κάθε παιδί ἀναπτύσσεται ὡς ἓνα βαθμὸ, διαφορετικὰ σὰν ἄτομο, πρέπει καὶ οἱ ἀτομικὲς διαφορὲς τῶν παιδιῶν νὰ ὑπολογίζονται στὸ πρόγραμμα τῆς ἀνατροφῆς μας.

Ἐνα βρέφος ἑξὶ μηνῶν ἔχει ἀνάγκη νὰ τὸ κρατοῦν στὴν ἀγκαλιά ὅταν θηλάζει. Τὸ ἴδιο παιδί, ὅταν γίνῃ ἐνάμιση χρονῶ χρειάζεται καρεκλάκι καὶ χαμηλὸ τραπέζι καὶ ἡ μιὰν ἀσφαλὴ ψηλὴ καρέκλα. Στὰ πέντε τοῦ χρόνια γίνεται χαριτωμένος, ἱκανὸς ψαγᾶς, δὲν χρειάζεται ἰδιαί-

τερη προσοχὴ καὶ μπορεῖ νὰ τρώῃ στὸ τραπέζι μαζί μὲ τὴν οἰκονομεία του. Στὰ δέκα μπορεῖ νὰ κόβῃ μόνο του τὸ κρέας του καὶ νὰ τρώῃ σὰ μεγάλος. Ἡ ἱκανότητα τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ νὰ τρώῃ μόνο του ἀποκτήθηκε μὲ βαθμιαία συνέχεια καὶ ὁμως, μέσα στὴν πορεία τῆς ἀναπτύξεώς του προχώρησε ἀπὸ τὸ ἓνα στάδιο στὸ ἄλλο, προσαρμόζομενο σὲ τὴν συνήθειαν τοῦ φαγητοῦ τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ κάθε στάδιο τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς παρουσιάσθηκε στὴν ἴδια περίπου ἡλικία μὲ τὸ παιδί τῆς πλαϊνῆς γειτονίας.

Δυὸ παιδάκια π.χ. τριῶν ἐτῶν, ποὺ κάθονται σ' ἓνα τραπέζι, τρῶνε μὲ τὴν ἴδια σχεδὸν ἱκανότητα καὶ τὴν ἴδια γενικὰ ἀδεξιότητα. Καὶ τὰ δυὸ τοὺς, ὅστερ' ἀπὸ τρία χρῶδια, θὰ τρῶνε πολὺ καλύτερα στὸ τραπέζι καὶ ἡ ἱκανότητά τους νὰ κρατοῦν κουτάλια, πηροῦνια, φλυτζάνια κλπ. θὰ ἔχῃ αὐξηθῇ. Ὡστόσο, τὴν ἴδια ἐποχὴ, οἱ ἀτομικὲς διαφορὲς τῶν δυὸ παιδιῶν θὰ εἶναι φανερές, ἂν ὄχι κτυπητές. Τὸ ἓνα παιδί μπορεῖ νὰ παίξῃ μὲ τὸ φαί του, νὰ φλυση καὶ νὰ χάνῃ πολὺν καιρὸ, ἐνῶ τὸ ἄλλο μπορεῖ νὰ τρώῃ λαίμαργα τὸ φαί του γιὰ νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ τραπέζι καὶ νὰ γυρῇ γρήγορα στὰ παιχνίδια του.

Οἱ ἀτομικὲς αὐτὲς διαφορὲς μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν ἀπὸ τοὺς πρώτους μῆνες τῆς ζωῆς τῶν δυὸ παιδιῶν. Ὡστόσο, μ' ὅλες τὶς διαφορὲς, σημειώθηκε ἐπίσης συνέχεια στὴν ἀνάπτυξη καὶ στὴν ἀνεγνωρισμένη πρόοδος ἀπὸ βῆμα σὲ βῆμα, πᾶν σὲ μιὰ συνειθισμένη γραμμὴ προσαρμογῆς στὸ ἐπίπεδο τῶν συνηθειῶν μας νὰ τρώμε. Στὴν ἀνατροφή, πρέπει νὰ ὑπολογίζουμε ὅλες αὐτὲς τὶς τάσεις ἀναπτύξεως, τὴ συνέχεια, τὶς συγκεκριμένους ἐκδηλώσεις ἀναπτύξεως καὶ τὶς ἀτομικὲς διαφορὲς.

Τὸ παιδί δὲν ξυπνᾷ τὴν ἡμέρα τῶν γενεθλίων του ὁλοτέλεια διαφορετικὰ ἀπ' ὅ,τι ἦταν ὅταν ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ τὴν προηγούμενη νύχτα, κι' ἂς λέμε ἐμεῖς πῶς ὀρισμένη συμπεριφορὰ εἶναι τυπικὴ στὰ δύο, ἢ στὰ τρία ἢ στὰ τέσσερα ἢ πέντε χρόνια. Γιατί τὸ κάθε παιδί διατηρεῖ ὀρισμένα προσωπικά χαρακτηριστικά, ποὺ τὸ κάνουν νὰ εἶναι «ὁ ἑαυτὸς του» καὶ τὸ κάνουν διαφορετικὸ ἀπὸ κάθε ἄλλον ἄν-

θρωπο. Διατηρεῖ πάντα τὴ δική του ὕψος, μέγεθος ἀπὸ ὅλες τὶς μεταβολὲς ἀναπτύξεως ποὺ παρουσιάζονται ἀπαραίτητα.

Παιδιά, ἡλικίας τεσσάρων καὶ πέντε ἐτῶν εἶναι τὰ ἴδια ἄτομα ποὺ ἦταν προηγούμενα, πρὶν ἀπὸ δύο καὶ τρία χρόνια. Ὁ Πετράκης εἶναι ὁ ἴδιος μικρὸς Πετράκης ποὺ γνωρίζαμε πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια καὶ μεταφέρει στὸ καινούργιο του περιβάλλον καὶ στὴν καινούργια του πείρα, τὴν ἀνατροφή καὶ τὰ χαρακτηριστικά, ποὺ τὴν ἀποτελοῦν μέρος τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἡ Φανούλα εἶναι ψηλότερη καὶ σίγουρα πὶο τολμηρὴ καὶ φιλικὴ ἀπ' ὅσο εἶναι πρωτῆτερα, μὰ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ Φανούλα ποὺ γκρινιάζει ἀδιάκοπα καὶ δύσκολα συμμορφώνεται. Σκοντάφτει καὶ ρίχνει πίσω τὰ πράγματα καὶ κλαίει ἀκόμη εὐκολα. Ὁ Γιωργάκης εἶναι τὸ ἀξιαγάπητο παιδί ποὺ ἦταν ὅταν βρισκόταν στὸ πάρκο του, μὲ χαρούμενη ἔκφραση, ὁξεία ἀντίληψη τοῦ χιούμορ καὶ μεγάλῃ περιέργεια. Ἡ Μαρούλα δὲν εἶναι πιά τόσο φοβιστάρα καὶ γεμάτη ἀνησυχίες ὅπως ἦταν πρὶν, μὲ τὶς ἀναμνήσεις τῆς καὶ τὶς ἐντυπώσεις τῆς ἀπὸ τὸ δυστυχισμένο οἰκογενειακὸ της περιβάλλον. Μὰ κοιτάζει ὥρα πολὺ κάθε ἄνθρωπο ποὺ ἔρχεται στὸ σπίτι τῆς γιὰ πρώτη φορὰ πρὶν τοῦ χαρίσει τὴν ἐμπιστοσύνη τῆς καὶ εἶναι ἀκόμα πὶο εὐτυχισμένη ὅταν παίξῃ μονάχη τὶς κοῦκλες. Ἡ οἰκονομία, ἡ δασκάλα καὶ τὸ περιβάλλον της μποροῦν νὰ βοηθήσουν τὴ Μαρούλα νὰ ἀναπτύξῃ τὶς ἱκανότητές της, μὰ ἡ ἴδια θὰ εἶναι πάντα αὐτὴ ποὺ εἶναι. Δὲν εἶναι ἡ ἀδέλφια συναισθηματικὴ Φανούλα, οὔτε ὁ περιέργος, ζωηρὸς Γιωργάκης ἢ ὁ Πετράκης. Γιατί μ' ὅλο ποὺ ἡ ἀτομικότητα τῶν ἐκατομμυρίων ἀνθρώπων εἶναι κάτι πολὺ δύσκολο νὰ τὸ συλλάβῃ κανεὶς, ὁ καθ' ἓνας μας ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν τὴν εὐφυΐα του, βλέπει τὸν κόσμον ἀπὸ τὴ δική του τὴν ἀποψη καὶ ἐνεργεῖ ἀνάλογα μὲ τὴ σύνθεση τῆς ἴδιας του τῆς πείρας καὶ τῆς ἰδιοσυστάσις του.

Παιδιά κάθε ἡλικίας ἀπέκτησαν μιὰν ἀδιάσπαστη ἀλυσίδα ἐντυπώσεων ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ γεννήθηκαν. Δέχθηκαν ἐντυπώσεις καὶ ἀντέδρασαν σ' αὐτὲς καὶ ἀναπτύχθηκαν ἀνάλογα, κάθε ἡμέρα τοῦ κάθε χρόνου τῆς ἀναπτύξεώς τους. Δὲν πῆδησαν ἀπὸ τὴν ζωὴ τους τῶν τριῶν ἐτῶν στὴ φάση τῆς ζωῆς τῶν τεσσάρων, ἀπορρίπτοντας ἑαφνικά, μὲ μιὰς ὅλες τὶς προηγούμενες συνήθειες καὶ τὰ χαρακτηριστικά τῶν. Ἀληθινὰ, εἶναι κανονικὸ νὰ συγκρατῶν τὸ παιδί πολλὰ ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικά τοῦ τρόπου ζωῆς τῶν τριῶν ἐτῶν μέσα στὸν τέταρτο χρόνο καὶ ἴσως ἴσως καὶ στὸν πέμπτο ἀκόμη χρόνο. Θὰ ἦταν ἀνάφελο νὰ γινοῦμε διαφορετικοὶ στὰ τέσσερα ἢ τὰ πέντε μας χρόνια ἀπὸ ὅ,τι ἦμασταν προηγούμενος. Παιδιά πέντε ἐτῶν ἐξακολουθοῦν νὰ αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκη

νὰ τρέχουν καὶ νὰ σκαρφαλώνουν, νὰ σέρνουν καροτσάκι καὶ νὰ ὀδηγοῦν ποδηλάκι καὶ νὰ παίζουν μὲ κοῦκλες καὶ κύβους κατὰ τὸν ἴδιο περίπου τρόπο ποὺ ἔπαιζαν καὶ πρὶν ἀπὸ λίγους μῆνες, ὅταν ἦταν τεσσάρων ἐτῶν. Μόνο σιγά, σιγά, καὶ πολὺ βαθμιαία ἀναπτύσσονται τὰ παιδιά ἀπὸ τὴ μιὰν ἡλικία στὴν ἄλλη καὶ ἀφήνουν κατὰ μέρος τὰ παιχνίδια ποὺ ἔπαιζαν νωρίτερα. Οἱ γονεῖς καὶ οἱ δάσκαλοι δὲν πρέπει νὰ περιμένουν αἰφνίδιες μεταβολές ὅταν ἀνατρέφουν παιδιά.

Δὲν πρέπει νὰ πιέζουν τὰ παιδιά νὰ προχωρήσουν γιὰ νὰ μάθουν, γιατί τότε χάνεται ἡ συνέχεια τῆς ἀναπτύξεώς τους. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλλουν στὰ παιδιά νέες συνθήκες μαθήσεως χωρὶς ν' ἀναφέρονται στὴ προηγούμενη τους πείρα. Ἡ ἀνατροφή, τόσο σὲς εἰδικὲς ὅσο καὶ σὲς εὐρύτερες προοπτικὲς τῆς πρέπει νὰ εἶναι ἑστὴ ὀργανωμένη, ποὺ κανόνας τῆς νὰ εἶναι ἡ συνέχεις ἀνάδειξη.

Παράλληλα τὰ παιδιά μιὰς ὀρισμένης ἡλικίας διαφέρουν ἀπὸ τὰ παιδιά ποὺ εἶναι μικρότερα ἢ μεγαλύτερα. Φαίνεται πῶς ἔχουν ὀρισμένα χαρακτηριστικά, ποὺ ἀνήκουν ἰδιαίτερα σ' αὐτὴ τὴν περίοδο. Ὅσο ψηλώνουν καὶ δυναμώνουν, πλαταίνουν καὶ τὰ αἰσθηματά τους. Γενικὰ εἶναι πὶο προκλητικὰ σὲς κοινωνικὲς τοὺς σχέσεις μεταξὺ τους κι' ἐνδιαφέρονται περισσότερο γιὰ τὶς σχέσεις ὅλων τῶν ἀνθρώπων ποὺ περνοῦν ἀπὸ τοὺς ὀρίζοντές τους. Ἡ ἀκτίνια τῆς προσοχῆς τους θάβει συνήθως πὶο μακριὰ κι' ἔχουν περισσότερες φιλοδοξίες στὰ σχήματα τοῦ παιχνιδιοῦ καὶ τὶς ἐπιθυμίες τους.

Εἶναι π.χ. ἀπόδειξη ἀναπτύξεως τὸ ὅτι τὰ παιδιά τῶν τεσσάρων καὶ τῶν πέντε ἐτῶν εἶναι πὶο ἐνεργητικὰ καὶ λιγώτερο ὑποχωρητικὰ καὶ κατὰ συνέπεια ὁ χειρισμὸς τους γίνεται τώρα δυσκολώτερος, παρὰ ὅταν ἦταν δύο καὶ τριῶν ἐτῶν.

Μερικά ἄτομα μποροῦν νὰ μποῦν σ' αὐτὴ τὴν περίοδο πὶο θεαματικὰ ἀπὸ ἄλλα παιδιά ποὺ δὲν ἀλλάζουν τόσο φανερά, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγει ὅτι πρέπει πραγματικὰ νὰ ἐπιθυμοῦμε καὶ νὰ περιμένουμε τὴν ἀνάπτυξη αὐτῆ. Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἀναγνωρίζουν ὅσοι ἀνατρέφουν καὶ μορφώνουν παιδιά τὸ γεγονός αὐτὸ καὶ νὰ ἐκτιμῶν τὴν ἀληθινὴ ἀξία τῆς χαρακτηριστικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ παιδιοῦ σὲ κάθε περίοδο.

~~~~~
Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταί μας, ποὺ ἡ συνδρομὴ τους ἔληξε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1948 νὰ καταβάλουν ἐγκαίρως τὴ νέα συνδρομὴ τοῦ 1949 εἰς τὰ γραφεῖα μας, καθὼς καὶ ὅσοι καθυστέρουν προηγούμενος συνδρομᾶς καὶ ὑπόλοιπα λ/σμων. Μ' αὐτὸ διευκολύνουν σημαντικὰ τὴν κίνησή μας καὶ συντελοῦν στὴν πρόοδο τοῦ πνευματικοῦ μας ἔργου.

ΜΕ ΝΕΥΡΙΑΖΕΙ!

Να μιιά λέξη πολύ συνηθισμένη, που μπορεί να προκαλέσει δράματα μέσα στην οικογένεια. Γιατί οι λεπτομέρειες κάνουν το σύνολο και μερικές φορές τα μικροπράγματα έχουν όλη την επίδραση στην ευτυχία των ανθρώπων.

«Ο άνδρας μου ή η γυναίκα μου με νευριάζει!»

Παιδισριωδιά! «Αν πρόκειται για σοβαρά ελαττώματα, ίσως να έχετε κάποιο δικίο. Μ' αν πρόκειται μόνο και μόνο για μικροπράγματα, για τον τρόπο που διηγείται ο άνδρας σας μια ιστορία, για τον τρόπο που παίρνει τον καφέ του κτλ. πρέπει να είστε πιο λογική. Υπομένετε τις μικρές ιδιοτροπίες του συντρόφου της ζωής σας και προσπαθείτε να τις διορθώσετε, με την άφοβηση και με τη στοργή σας. Η αγάπη φέρνει αρμονία ανάμεσα στους συζύγους, αυτό όμως δεν γίνεται άμεσα ούτε πολύ γρήγορα. Μην αφήσετε λοιπόν τα μικροπράγματα να καταστρέψουν την ευτυχία σας.

Τα παιδιά με νευριάζουν!

Είναι φανερό πως τα παιδιά είναι ζωηρά, κάνουν φασαρία, δεν άκουνε καμιά φορά. Ρωτούν αδιάκοπα για κάθε τι, σας διακόπτουν από τις δουλειές σας. Τι τα θέλετε; Όλα αυτά είναι μέσα στα μητρικά σας καθήκοντα.

Ανατρέφετε καλά τα παιδιά σας για να τα περιορίζετε στις απαιτήσεις και στις ιδιοτροπίες τους. Προσπαθείτε να εξασφαλίζετε κάθε μέρα μερικές στιγμές ηρεμίας, όταν τα παιδιά είναι στο σχολείο και όταν παίζουν. Συνειθιστέ τα ν' ασχολούνται, χωρίς να κάνουν ζημιές και χωρίς να σας ενοχλούν συχνά. Αυτό μπορεί να γίνει αν τους εξασφαλίζετε τόπο για να παίζουν. Και προ πάντων μην τους δείχνετε πως σας κουράζουν. Θα δεχθούν ευκολότερα μια δικαιολογημένη συμβουλή παρά τα νεύρα μιας μητέρας, που δεν μπορεί να τα μαλώσει για τίποτε το συγκεκριμένο.

«Η δουλειά μου με νευριάζει!»

«Αν μπορείτε αλλάξετε επάγγελμα. Αν δεν μπορείτε, καταβάλλετε κάθε προσπάθεια να ενδιαφερθείτε για την εργασία σας. Αντί να σταματάτε στα δυσάρεστα της, προσέχετε περισσότερο τα πλεονεκτήματα που σας φέρνει. Και φροντίστε να την κάνετε όσο μπορείτε καλύτερα.

Αυτός ο καιρός με νευριάζει

Πολλοί άνθρωποι επηρεάζονται άσχημα από τις καιρικές μεταβολές. Η χαμηλή βαρομετρική πίεση επηρεάζει άσχημα τα νεύρα μας. Μά είναι σωστό να αφήνετε το κέφι σας να εξαρτάται από την αλλαγή του καιρού: Προσπαθείτε ν' απαλλαγείτε απ' αυτή την αδυναμία.

Το ράδιό τους με νευριάζει!

Είναι φυσικό! Μπορείτε όμως να ζητήσετε με λεπτότητα από τους γείτονές σας να χαμηλώσουν τον τόνο της έκπομπής που παίρνουν. Το έχετε αυτό το δικαίωμα και εκείνοι έχουν χρέος να μη σκέπτονται μόνο τον εαυτό τους.

Αυτοί οι φίλοι με νευριάζουν!

Ένα από τα δυο μπορείτε να κάνετε: ή να παύσετε να τους συναναστρέφεστε ή να φανήτε πιο επιεικείς.

Το ράψιμο με νευριάζει!

Χωρίς αμφιβολία, δε δείξατε την απαιτούμενη λεπτολόγο προσοχή από την αρχή. Ένα ύφασμα άσχημοκομμένο δεν δουλεύεται καλά. Εργασθείτε πάλι από την αρχή. Βάλετε καρφίτσες, κάνετε τρυπώματα. Όλα τότε θα πάνε καλύτερα.

Οι συμβουλές μου χτυπούνε στα νεύρα!

Ίσως να σας δόθηκαν με άδειοτητα και με... αφορονία. Μά είστε βέβαιοι πως δεν χρειάζεστε ποτέ συμβουλές; Οι συμβουλές των γονιών στα παιδιά τους, των δασκάλων, των άφοσιωμένων και έμπειρων φίλων στους πιο άπειρους είναι αληθινός πλοῦτος.

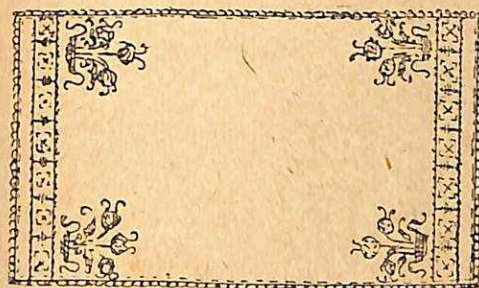
Είναι αλήθεια ότι σπάνια εισακούονται και ακολουθούνται οι συμβουλές. Γι' αυτό, ως φροντίζουμε να μην κάνουμε κι' εμείς κατάρηση. «Ας υποδεικνύουμε κι' ας βοηθήσουμε τους άλλους να βρῖσκουν μόνοι τα λάθη και τα σφάλματά τους. Αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος να δίνω κανείς συμβουλές και δείχνει πραγματική καλωσύνη και ευγένεια ψυχής.

Επειδή μᾶς επιστρέφονται τεύχη εν άγνοία των κ. κ. συνδρομητών μας, επιστροφαι τευχών δεν θα λαμβάνονται ύπ' όφιν, αν δεν τίθεται ή ύπογραφή του συνδρομητού. Όσοι δεν λαμβάνουν τακτικά το περιοδικό, παρακαλούνται να μᾶς ειδοποιούν εγκαίρως και ν' απευθύνονται στα οικεία ταχυδρομεία.

ΤΑ ΕΡΓΟΧΕΙΡΑ ΤΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑΣ

Το μετρητό κέντημα είναι πάντα της μόδας

Με το σημερινό μας σχέδιο, μπορείτε να διακοσμήσετε ένα σκεπασματάκι τραπεζιού, ένα καρέ ή ένα τραπεζομάν-

δηλο, όποτε συνεχίζετε τη μπορντούρα γύρω, γύρω και βάζετε σε κάθε γωνία το μοτίφ.

Για να γίνει καλό το μετρητό σας χρησιμοποιήσετε ύφασμα κρέμ με αρκετά άραιο ύφανση, που να σας επιτρέπη να κάνετε καλά και κανονικά το κέντημα, σε τρεις τόνους μουντινέ D. M. C.: μπλέ, καφέ και πράσινο, και κόκκινο, μαύρο και πράσινο. Το πανεράκι και τα λουλούδια του μοτίφ γίνονται με το ίδιο χρώμα, τα φύλλα πράσινα και μαύρα και η μπορντούρα με τα τρία χρώματα. Οι δυο γραμμές που περιβάλλουν τη μπορντούρα μπορούν να γίνουν και με κασινάκι, που απαιτεί λιγώτερο χρόνο να γίνει αλλά η μετρητή βελονιά είναι καλύτερη.

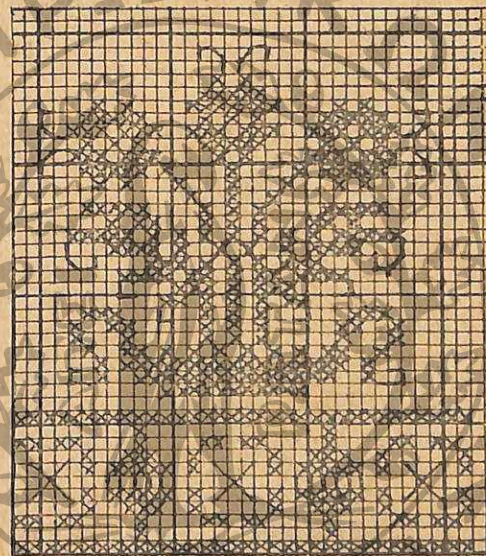
Όπως βλέπετε στο σχέδιο υπάρχει και βελονιά ίσια, που δίνει εξαιρετική χάρη στο σύνολο.

Το τελείωμα γίνεται με το βελονάκι, αφού γυρισθῇ το ύφασμα ελαφρά στην ανάποδη για να γίνει το τελείωμα στερεό και να μην υπάρχουν ξέφτια. Χρησιμοποιείται γι' αυτό το σκοπό κοτόν περιλέ στο χρώμα που γίνονται τα λουλούδια και το πανεράκι. Όσο για το μέγεθος της σταυροβελονιάς, θα εξαρτηθῇ από τις κλωστές που θα πιάνετε και που πρέπει να είναι απαραίτητως κάθε φορά

οι ίδιες, γιατί διαφορετικά, το μετρητό χάνει τη συμμετρία του, την αρμονία του και την αξία του.

Αν θέλετε να κεντήσετε με μετρητό κέντημα τραπεζομάντηλο τσαγιού, μπορείτε να το διακοσμήσετε επίσης, κεντώντας γύρω, γύρω επάνω από τη μπορντούρα το μοτίφ, σε κανονικά διαστήματα. Στην περίπτωση αυτή, τα πετσετάκια διακοσμούνται με τη μπορντούρα και σε κάθε γωνία γίνεται από ένα ανανθάκι, με τα φύλλα δεξιά κι' αριστερά.

Η μπορντούρα μπορεί επίσης να γαρνίση μαξιλαροθήκες και παιδικά φορεματάκια, κατά τον ωραιότερο τρόπο. Τα προκομένα κι' αξια χέρια της καλής νοικοκυράς, βρίσκουνε πάντα τον τρόπο, με αλάθητο οδηγό την καλαισθησία της, να κάνουν το σπίτι ζεστή φωλιά και πηγή χαράς.

Η ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ

ΤΑ ΜΥΑΛΑ

Τὰ μυαλά είναι θρεπτικώτατη τροφή και εξαιρετικά κατάλληλη για λεπτά στομάχια, για μεγάλους και για μικρούς, προ πάντων για μικρούς. Μπορείτε να τὰ μαγειρεύετε με τούς εξής τρόπους:

Μυαλά βραστά.— Για ν' αποκτήσουν μεγαλύτερη νοστιμιά βράσετέ τα μέσα σε λίγο νερό, μαζί μ' ένα ψιλοκομμένο καρότο και ένα ψιλοκομμένο κρεμμυδάκι, δυο φύλλα δάφνη, μιά πρέζα ρίγανη και μιά γεμάτη κουταλιά ξύδι ή δυο φέτες λεμονιού και αλάτι. Βράζετε πρώτα ένα τέταρτο της ώρας τὰ άλλα υλικά και κατόπιν προσθέτετε τὰ μυαλά, ως ότου ψηθούν. Ο βρασμός πρέπει να γίνεται σε σιγανή φωτιά, για να μην ανοίγουν τὰ μυαλά και σκορπίζουν.

Τὰ βγάζετε από τὸ νερό και τὰ σερβίρετε με λάδι και λεμόνι και γαρνιτούρα τὸ κρεμμυδάκι με τὸ καρότο, ἂν ὅμως προτιμάτε, μπορείτε να τὰ σερβίρετε με λαδολέμονο σκέτο.

Για νὰ φτιάξετε ὅμως, μ' οποιοδήποτε ἄλλο τρόπο τὰ μυαλά, πρέπει προηγουμένως να τὰ βράσετε, ὅπως εἴπαμε παραπάνω.

Μυαλά τηγανιτά.— Χωρίζετε τὰ μυαλά σε μεγάλα κομμάτια, σε μέγεθος μεγάλου αυγού, τὰ τυλίγετε στού ἀλευρι και τὰ τηγανίζετε με βούτυρο στού τηγάνι, ὥσπου νὰ πάρουν ὠραίο χρώμα. Για νὰ ἐπιτύχη καλὰ τὸ τηγάνισμα, πρέπει νὰ φροντίσετε νὰ σκουπίσετε καλὰ προηγουμένως τὰ μυαλά μέσα σε μιὰ καθαρή λευκή πετσέτα και κατόπιν νὰ τὰ τυλίξετε στού ἀλευρι. Πρέπει ἐπίσης νὰ τὰ ρίξετε μέσα σε πολὺ κατὸ βούτυρο. Ἄν τὰ μυαλά ἔχουν ὑγρασία και δὲν εἶναι τὸ βούτυρο ἄρκετὰ κατὸ, τότε τὸ ἀλευρι κολλάει ἐπάνω τους ἀπὸ τὴν ὑγρασία και τὰ μυαλά θὰ κολλήσουν στού τηγάνι σχηματίζοντας ἕνα ἀσπροδερό στρώμα. Ἀπαίτητος λοιπὸν ὅρος γιὰ νὰ τηγανισθοῦν καλὰ με τὸ ἀλευρι τὰ μυαλά, εἶναι νὰ μὴν ἔχουν καμιὰν ἀπολύτως ὑγρασία και τὸ βούτυρο νὰ ξεματῇ.

Μυαλά πανέ.— Ἀντὶ νὰ ἀλευρώσετε τὰ κομμάτια τοῦ μυαλοῦ τὰ βουτᾶτε σε κουρκούτι καμωμένο με τὸν εξής τρόπο: ἀναμίξετε 100 δρ. ἀλευρι, 2 κρόκους αυγού, μιὰ κουταλιά κονιάκ με λίγο κρύο νερό. Χτυπάτε δυνατὰ τὸ μίγμα και πέντε λεπτά προτοῦ τὸ χρησιμοποιήσετε προσθέτετε τὰ ἀσπράδια τῶν αυγῶν χτυπημένα μαρέγκα.

Κόβετε τὰ μυαλά σε πολὺ μικρὰ κομμάτια τὰ βουτᾶτε σ' αὐτὸ τὸ κουρκούτι και τὰ τηγανίζετε με πολὺ ζεστὴ φριτούρα. Σερβίρονται σὴν πιατέλα τὸ κάθε κομμάτι ἐπάνω στού ἄλλο, σε σχῆμα πυραμίδος, και γύρω γύρω γύρω γαρνιρισμένα με ψιλοκομμένο μαϊντανό.

Μυαλά με ἄσπρη σάλτσα.— Ἐτοιμάσετε μιὰ σάλτσα πουλέτ, με 17,5 δρ. βούτυρο, μιὰ κουταλιά ἀλευρι, μισὸ ποτήρι βραστὸ νερό, αλάτι και μιὰ πρέζα πιπέρι. Βράζετε τὴ σάλτσα αὐτὴ 10 λεπτά τῆς ὥρας και ἔπειτα βάζετε μέσα διαδοχικὰ τὰ μυαλά κομμένα σε μικρὰ κομμάτια, σε μέγεθος φελλοῦ και ἂν εἶναι δυνατὸν, μαζί με φρέσκα μανιτάρια, ψημένα προηγουμένως με βούτυρο. Ἀφοῦ βράσουν ἐπὶ ἕνα τέταρτο, δένετε τὴ σάλτσα τους με ἕνα κρόκο τοῦ αυγοῦ διαλυμένο σε χλιαρὸ νερό. Σερβίρονται με ἕνα λεμόνι κομμένο σὲ μέση.

Ἡ χριστιανικὴ δρᾶσις σὴν Ἀγγλία

[Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 4061]

δραστήριο και βαθειὰ θρησκευτικὸ πνεῦμα τοῦ George Williams θὰ πρέπη νὰ εἶναι ἀπόλυτα εὐτυχές. Ἡ εὐγενικὴ του πρωτοβουλία τὸ 1939 εἶχε ἤδη ἐτοιμο ἕνα στρατὸ ἀπὸ 1.960.226 πρόσωπα, ποὺ ἐκτεινόταν σε 59 διάφορες χώρες. Ὅσοι τοὺς γνώρισαν εὐγνωμονοῦν τοὺς καλοὺς αὐτοὺς στρατιῶτες κ' ἡ φιλοδοξία ὅλων τῶν νέων τοῦ κόσμου θὰ πρέπη νὰ εἶναι νὰ μιμηθοῦν τὸ παραδειγμά τους.

Λονδῖνο, 8 Ὀκτωβρίου

EMMANOYHΛ XATZHEMMANOYHΛ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

«Ἡ Ἀθανασία τῆς Ψυχῆς»

Σ. Γουδέλη

Με πρόλογον τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀντων. Χατζῆ.

«Συναξαριστὴς»

Κ. Δουκάκη

Ἐκδόσεις Ὀρθοδόξων Χριστιανικῶν Ἐνώσεων.

Ἐκκυκλοφόρησε ὁ τόμος τοῦ Ὀκτωβρίου.

«Ὁ Ἀνθρώπινος Πόνος»

κ. Οἰκονομίδου (Ἱατροῦ)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἀνταλλάσσουμε με τὰ κάτωθι Περιοδικὰ και Ἐφημερίδες:

1) Τρεῖς Ἱεράρχαι, 2) Καινὴ Κτίσις, 3) Ἀκτῖνες, 4) Ἐκκλησία, 5) Ἐνορία, 6) Λυχνία, 7) Ἀλήθεια, 8) Χριστιανικὴς Πεννίς, 9) Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας, 10) Σάλπισμα, 11) Καθολικὴ, 12) Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς, 13) Προσφυγικὸς κόσμος, 14) Πίστις, 15) Μητέρα και Παιδί, 16) Ἑλπίς, 17) Φρουρός.

Ἐπαρχίων: 1) Ἀπόστολος Παῦλος (Κόρινθος), 2) Ἀπολύτρωσις (Θεσσαλονίκη), 3) Ἐρευνα, Πρόδοσις (Αἴγιον), 4) Αὐγὴ (Πύργος), 5) Θάρρος, Ἀετός (Σῦρος), 6) Ἀστὴρ Τήνου (Τήνος), 7) Φωνὴ τῆς Ἀνδρου (Ἀνδρος), 8) Πολύτιμος Θησαυρὸς Μετανοίας (Κερατέα), 9) Πρόδοσις (Χίος), 10) Ἀλήθεια, Οἱ Νέοι (Τρίπολις), 11) Ποιμὴν, Δημοκράτης, Λαϊκὴ (Μυτιλήνη), 12) Χριστιανὸς Στρατιώτης.

Κρίνομε κατ' ἐπιλογὴν ὅσα βιβλία μᾶς στέλλονται σε δυνάμει και ἀναγγέλλομε ὅσα μᾶς στέλλονται σε ἕνα.

ΝΕΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

Γύθειον: Δ. Παπανικολόπουλος ΤΤΤ.

Καλάμα: Ν. Ὀρδώνης—Οἰκονομικὴ Ἐφορεία, δ. Μυρτὴ Δραγώνα—ὁδὸς Νέδωνος.

Εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀντιπροσώπους μας δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοι ν' ἀπευθύνωνται δι' ἐγγράφους συνδρομητῶν, παραγγελίας βιβλίων κλπ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κ. Κίτσον, Ἰωάννινα. Δηροσιεύονται σ' ἐπόμενα τεύχη.—Μ. Ἀργ., Χίον. Εἶναι καλογραμμένο ἀλλὰ ὄχι τόσο ἐνδιαφέρον γιὰ εὐρύτερο κοινόν, ἐπεὶ ἔχει τοπικὸ χαρακτῆρα.—Μοναχὴν Προκοπίαν Λιακάκον, Γύθειον. Σᾶς

εὐχαριστοῦμε ποὺ διατηρεῖτε πάντα ἐπικοινωνία με τὸ γραφεῖο μας. Τὰ ζητηθέντα ἐστάλησαν, περιμένουμε ἀπάντησίν σας γιὰ τὰ ὑπολοιπα.—Σοφίαν Φώκα, Ὑδραν. Τ' ἀγρυπνο ἐνδιαφέρον σας γιὰ τὴν «Οἰκογενειακὴ Ζωή» και τὴν εὐρύτερη διάδοσίν της, μᾶς ἐνθαρρύνει και σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τίς πολυτίμες φροντίδες.—Ἐρριέταν Χατζῆ, Σέρρας. Τὸ ἀντίτιμο τῶν βιβλίων ἐλήφθη και σᾶς εὐχαριστοῦμε.—Τασίαν Βερενικιώτην, Μέθανα. Κατὰ κανόνα δὲν προμηθεύουμε βιβλία ποὺ δὲν ὑπάρχουν σὲ τὴν βιβλιοθήκην μας. Ἀἴμιον Σεργίου.—Μ. Οἰκονόμου, Λυγουριόν.—Ἱερ. Ἰάκ. Κοτρουνήν, Κυλλήνην Ἠλείας.—Τάκην Τσάφον, Γύθειον. Ἐλένην Φάρου, Ἀστακόν.—Ι. Γούλαν, Μεσολόγγιον.—Ἡλ. Κολιγιάννην, Καλέτζι Ἰωαννίνων.—Ἀδαμ. Ἀγγελονίδου, Μεγαλόπολιν. Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμε, ἐτακτοποιήθησαν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΑΧ. ΔΙΑΝΟΜΕΙΣ ΜΑΣ

Λάμπρον Κομπούραν, Σῦρον. Παρακαλοῦμε φροντίσατε γιὰ τὴν ὑπόθεσιν Χρυσόχδου. Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμότατα γιὰ τὸ πολὺτιμο ἐνδιαφέρον.

Κον Θωμόπουλον Ἀντὴν, Καλάμας. Ἐχομε δείγματα τῆς ἀγάπης σας γιὰ τὸ ἔργο μας, και σᾶς εὐχαριστοῦμε. Παρακαλοῦμε φροντίσατε παρακολούθησιν ἀνωμαλιῶν ἀναφερθέντος διανομῆς.

Ταχυδρ. Διανομῆς Πύργου Ἀμαλιάδος, Κυπαρισσίας. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ διευκόλυνσιν τοῦ περιοδεύοντος ἀντιπροσώπου μας.

Ταχυδρ. Διανομῆς Στενιῆς Ἀνδρου. Στείλατέ μας ὀνοματεπώνυμο και διεύθυνσιν σας.

Εὐχαριστοῦμε ὅλους τοὺς ταχυδρομικοὺς διανομῆς ποὺ περιβάλλουν τὸ ἔργο μας με στοργήν.

Στὸ ἐπόμενο τεύχος μα εἰς τὰ γράψουμε εἰδικὸν σημείωμα ποὺ ἀφορᾷ τὴν ταχυδρομικὴν διηρησίαν.

ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Τὸ περιοδικὸ «Ἐκκλησία» διαμαρτύρεται γιὰ τίς θεατρικὰς ἀσχήμιας ποὺ διαφθερίζουν τὴν κοινωνία ἐξ ἀφορμῆς παραστάσεως θεατρικοῦ ἔργου ποὺ ὅπως ἐπὶ λέξει γράφει «τὸ ὅποιον και ἡ σοβαρὰ θεατρικὴ κριτικὴ ἔχαρη κτήριον ἀπεριφράστως ὡς πρόστυχον κατὰσκευάσμα» προσωρισμένο «δι' ἀνθρώπους τῶν χαμαιτυπείων» με τίς «σκηνικὰς ἀρχαῖότητας» του.

Με αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ μορφώσωμε τὴ νέα γενεά; Ἀς τὸ σκεφθοῦν οἱ ἀρμόδιοι.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ "ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ"

ΟΔΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ, 16 — ΑΘΗΝΑΙ

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΜΑΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

«**Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ**» Ἰωάννου, πρωθιε-
ρέως τῆς Κροστάνδης, μετάφρ. Ἀρχιμ.
Μιχ. Κωνσταντινίδου, νῦν Μητροπολίτου
Κορινθίας. Τὸ βιβλίον ποῦ ὁδηγεῖ εἰς τὴν
χριστιανικὴν ζωὴν . . . . Δρχ. 8.000

«**52 Ὁμιλίαι**» Κ. Καλλινίκου, ἐμπνευ-
σμένα ἡθικοκοινωνικά κηρύγματα μετὰ σύγ-
χρονο πνεῦμα . . . . Δρχ. 15.000

«**Γύρω στὶς αἰώνιες ἀλήθειες**» Μητρο-
πολίτ. Χίου κ. Παντελεήμονος (Κηρύγματα
εἰς τὰ Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν) Δρ. 15.000

«**Οἱ Φίλοι τοῦ Θεοῦ**», τοῦ ἰδίου, (κηρύ-
γματα εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν ἁγίων) Δρ. 15.000

«**Ἀπὸ τὸ Βιβλίον τῆς Ζωῆς**» τοῦ ἰδίου
Τόμοι Α' καὶ Β' ἕκαστος . . Δρ. 15.000

«**Οἱ Ἀπόστολοι**», τοῦ ἰδίου, (Ὁμιλίαι
ἀπὸ τὰς Ἀποστολικὰς Περιηγήσεις τῶν Κυ-
ριακῶν) . . . . Δρχ. 15.000

«**Γιατὶ ὁ Πόνος στὴ Ζωὴ μας ;**» Λάμ-
πρου Ζαχαρή . . . . Δρχ. 10.000

«**Ὅταν τὸ δάκρυ κυλάῃ**» Μαρίας Φω-
στίνης. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὡς τὸ τέλος τὸ δια-
πνέει ἱερὸς λυρισμός. Περιέχει διηγήματα,
στίχους, ἄρθρα . . . . Δρχ. 10.000

«**Ὁμιλία εἰς τὸ Πάθος τοῦ Κυρίου**»
Σεβ. Μητροπολίτου Τρίκης καὶ Σταγῶν κ.
Πολυκάρπου . . . . Δρχ. 10.000

«**Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία**» Ἀρχιμ. Πα-
ναρέτου Δουληγέρου (Ἄρθρα, μελέται, ἐντυ-
πώσεις) . . . . Δρχ. 2.000

«**Λόγοι ἐπὶ τῶν Κυριακῶν Εὐαγγελίων**»
Σεβ. Μητροπολ. πρώην Μεσσηνίας κ. Πο-
λυκάρπου . . . . Δρχ. 20.000

«**Πίστις καὶ Ἐπιστήμη**» Δημ. Μαγ-
κρίωτη . . . . Δρχ. 10.000

«**Ἡ Βίβλος ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Ἐπιστή-
μης**» Β' ἔκδοσις Δ. Μαγκριώτη Δρχ. 10.000

«**Ἐκλογὴ ἐκ τῶν Ἑλλήνων Πατέρων τῆς
Ἐκκλησίας**» . . . . Δρχ. 7.000

«**Αἱ παραβολαὶ τοῦ Κυρίου**», σὲ στί-
χους, τοῦ ἰδίου, εἰκονογράφους Φ. Κόν-
τογλου . . . . Δρχ. 5.000

«**Ἀπὸ τὴν πηγὴν τοῦ ζῶντος ὕδατος**»
Ἀρχιμ. Τιμ. Ματθαϊάκη Ὁμιλίαι Δρ. 8.000

«**Τὰ Ἁγνά Νειάτα**» τοῦ ἰδίου Δρ. 15.000

«**Πάντα μαζί σου**». Τὸ βιβλίον τῆς χρι-
στιανικῆς ἀγάπης . . . . Δρχ. 5.000

«**Θρησκεία-Ἐπιστήμη-Κοινωνία**» 7.000

«**Ἡ Ἐγκράτεια**» (Μία ἡρώς τῶν πρώ-
των χριστιανικῶν αἰώνων) . . Δρχ. 6.000

«**Ἁγίου Αὐγουστίνου Ἐξομολογήσεις**».
Τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ ξηρώτος καὶ τῆς με-
τανοίας . . . . Δρχ. 20.000

«**Μύστις**» συγκινητικὸ μυθιστόρημα τῆς
πρώτης χριστιανικῆς ἐποχῆς . . Δρχ. 6.000

«**Ἀυρηλία**» ὁμοίως. Δρχ. 6.000

«**Ὁ ἀόρατος πόλεμος**» Νικοδήμου Ἀγιο-
ρείτου τ. ἄδελφος Δρ. 14.000 δεμ. Δρ. 18.000

«**Ὁ Μ. Βασίλειος καὶ ἡ Οἰκογένειά
του**» . . . . Δρ. 3.000

«**Χριστιανικά Ρήματα**» Α' καὶ Β'. Ἐ-
καστος τόμος . . . . Δρχ. 2.000

«**Κογχύλια ἀπὸ τὴν Τιβερίδα**» (Κη-
ρύγματα) Κ. Κούρκουλα Δρχ. 15.000

«**Μέσα ἀπὸ τὸν Ὁμορφο Κόσμον**» ἰδί-
ου . . . . Δρχ. 15.000

«**Δύναμις διὰ τῆς Προσευχῆς**» Ε. Μ.
Bouhds, μετὰ εἰσαγωγὴν τοῦ Μητροπολίτου
Κορινθίας Μιχαὴλ . . . Δρχ. 8.000

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

«**Ἡ μητέρα λέει ἱστορίες**», Ἀδαμ. Μαν-
τούδη. (Εἶναι οἱ ὁραιότερες ἱστορίες ποῦ
γράφονταν γιὰ παιδιὰ, μετὰ ψυχολογημένα
διδάγματα) . . . . Δρχ. 5.000

«**Ἡ Ἱστορία τοῦ Χριστοῦ**», Μητροπολ.
Κορινθίας Μιχαὴλ. Κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν τῆς
Μ. Μάκκινζι . . . . Δρχ. 3.000

«**Μέσα ἀπὸ τὸν Ὁμορφο Κόσμον**», Ti-
gamer Toth . . . . Δρχ. 15.000

«**Ὁ Νάνος Τραλαλᾶς**» παραμῦθι γιὰ
παιδιὰ 8—15 ἐτῶν Γεωργίας Δεληγιάννη Ἀ-
ναστασιάδου . . . . Δρχ. 7.000

«**Τὰ Πρώτα Φτερουγίσματα**» (Ποιήματα
γιὰ παιδιὰ) καὶ «**Ὁ Μαγεμένος Σκύλος**»
(Σκηνικὸ Παραμῦθι) ἰδίας Δρχ. 5.000

ΔΙΑΦΟΡΑ

«**Ὁ Νικηφόρος**» Φ. Κουκουλά Δρ. 5.000.

«**Σταυρακίου, Ζωῆς πολλὰ τὰ ἔτη**», τοῦ
ἰδίου (Βυζαντινὸν διήγημα) . Δρχ. 5.000

«**Ἡ Διέξυγμένη**» ἡθοπλαστικὸν μυθι-
στόρημα ὑπὸ Pierre Mauriac Δρχ. 6.000

Κάθε παραγγελία ἀποβαρύνεται μετὰ 10 %, ἔξοδα ταχυδρομικὰ ἐπὶ συστάσει καὶ συσκευασίας. Οἱ δόσεις
παραγγελία ἐκτελεῖται ἀνεὺ καταβολῆς τοῦ ἀντίτιμου.